

INFORMACJA

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Lublinie

O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU LUBELSKIEGO ZA ROK 2021

**OCENA BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU LUBELSKIEGO ZA ROK 2021**

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	3
II. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ	4
III. DZIAŁ LABORATORYJNY POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W LUBLINIE.....	6
IV. OCENA WYSTĘPOWANIA ZACHOROWAŃ NA CHOROBY ZAKAŻNE W POWIECIE LUBELSKIM ZA ROK 2021	7
V. OCENA STANU HIGIENICZNO – SANITARNEGO PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ NA TERENIE MIASTA LUBLIN ZA ROK 2021	30
VI. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA.....	34
VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	42
VIII. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	57
IX. ŚRODOWISKO PRACY, CHOROBY ZAWODOWE, PRODUKTY KOSMETYCZNE.....	65
X. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU ...	73
XI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	82
XII. PROMOCJA ZDROWIA	88
XIII. PODSUMOWANIE.....	90

I. WPROWADZENIE

Wzorem lat ubiegłych przedkładam Państwu ocenę stanu sanitarnego powiatu lubelskiego za rok 2021 zgodnie z art. 12 a ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2021r., poz. 195).

Niniejsze opracowanie stanowi raport o bieżącym stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu lubelskiego, wskazuje na najważniejsze zagrożenia, przyczyny ich powstawania oraz kierunki dalszych działań zapobiegawczych.

Miniony rok, to kolejny rok zmagania z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2, tysiące wywiadów epidemiologicznych, nałożonych kwarantann, działań kontrolnych mających na celu weryfikację obowiązków wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Z uwagi na ogromną skalę problemu, liczbę zadań w zakresie zwalczania COVID-19 i konieczność pozostawania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w gotowości przez cały czas począwszy od lutego 2020 roku, w działania przeciwepidemiczne zaangażowani byli wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Lublinie, zarówno pracownicy merytoryczni, jak również administracyjni. Od lutego 2020r. PSSE w Lublinie pracuje w trybie siedmiodniowym przez całą dobę w zakresie zwalczania epidemii COVID-19.

Każdy pracownik PSSE w Lublinie śledzi na bieżąco sytuację epidemiologiczną, zmiany w przepisach prawnych oraz aktualizacje procedur i schematów postępowania. W 2020r., jak i w następnym każdy jest pracownikiem Oddziału Epidemiologii, przeprowadza dochodzenia epidemiologiczne, poszerza wiedzę w zakresie chorób zakaźnych i zdrowia publicznego – aby jak najbardziej kompletnie i wyczerpująco pomagać oraz wspierać mieszkańców powiatu lubelskiego w trudnych dla wszystkich czasach pandemii COVID-19.

Równolegle do zadań priorytetowych związanych z epidemią Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad bezpieczeństwem żywności, wody pitnej jak również kąpielisk, środkami zastępczymi, produktami kosmetycznymi, higieną środowiska, pracy czy nauczania i wychowania, wymaganiami jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz działalność z zakresu promocji zdrowia.

Pragnę zwrócić Państwa uwagę na szeroki zakres zadań z obszaru zdrowia publicznego, do których realizacji powołana została Państwowa Inspekcja Sanitarna, która jako wyspecjalizowana instytucja wykonuje zadania poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Podjęte działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańcom powiatu lubelskiego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej. Sytuację epidemiologiczną i stan sanitarny powiatu lubelskiego opracowano na podstawie informacji i materiałów własnych zebranych podczas kontroli nadzorowanych obiektów, wyników badań i przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych.

II. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Wysoki poziom świadczonych usług jest podstawowym kryterium działań podejmowanych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie przy wykonywaniu ustawowych obowiązków.

Wychodząc naprzeciw wymaganiom zawartym w regulacjach prawnych i normalizacyjnych Unii Europejskiej, dążąc do publicznego podkreślenia kompetencji w zakresie prowadzonych inspekcji i badań, umacniając wiarygodność i rzetelność w PSSE w Lublinie został wdrożony w 2004 roku i jest nadal utrzymywany system zarządzania spełniający wymagania norm PN-EN ISO/IEC 17020 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję” z uwzględnieniem dokumentów Polskiego Centrum Akredytacji oraz norma PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Niniejsze Normy Międzynarodowe zawierają wymagania dotyczące kompetencji jednostek przeprowadzających inspekcję oraz bezstronności i spójności ich działań inspekcyjnych.

Personel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie stale podnosi swoje kwalifikacje. W swojej działalności gwarantuje zachowanie poufności informacji uzyskiwanych od klienta i ochronę jego praw własności. Nie angażuje się w jakąkolwiek działalność, która mogłaby zmniejszyć zaufanie do jego bezstronności i rzetelności. Personel jest niezależny od jakichkolwiek nacisków finansowych, handlowych i innych ze strony klienta mogących mieć wpływ na jego osąd.

Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie ustanowił cele polityki zarządzania uwzględniające następujące kierunki działań:

- poprawę stanu zdrowia mieszkańców Lublina poprzez działania zapobiegawcze i bieżące określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i wytycznych do działań na dany rok ustalonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego
 - działania własne ustalone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w oparciu o stan sanitarno – higieniczny i sytuację epidemiologiczną miasta Lublin ze szczególnym zwróceniem uwagi na obiekty nie spełniające wymagań sanitarnych
 - działania wynikające z zadań Prezydenta Miasta Lublin
 - realizację wymagań rozporządzeń, dyrektyw dotyczących dostosowania sprawowanego nadzoru sanitarnego do wymogów prawa Unii Europejskiej
 - podnoszenie kwalifikacji i skuteczności działania personelu
 - szkolenie pracowników w zakresie działalności struktur Unii Europejskiej zajmujących się ochroną zdrowia publicznego
 - utrzymanie systemu zarządzania jakością w działalności kontrolnej PSSE w dotychczasowym zakresie
 - ocenianie okresowe pracowników w ramach doskonalenia systemu zarządzania i zapewnienia właściwego nadzoru nad personelem
 - oszczędną gospodarkę środkami finansowymi
- Równocześnie Dyrektor Stacji deklaruje:
- zapewnienie środków finansowych na realizację celów jakościowych w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie

- zachowanie poufności wyników kontroli i badań oraz ochronę danych dotyczących klientów
- bezstronność i niezależność prowadzenia kontroli i badań
- stosowanie łącznie z personelem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie zasad opisanych w dokumentacji obowiązującej w PSSE w Lublinie
- podnoszenie świadomości personelu co do istoty i ważności działań związanych z realizacją celów systemu jakości
- zachowanie zgodności z przywołanymi normami
- doskonalenie procesów komunikacyjnych z uwzględnieniem komunikacji dotyczącej skuteczności systemu jakości
- zaangażowanie w procesy ciągłego doskonalenia wdrożonych systemów jakości i ciągłego doskonalenia ich skuteczności
- prowadzenie działalności zgodnie z zakresem akredytacji PCA

Cały personel zna politykę jakości i dokumentację systemu zarządzania oraz zobowiązał się do jej stosowania w swojej codziennej pracy. Pracownicy są świadomi istoty i ważności swoich zadań i tego jak przyczyniają się do osiągnięcia systemu zarządzania.

Podstawowym celem naszej działalności jest ochrona zdrowia ludzkiego poprzez działania kontrolne, badawcze, oświatowe, prowadzone w środowisku pracy, zamieszkiwania, wychowania i wypoczynku. Kierunki działań określone są szczegółowo każdego roku i zawarte w tzw. planie zasadniczych przedsięwzięć na dany rok.

Plan zasadniczych przedsięwzięć dla PPIS w Lublinie zatwierdzany jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie i uzgadniany z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Ponadto po przeglądach zarządzania formułowane są ustalenia zawierające mierzalne cele jakościowe na kolejny rok oraz wytyczne i zalecenia dotyczące doskonalenia skuteczności wdrożonych systemów.

Pod pojęciem działalności inspekcyjnej należy rozumieć sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przez upoważnionych pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno –Epidemiologicznej przeprowadzających kontrole przestrzegania przepisów higieniczno – sanitarnych i zdrowotnych, jak też prowadzący działalność oświatowo-zdrowotną.

III. DZIAŁ LABORATORYJNY POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W LUBLINIE

Dział realizuje zadania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie poprzez wykonywanie badań laboratoryjnych i pomiarów celem ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem warunków środowiska oraz zapobieganiu powstawania chorób zakaźnych i zawodowych.

Działalność laboratorium w całym zakresie spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 714, obecnie - wydanie 17 z dnia 17.02.2022. Akredytacja potwierdza kompetencje techniczne laboratorium do wykonywania badań zawartych w zakresie akredytacji.

Celem wdrożonego systemu zarządzania jest zapewnienie jakości prowadzonych badań, spełnienie oczekiwań klientów oraz wymagań w obszarze regulowanym prawnie.

Dział Laboratoryjny na bieżąco podejmuje działania mające na celu optymalizację pracy i jej organizację umożliwiającą właściwą realizację deklarowanych zadań. Jakość świadczonych usług potwierdzana jest w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Laboratorium działa w zintegrowanym systemie badań i pomiarów.

W skład **Działu Laboratoryjnego** wchodzi: Pracownia Badań Fizykochemicznych Wody, Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody, Pracownia Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy oraz Pracownia Mikrobiologii Lekarskiej.

Pracownia Badań Fizykochemicznych Wody wykonuje badania w zakresie analiz fizycznych, chemicznych i sensorycznych wody.

Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody wykonuje badania mikrobiologiczne wody do spożycia przez ludzi, wody z pływalni oraz w wodzie ciepłej użytkowej.

W 2021 roku laboratorium przeprowadziło 4975 oznaczeń fizykochemicznych, sensorycznych i mikrobiologicznych wody.

Pracownia Sanitarnej Kontroli Środowiska wykonuje badania w zakresie czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, nauki oraz w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej. Pracownia zajmuje się pomiarami poziomu hałasu, oświetlenia elektrycznego i stężenia pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2021 roku laboratorium przeprowadziło 1127 oznaczeń w zakresie czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Pracownia Mikrobiologii Lekarskiej wykonuje badania w kierunku pałeczek Salmonella sp. i Shigella sp, Yersinia sp. w wymazach z kału i odbytu oraz przeprowadza badania kontrolujące skuteczność sterylizacji.

W 2021 roku laboratorium przeprowadziło badania 26935 próbek.

IV. OCENA WYSTĘPOWANIA ZACHOROWAŃ NA CHOROBY ZAKAŻNE W POWIECIE LUBELSKIM ZA ROK 2021

SARS-CoV-2

SARS-CoV-2 to wirus należący do grupy koronawirusów, posiadających jednociowe RNA. Nazwa pochodzi od charakterystycznej „korony” białek, które wystają z otoczki wirusa. Nazwa została ustalona przez Międzynarodowy Komitet Taksonomii Wirusów.

W 2021 r. sytuacja epidemiologiczna w powiecie lubelskim została zdominowana przez zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2. Z uwagi na ogłoszony w 2020 r. na terenie Polski stan epidemii, który trwał także w 2021 r. niemal wszystkie działania przeciwepidemiczne były ukierunkowane na zapobieganie szerzeniu się zakażeń.

Do 31 grudnia 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego wykryto następujące warianty wirusa Sars-CoV-2:

- wariant Alfa (brytyjski B.1.1.7)
- wariant Gamma (brazylijski P.1)
- wariant Delta (indyjski B.1.617.2)
- wariant Omikron (B.1.1.529)

Na przestrzeni 2 lat epidemii zaobserwowano okresy narastania, szczytu oraz spadku liczby zachorowań, które obrazowo określa się jako fale epidemiczną. W powiecie lubelskim poszczególne fale w 2021 r. kształtowały się w następujących okresach:

- III fala zachorowań- przełom I i II kwartału 2021 r., najczęściej zakażeń odnotowano w marcu i kwietniu;

- IV fala zachorowań to przełom III i IV kwartału 2021 r., najczęściej zakażeń odnotowano w październiku i listopadzie.

W pierwszych miesiącach 2021 roku dominował wariant brytyjski wirusa Alfa, natomiast od czerwca w wysyłanych do sekwencjonowania próbkach pojawił się wariant indyjski wirusa Delta, a pod koniec grudnia 2021 r. pojawił się wariant wirusa Omikron. Ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną SARS-CoV-2 i podejmowane w związku z tym działania w 2021 r. w ramach zwalczania epidemii zostało przeprowadzonych łącznie 28 830 wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych.

Z przeprowadzonych w 2021 roku wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych wynika, że osoby zakażone manifestowały w IV fali następujące objawy chorobowe: gorączka, ból głowy, kaszel, duszność, osłabienie, dreszcze, utrata węchu, utrata smaku, ból gardła, katar, wydzielina w gardle, ból brzucha, wymioty, biegunka, ból mięśni, ból stawów. Natomiast w trakcie trwania III fali osoby zakażone w głównej mierze wskazywały podczas przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych na gorączkę, katar, ból mięśni, ból stawów, utrata węchu i utrata smaku, kaszel, osłabienie, sporadycznie: ból brzucha, biegunka.

Ze względu na to, że szczepienia ochronne są głównym narzędziem i najskuteczniejszą metodą zwalczania zakażeń Sars-CoV-2, pod koniec 2020 r. rozpoczęto realizację Narodowego Programu Szczepień przeciwko Covid-19:

- 21 grudnia 2020 r.: udzielono pozwolenia na dopuszczenie do obrotu szczepionki COMIRNATY dla spółki Pfizer i BioNTech;
- 26 grudnia 2020 r.: pierwsza dostawa szczepionek do Polski;
- 27 grudnia 2020 r.: pierwsze wykonane szczepienie w szpitalu MSWiA w Warszawie
- „etap zero”: szczepienia pracowników ochrony zdrowia, pracowników DPS i MOPS, personelu pomocniczego i administracyjnego w placówkach medycznych;
- 15 stycznia 2021 r.: rejestracja na szczepienie dla osób z rocznika 1941 i wcześniejszych;
- 25 stycznia 2021 r.: rejestracja na szczepienie dla osób 70+;
- 15 lutego 2021 r.: rejestracja dla nauczycieli do 65 roku życia;
- 10 marca 2021 r.: rejestracja na szczepienie pacjentów przewlekle chorych;
- 18 marca 2021 r.: rejestracja na szczepienie kolejnych roczników począwszy od 1952r.;
- 28 kwietnia 2021 r.: rejestracja na szczepienie osób w wieku 30-39 lat;
- 10 maja 2021 r.: wszyscy chętni mogą rejestrować się na szczepienia;
- 7 czerwca 2021 r.: rejestracja na szczepienia dzieci w wieku 12-18 lat;
- 13 grudnia 2021 r.: rejestracja na szczepienia dzieci w wieku 5-11 lat.

Ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną SARS-CoV-2 podejmowano szereg działań w ramach zwalczania epidemii, m. in. przeprowadzano wywiady i dochodzenia epidemiologiczne, kierowano osoby na wymazy w kierunku SARS-CoV-2, analiza i wydawanie rozstrzygnięć administracyjnych dotyczących złożonych wniosków (decyzje

skrócenia obowiązkowej kwarantanny, zwolnienia z kwarantanny, itp.), praca w systemie SEPIS- szybkie rozpatrywanie spraw.

Ogniska szpitalne zakażeń SARS-CoV-2

Placówki leczenia stacjonarnego na terenie powiatu lubelskiego zgłosiły w 2021 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie ogółem 10 ognisk epidemicznych zakażeń SARS-CoV-2, które wystąpiły w jednostkach organizacyjnych tych placówek (oddziały szpitalne i zakład opiekuńczo-leczniczy). Zachorowania w ogniskach stwierdzano zarówno u pacjentów, jak i u personelu medycznego oraz innych pracowników szpitali. Ogniska wystąpiły w 2 placówkach szpitalnych.

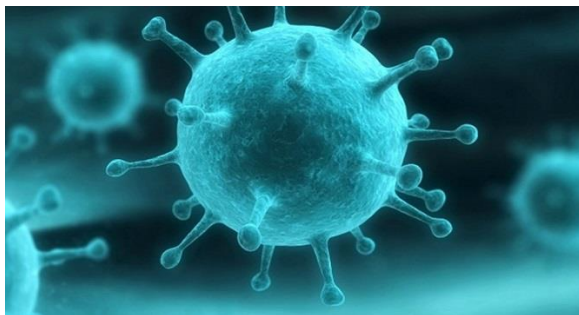
Ogniska wystąpiły w oddziałach szpitalnych, zakładach opiekuńczo-leczniczych, przychodniach, ośrodkach, a także w innych jednostkach organizacyjnych tych placówek. Zachorowania w ogniskach stwierdzano zarówno u pacjentów, jak i u personelu medycznego oraz innych pracowników szpitali.

W ogniskach szpitalnych zakażeń SARS-CoV-2 stosowano następujące procedury i zasady bezpieczeństwa epidemiologicznego: ograniczano lub wstrzymywano przyjęcia pacjentów; przenoszono pacjentów z zakażeniem SARS-CoV-2 do oddziałów zakaźnych dedykowanych Covid-19 lub izolatorium; stosowano zasady izolacji zakażonego personelu; odizolowywano i obserwowano pacjentów po kontakcie z osobami zakażonymi; edukowano personel oraz pacjentów wraz z rodzinami; wykonywano badania przesiewowe w kierunku SARS-CoV-2 u pacjentów i pracowników; przeprowadzano reorganizację pracy personelu-kierowano do opieki nad pacjentami osób z ujemnym wynikiem badania i bez objawów infekcji; ograniczano rotację personelu. Pracownikom zalecano przestrzeganie następujących zasad: samoocena stanu zdrowia i nie przychodzenie do pracy osób z objawami infekcji, zakazywano gromadzenia się jednocześnie większej liczby osób w pomieszczeniach socjalnych i szatniach, bezwzględny nakaz stosowania środków ochrony indywidualnych ze szczególnym naciskiem na noszenie i wymianę maseczek, również w kontaktach między pracownikami, wzmożenie zasad higieny rąk.

Bieżący nadzór epidemiologiczny

Ocena sytuacji epidemiologicznej dokonywana jest na podstawie danych z prowadzonych rejestrów zachorowań na choroby zakaźne, zakażeń, zatruc i dodatnich wyników badań laboratoryjnych (przypadki zgłoszone przez lekarzy). Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego opracowane przez NIZP-PZH.

Zachorowalność na grypę i infekcje grypopodobne

Grypa to choroba zakaźna, która przybiera postać ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych, wywołwanego przez wirusa grypy lub zachorowania przebiegają pod postacią zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne tj. nagłe wystąpienie kaszlu, gorączki $>38^{\circ}\text{C}$, bólu mięśni i/ lub głowy i inne. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na grypę w okresie jesienno- zimowym są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą prezentować postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmożeniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem. Warto podkreślić, że wirus grypy po wnikięciu do układu oddechowego uszkadza nabłonek, przez co otwiera drogę do inwazji patogenów bakteryjnych, doprowadzając do powikłań pogrypowych, tj. powikłania wielonarządowe, pulmonologiczne, kardiologiczne, neurologiczne, laryngologiczne, nefrologiczne, ginekologiczno- położnicze, psychiatryczne, zaostrzenia lub pogorszenia chorób przewlekłych, odrzut przeszczepu i inne .

Na terenie powiatu lubelskiego w 2021 r. w stosunku do 2020 r. zarejestrowano mniej zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne, ogółem zarejestrowano 962 zachorowania. Nie zgłoszono przypadków potwierdzonych. Na terenie powiatu lubelskiego w 2020 r. zarejestrowano 1391 zachorowań. Zgłoszono 14 przypadków potwierdzonych.

Początek epidemicznego wzrostu liczby zachorowań w sezonie grypowym 2020/2021 przypadł na okres od października 2020 roku do marca 2021 roku, podobnie jak w sezonie 2019/2020.

W 2020 i 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego nie zarejestrowano ognisk szpitalnych zachorowań na grypę/ infekcje grypopodobne.

Ponadto, stosownie do wymogów European Influenza Surveillance Network (EISN) oraz European Center for Disease Control and Prevention (ECDC) prowadzony jest zintegrowany program nadzoru epidemiologicznego z uwzględnieniem diagnostyki wirusologicznej typu Sentinel. Uczestniczą w nim wybrani lekarze świadczący podstawową opiekę zdrowotną, stacje sanitarno-epidemiologiczne oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy NIZ-P-PZH, pełniący rolę koordynatora. W ramach nadzoru nad grypą typu Sentinel, lekarze biorący w nim udział, przesyłali dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne wraz z próbkami do badań wirusologicznych dla celów nadzoru.

Dominującymi w sezonie 2020/2021 wariantami grypy w Polsce były wirusy grypy A. Szczepienia przeciw grypie są jedyną i bezpieczną metodą profilaktyki przeciw tej chorobie oraz jej powikłaniom.

Szczepienie przeciwko grypie wykonano u 2 611 osób, co stanowi 1,6 % populacji powiatu lubelskiego. Wśród zaszczepionych p/grypie największy odsetek stanowią osoby powyżej 65 roku życia (1405 wykonanych szczepień).

Zachorowalność na gruźlicę

Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną o przewlekłym przebiegu, występującą w postaci klinicznej gruźlicy płuc (najczęstsza postać) oraz gruźlicy innych narządów. Zaraźliwa jest jedynie gruźlica płuc w okresie prątkowania. Pierwszy, trwający najczęściej miesiąc, okres leczenia prowadzi się w warunkach izolacji szpitalnej. Gruźlica jest objęta przez WHO celem eliminacyjnym, jakim jest osiągnięcie do roku 2050 liczby zachorowań nie przekraczającej 1 przypadku na milion mieszkańców. Czynnikiem ryzyka szerzenia się gruźlicy oraz pojawiania się szczególnie groźnego zjawiska lekooporności prątków gruźlicy są:

- przerywanie leczenia gruźlicy przez chorego przed jej zaleceniem,
- prowadzenie leczenia gruźlicy bez mikrobiologicznej weryfikacji lekooporności prątków gruźliczych,
- stosowanie leczenia przeciwprątkowego niezgodnie z rekomendacjami dot. zalecanych schematów leczenia i wielkości dawek leków przeciwprątkowych.

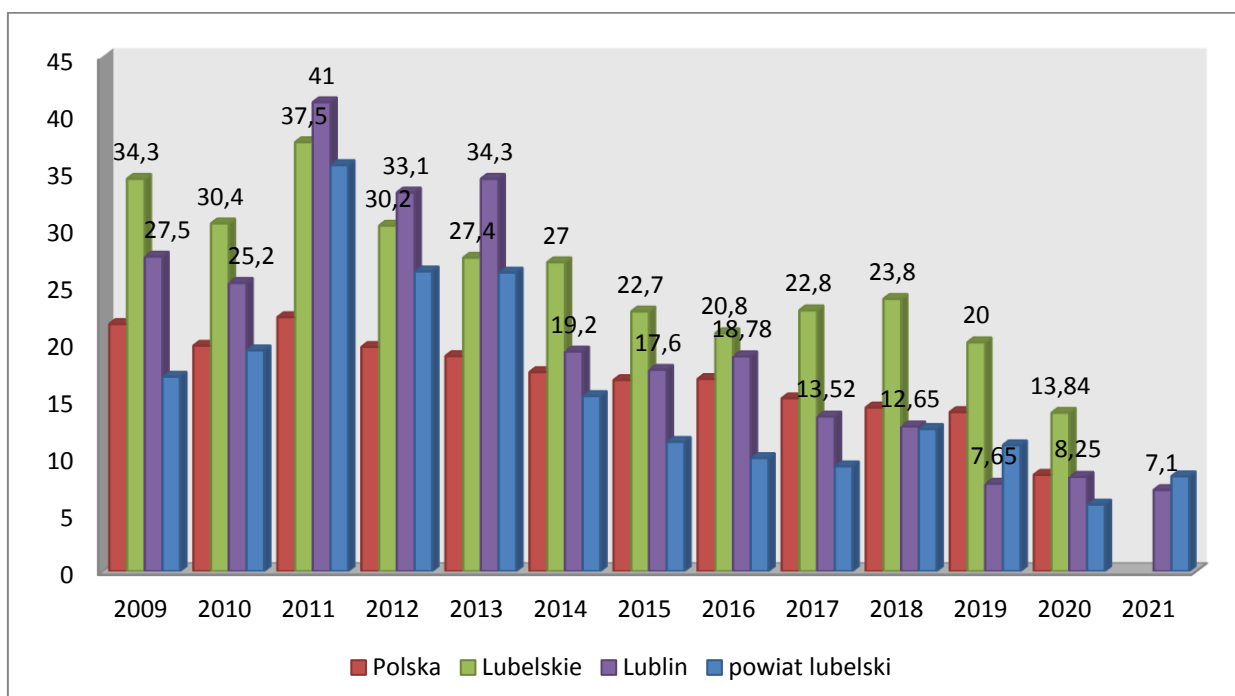
Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowanie od 80 lat szczepienia BCG, które zapobiega wystąpieniu u niemowląt ciężkich i śmiertelnych postaci klinicznych gruźlicy takich jak gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz gruźlica rozsiana (prosówka). Szczepienia te wykonywane są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u noworodków przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego. Zapisy ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakładają na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia gruźlicy oraz przewidują obowiązek leczenia szpitalnego osób chorych na gruźlicę w okresie wydalania prątków gruźliczych (prątkowania) lub z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie.

W 2020 roku w Polsce zarejestrowano 3 375 zachorowań na gruźlicę (zapadalność na 100 tys. mieszkańców – 8,8), co oznacza 1946 przypadków gruźlicy mniej niż w roku

poprzednim. Znaczne różnice współczynników zapadalności na gruźlicę między województwami, obserwowane od lat, wystąpiły także w roku 2020, gdzie największą zapadalność zarejestrowano w województwach: lubelskim, świętokrzyskim, mazowieckim i lubuskim.

W związku z pandemią COVID-19 zaobserwowano zmniejszenie liczby zarejestrowanych przypadków gruźlicy. Może być to związane z niezgłaszaniem się chorych do lekarza (m.in. z powodu epidemii COVID-19 zaistniał utrudniony dostęp do placówek medycznych, w tym do diagnostyki), bądź też ograniczonymi kontaktami społecznymi.

W 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego wystąpił wzrost zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku poprzedniego- zgłoszono 13 przypadków (współczynnik zapadalności 8,3/100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc, odnotowano 13 przypadków gruźlicy płuc w okresie prątkowania, w tym 8 przypadków potwierdzonych rozmazem płwociny i 5 przypadków potwierdzonych za pomocą hodowli prątków. Z otoczenia chorych objęto nadzorem 12 osób. Nie wydano decyzji administracyjnych dotyczących osób chorych lub wymagających diagnostyki w zakresie gruźlicy. W analogicznym okresie w 2020 r. na terenie powiatu lubelskiego, gdzie zgłoszono 9 przypadków (współczynnik zapadalności 5,83/100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc, odnotowano 4 przypadki gruźlicy płuc w okresie prątkowania, w tym 3 przypadki potwierdzone rozmazem płwociny i 1 przypadek potwierdzony za pomocą hodowli prątków.

Wykres 1. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy na terenie miasta Lublin, powiatu lubelskiego, województwa lubelskiego i Polski (zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2009 – 2021). Opracowano na podstawie danych publikowanych przez Instytut Chorób Płuc i Gruźlicy w Warszawie oraz danych własnych; obecnie brak oficjalnych danych dotyczących Polski i województwa lubelskiego w 2021 r.

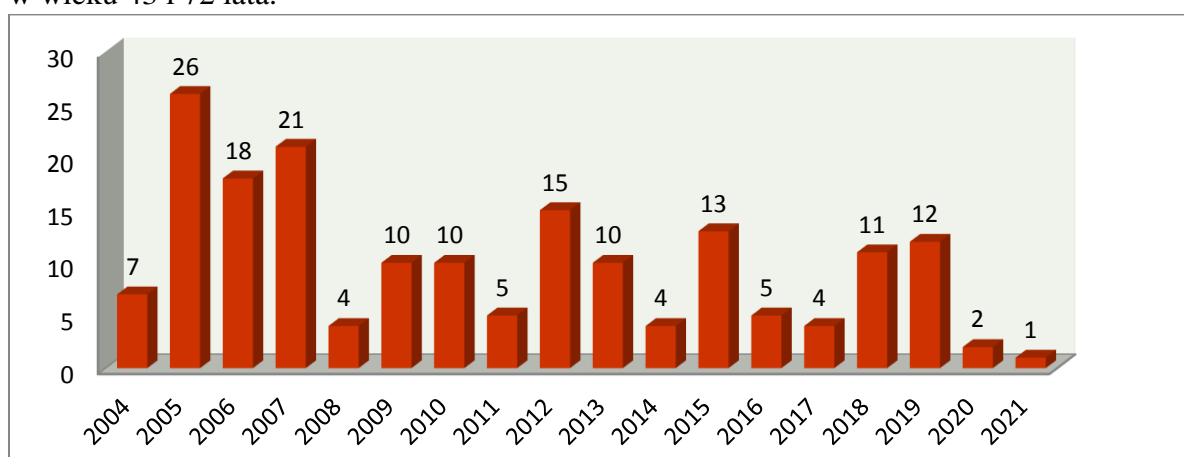
Zachorowalność na wirusowe zapalenie wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby typu C (WZW C) określane również jako zakażenie wirusem HCV stanowi jeden z priorytetów zdrowia publicznego na świecie w obszarze chorób zakaźnych, o czym świadczy przyjęta przez Światową Organizację Zdrowia w 2016 r. Strategia Global health sector strategy on viral hepatitis, której głównym celem było aby WZW nie stanowiło w roku 2030 istotnego problemu zdrowia publicznego na świecie. Cel ten miał zostać osiągnięty poprzez ograniczenie przenoszenia wirusów WZW, zmniejszenie zachorowalności i umieralności z powodu WZW oraz zapewnienie wszystkim równego dostępu do kompleksowej profilaktyki, a dla osób zakażonych rekomendowanej diagnostyki i leczenia. Celem do osiągnięcia w skali globalnej w 2030 r. jest 90 % redukcja zapadalności i 65 % redukcja umieralności.

Brak szczepionki przeciwko HCV powoduje, że szerzeniu się zachorowań na WZW C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych, polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyceznym przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek, jak również poprzez działania o charakterze profilaktyczno- edukacyjnym.

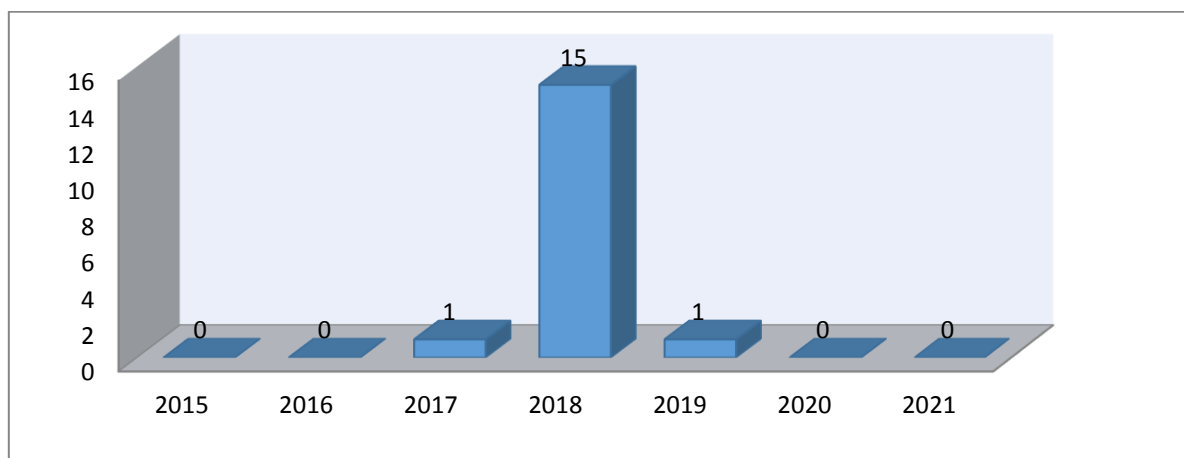
W Polsce, zgodnie z meldunkami o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce, udostępnianymi przez NIZP-PZH, w latach 2009-2012 odnotowywano ok. 2000 zachorowań na WZW C rocznie, natomiast w latach 2013- 2019, co roku na terytorium naszego kraju rozpoznawano między 3000 a 4000 zachorowań na WZW C. 95% zachorowań to postaci przewlekłe. W 2020 r. odnotowano 11 przypadków ostrego WZW C oraz 929 przypadków przewlekłych. Choć na przestrzeni lat odnotowuje się w Polsce spadek liczby zgonów związanych z WZW C, to liczba zachorowań (pomijając rok 2020) utrzymuje się na podobnym poziomie.

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C – u kobiety w wieku 38 lata. W analogicznym okresie w 2020 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C – u dwóch kobiet w wieku 43 i 72 lata.

Wykres 2. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu C na terenie powiatu lubelskiego w latach 2004 – 2021

Ponadto w 2021 r. oraz w 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz brak zarejestrowanych przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu A.

Wykres 3. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu A na terenie powiatu lubelskiego w latach 2015 – 2021

Dane o zarejestrowanych przypadkach zakażonych HIV i chorych na AIDS

Liczba zakażeń HIV i zachorowań na AIDS na terenie powiatu lubelskiego oscyluje na stałym poziomie na przełomie lat.

W 2021 r. zarejestrowano 5 przypadków zakażenia HIV u mężczyzn w wieku 23-62 lat. W 2021 r. nie zarejestrowano zachorowań na AIDS na terenie powiatu lubelskiego. Porównawczo w 2020 r. zarejestrowano 2 przypadki zakażenia HIV u mężczyzn w wieku 43 lat i 1 mężczyzna- brak danych dotyczących wieku. W 2020 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na AIDS na terenie powiatu lubelskiego u mężczyzny w wieku 43 lata.

Jednostka chorobowa	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	liczba przyp.	wsp. zapadalności	liczba przyp.	wsp. zapadalności	Liczb a przyp	wsp. zapadalności.	liczb a przyp	wsp. zapadalności	liczba przyp	Wsp. zapadalności	Liczba przyp.	Wsp. zapadalności
AIDS	3	1,98	-	-	-	-	-	-	1	0,64	-	-
Nowe zak. HIV	6	3,96	3	1,96	2	1,30	1	0,65	2	1,28	5	

Tabela 1. Sytuacja HIV/AIDS na terenie powiatu lubelskiego w latach 2016- 2021.

Dane o zarejestrowanych przypadkach chorób przenoszonych drogą płciową

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na kiłę u mężczyzny w wieku 28 lat, natomiast w 2020 r. nie zarejestrowano przypadków zachorowania na kiłę.

W 2021 r. oraz w 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na rzeżączkę i inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie.

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu:

Do chorób przenoszonych drogą pokarmową zalicza się zarówno choroby odzwierzęce przenoszone poprzez żywność, które są najpowszechniejszą przyczyną zakażeń w tej grupie chorób, jak również choroby które występują wyłącznie u człowieka takie jak zakażenia rotawirusowe, norowirusowe, a także wirusowe zapalenie wątroby typu A (wzw typu A). W przypadku wzw A istnieje skuteczna profilaktyka (szczepienia ochronne). Zgodnie z Komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych szczepienie przeciwko wzw A jest obecnie zalecane szczególnie osobom wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na wzw A, osobom zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi, a także dzieciom w wieku przedszkolnym, szkolnym oraz młodzieży, które nie chorowały na wzw A. Szczepienie przeciw wzw A jako szczepienie zalecane, nie jest finansowane ze środków MZ.

W 2021 r. w stosunku do poprzedniego 2020 r. nastąpił nieznaczny spadek zakażeń ze strony układu pokarmowego, który może być również związany z nałożonymi nakazami ograniczenia kontaktów społecznych, zamknięciem restauracji, zakazem organizowania imprez okolicznościowych.

W 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego zarejestrowano 170 zachorowań, w tym u dzieci do lat 2 - 85 przypadków, natomiast w 2020 r. na terenie powiatu lubelskiego zarejestrowano 112 zachorowań, w tym u dzieci do lat 2 - 69 przypadków.

Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2:

W 2021 r. zarejestrowano 43 przypadki zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2.

W 2020 r. zarejestrowano 18 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2.

Zakażenia bakteryjne:

W Polsce wśród przyczyn zatruc pokarmowych nadal najczęstszą jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*.

Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*

Zachorowania związane z zakażeniem pałeczkami *Salmonella* występują na stałym poziomie. W 2021 r., analogicznie jak w roku 2020, zachorowania były w największej liczbie przypadków związane z przeniesieniem zakażenia w związku z nieprzestrzeganiem zasad higieniczno– sanitarnych przy produkcji posiłków z wykorzystaniem jajek, mięsa drobiowego w niewielkiej liczbie przypadków prawdopodobna transmisja patogenu była związana z kontaktem ze zwierzętami gospodarskimi. Najczęstszym źródłem ognisk zbiorowych zatruc i zakażeń pokarmowych są: mleko i inne produkty nabiałowe, gotowe dania (gotowe potrawy/gotowe posiłki), jaja oraz produkty je zawierające, mięso wieprzowe i drobiowe, owoce morza oraz wtórnie zanieczyszczona żywność pochodzenia roślinnego.

W 2021 r. zarejestrowano 38 przypadków zachorowań, w tym: 29 przypadków *Salmonella Enteritidis*, 1 przypadek *Salmonella Typhimurium*, 7 przypadków *Salmonella gr. D* i 1 przypadek *Salmonella Derby*.

W 2020 r. zarejestrowano 21 przypadków zachorowań w tym: 16 przypadków *Salmonella Enteritidis*, 1 przypadek *Salmonella Thompson*, 2 przypadki *Salmonella gr. D* i 2 przypadki *Salmonella spp.*

Zachorowania na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis* i *Streptococcus pneumoniae*

Zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i posocznice o etiologii meningokokowej określane są jako inwazyjna choroba meningokokowa. Chorobę cechuje ciężki, gwałtowny przebieg. Zakażenia wywoływane przez te drobnoustroje są problemem epidemiologicznym w Polsce pomimo, że obecnie dostępne są szczepionki zapobiegające zakażeniom powodowanym przez *Neisseria meningitidis*, szczepienia te jednak nie są objęte obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych.

W 2021 nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, zarejestrowano 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis*. W analogicznym okresie w 2020 r. nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis* i *Streptococcus pneumoniae*.

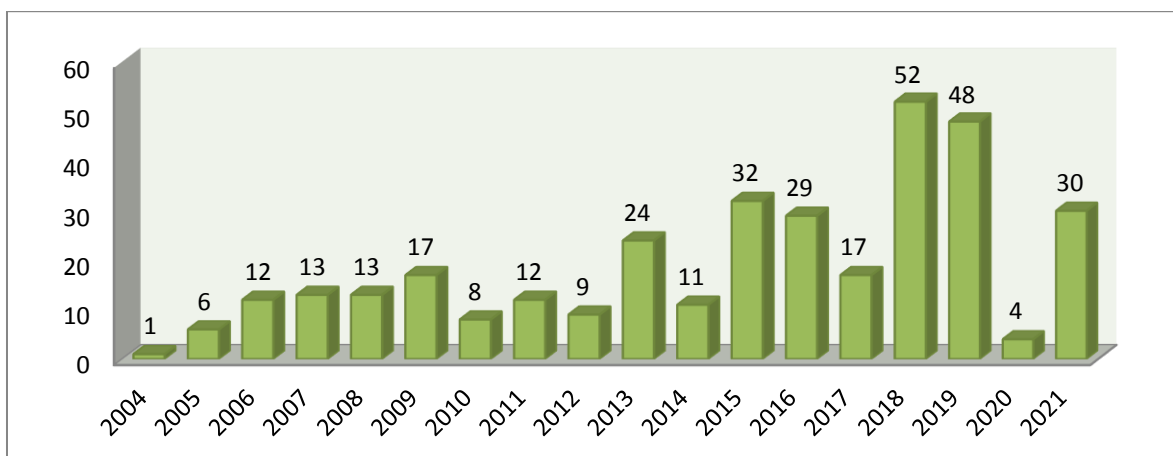
Dane o wystąpieniu neuroinfekcji bakteryjnych i wirusowych (z wyłączeniem *Neisseria meningitidis*)

W 2021 r. zarejestrowano 3 przypadki zapalenia opon mózgowych inne i nieokreślone (u mężczyzn w wieku 28 i 41 lat oraz 1 kobiety w wieku 35 lat). Zarejestrowano ponadto 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu inne i nieokreślone (kobieta w wieku 53 lat). Natomiast w 2020 r. nie zarejestrowano przypadków neuroinfekcji bakteryjnych i wirusowych u osób zamieszkałych na terenie powiatu lubelskiego.

Zachorowania na boreliozę

Borelioza to najczęstsza choroba odkleszczowa, wywołwana przez krętki *Borrelia*, przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*. Do zakażenia krętkami *Borrelia burgdorferi* może dojść na obszarze całego naszego kraju, a zgodnie z opisem ECDC należy uznać Polskę w całości jako teren endemiczny.

Wykres 4. Sytuacja epidemiologiczna boreliozy na terenie powiatu lubelskiego w latach 2004 – 2021

Istotną grupę zagrożeń stanowią także choroby odzwierzęce przenoszone przez wektory (stawonogi). Rozpoznawalność i zgłaszalność boreliozy w latach 2020-2021 była niższa niż w latach ubiegłych. W 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego zarejestrowano 30 przypadków zachorowań, w tym 14 kobiet i 16 mężczyzn. Najwięcej zachorowań wystąpiło u osób po 40 roku życia. Zachorowań u dzieci nie rejestrowano. W analogicznym okresie w 2020 r. zarejestrowano 4 przypadki boreliozy, w tym 2 zachorowania u kobiet w wieku 28 i 65 lat i 2 zachorowania u mężczyzn w wieku 43 i 56 lat.

Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji/eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis)

W odniesieniu do tych chorób zakaźnych, które nie mają rezerwuaru zwierzęcego (tzn. występują jedynie u człowieka) i dla których dostępne są szczepionki o wysokim stopniu skuteczności, możliwe jest osiągnięcie celu jakim jest eliminacja choroby na danym obszarze (rozumiana jako brak zakażeń na terenie kraju przy nadal możliwych jej zawleczeniach z zagranicy), a następnie eradykacja choroby tzn. całkowite wyeliminowanie na świecie. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez WHO globalnych programach eliminacji odry i różyczki oraz eradykacji poliomyelitis (synonimy: ostre nagminne porażenie dziecięce, zapalenie rogów przednich rdzenia, choroba Heinego-Medina). Państwowa Inspekcja Sanitarna zaangażowana jest w światowy program eradykacji odry i różyczki. W związku z powyższym wszystkie zachorowania podejrzane o odrę objęte są nadzorem polegającym m. in. na przeprowadzaniu badań serologicznych potwierdzających lub wykluczających chorobę. Zgodnie z założeniami programu eliminacji odry każde podejrzenie zachorowania jest potwierdzane laboratoryjnie. Obecnie w Polsce realizowana jest kolejna faza eliminacji odry, obejmująca izolację wirusa odry i określenie jego charakterystyki genotypowej w celu odróżnienia szczepów rodzimych od importowanych.

W związku z wprowadzeniem do programu szczepień ochronnych obowiązkowego szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce i tym samym spełnieniu rekomendacji WHO dotyczących powszechności szczepień przeciw tym chorobom- do programu eliminacji odry została włączona różyczka. Skutkuje to koniecznością przeprowadzania badań serologicznych również w kierunku różyczki.

Odra

Odra jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą z gorączką, kaszlem, zapaleniem spojówek oraz wysypką. Najczęstszym powikłaniem jej przebiegu jest zapalenie płuc oraz zapalenie ucha środkowego. Zachorowania o charakterze i rozmiarach ognisk epidemicznych mogą wystąpić jedynie wśród społeczności lokalnych lub w środowisku szkolnym, w których stopień uodpornienia dzieci i dorosłych jest niewystarczający dla uzyskania odporności zbiorowskiej (powstaje gdy liczba osób uodpornionych w danym środowisku osiąga co najmniej 95%). Indywidualne ryzyko zachorowania na odrę występuje natomiast u każdej osoby, która nie była szczepiona przeciw tej chorobie (lub jej wcześniej nie przechorowała). Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom na odrę i ze względu na wysoką zakaźność choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną, nie może być zastąpione jakimikolwiek innymi środkami ochrony.

Zarówno w 2020 roku, jak również w 2021 nie odnotowano żadnego przypadku wystąpienia odry na terenie powiatu lubelskiego.

Zachorowania na choroby wirusowe (rózyczka, świnka, ospa wietrzna)

Różyczka jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą z gorączką oraz wysypką. Pomimo relatywnie łagodnego przebiegu, zapobieganie różyczce jest niezwykle istotne ze względu na powodowanie przez tę chorobę zespołu wad wrodzonych (zespół różyczki wrodzonej) u dzieci urodzonych przez kobiety, które uległy zakażeniu w trakcie trwania ciąży.

W 2021 r. i 2020 r. nie rejestrowano wśród wirusowych chorób zakaźnych wieku dziecięcego na terenie powiatu lubelskiego zachorowań na różyczkę.

W 2021 r. nie zarejestrowano zachorowanie na świnkę, natomiast w 2020 r. zarejestrowano zachorowanie na świnkę u 3 osób, w tym u dwóch chłopców w wieku 5 i 11 lat oraz u dziewczynki w wieku 12 lat.

Ponadto w 2021 r. zarejestrowano 173 przypadki zachorowań na ospę wietrzną natomiast w 2020 r. zarejestrowano 403 przypadki ospy wietrznej.

Znaczny spadek zakażeń w zakresie ospy wietrznej w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. i diagnozowania innych chorób zakaźnych wieku dziecięcego również mogło być związane z trwającą w 2021 r. pandemią COVID-19 i działaniami przeciwepidemicznymi związanymi z tą jednostką chorobową, w tym ograniczeniu kontaktów społecznych.

Realizacja zadań z zakresu nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi

Poliomyelitis jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą najczęściej w postaci bezobjawowego zakażenia lub niecharakterystycznych objawów z przewodu pokarmowego. W przypadku wystąpienia postaci porażennej powoduje trwałe upośledzenie narządu ruchu lub nawet zgon spowodowany porażeniem mięśni oddechowych. W celu zapobieżenia szerzeniu się zachorowań w przypadku zawleczenia wirusa na obszar Polski konieczne jest między innymi utrzymywanie wysokiego poziomu zaszczepienia oraz stałe monitorowanie przypadków ostrych porażen wiotkich, które są poddawane diagnostyce wirusologicznej dla celów nadzoru epidemiologicznego, w celu wykluczenia wirusa polio jako przyczyny wystąpienia tego zespołu chorobowego. Należy dążyć do osiągnięcia co najmniej 95% poziomu zaszczepienia dzieci w 2 r. ż. pełnym cyklem podstawowym (3 dawki szczepionki). Szczepienie przypominające w Polsce prowadzi się w 6 r. ż. podając jedną dawkę szczepionki

inaktywowanej IPV. Według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), do czasu całkowitej eradykacji poliomyelitis na świecie, osoby wyjeżdżające na tereny endemicznego występowania poliomyelitis powinny posiadać kompletne szczepienie (uodpornienie) przeciwko tej chorobie.

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek wystąpienia ostrego porażenia wiotkiego/poliomyelitis u osoby zamieszkałej na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie, w 2020 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku.

Narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

Do szczepień przeciwko wściekliznie w 2021 r. zostało zakwalifikowanych 25 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę na terenie powiatu lubelskiego: psy (13 osób), koty (10 osób), lis (1 osoba), zwierzę nieznanne (1 osoba).

Do szczepień przeciwko wściekliznie w 2020 r. zostało zakwalifikowanych 22 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę na terenie powiatu lubelskiego: psy (6 osób), koty (7 osób), lis (1 osoba), kuna (1 osoba) nietoperz (2 osoby), królik (1osoba), mysz (2 osoby), wiewiórka (2 osoby).

Nie odnotowano znaczących różnic w zakresie liczby osób zaszczepionych w latach ubiegłych z porównaniu z 2021 r.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	Liczba przypadków		Współczynnik		Trend		
			2020	2021	2020	2021			
1	A00	Cholera ^{UE}	0	0	0	0			
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE}	0	0	0	0			
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C ^{UE}	0	0	0	0			
4	A02.0	Salmoneloza	zatrucia pokarmowe ^{UE/PL}		21	37	13,4191	23,6048	↑
5	A02.1		posocznica ^{PL}		0	1	0	0,63797	

6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe ^{PL}	0	0	0	0	
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}		0	0	0	0	
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL, 4)}	0	0	0	0	
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną) ^{UE}	0	0	0	0	
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0	0	0	
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}	0	0	0	0	
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	0	0	0	0	
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> ^{PL}	29	42	18,5312	26,7946	↑
14	A04.8		inne określone	0	0	0	0	
15	A04.9		nieokreślone	5	0	3,19503	0	↓
16	A04	Inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵⁾		1	0	2,15424	0	
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe	0	0	0	0	
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}	0	0	0	0	
19	A05.2		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>	0	0	0	0	
20	A05.3-8		inne określone	0	0	0	0	
21	A05.9		nieokreślone	0	0	0	0	
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ⁶⁾		0	0	0	0	
23	A07.1	Giardioza (lamblioza) ^{UE}		0	0	0	0	
24	A07.2	Kryptosporidioza ^{UE}		0	0	0	0	
25	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	9	36	5,75106	22,9668	↑
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	5	23	3,19503	14,6732	↑
27	A08.2-3		inne określone	22	20	14,0581	12,7593	↓
28	A08.4		nieokreślone	1	5	0,63901	3,18983	↑

29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷⁾		18	43	38,7764	95,5343	↑
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	112	170	71,5687	108,454	↑
31			w tym u dzieci do lat 2	69	85	148,643	188,847	↑
32	A20	Dżuma ^{UE}		0	0	0	0	
33	A21	Tularemia ^{UE}		0	0	0	0	
34	A22	Wąglik ^{UE}		0	0	0	0	
35	A23	Bruceloza: nowe zachorowania ^{UE}		0	0	0	0	
36	A24.0	Nosacizna ^{PL}		0	0	0	0	
37	A27	Leptospiroza ^{UE}		0	0	0	0	
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{PL}		0	0	0	0	
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO		0	2	0	1,27593	↑
40	A32	Listerioza ^{UE}		0	0	0	0	
41	A33-A35	Tężec ^{UE}	ogółem	0	0	0	0	
42	A33		noworodków	0	0	0	0	
43	A36	Blonica ^{UE}		0	0	0	0	
44	A37	Krzтусiec ^{PL}		3		1,91702	0	↓
45	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		43	6	27,4773	3,8278	↓
46	A39	Choroba meningokokowa inwazyjna ^{UE/PL, 8}	ogółem	0	1	0	0,63797	
47	A39.0;A39.8/G05.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	1	0	0,63797	
48	A39.1-4		posocznica	0	0	0	0	
49	A39.5-9		inna określona i nieokreślona	0	0	0	0	
50	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus</i>	ogółem	1	2	0,63901	1,27593	
51	A46		róża	1	2	0,63901	1,27593	

52	A48.3	pyogenes, inwazyjna ^{PL, 9)}	zespół wstrząsu toksycznego	0	0	0	0	
53	B95.0/O85		gorączka płożowa	0	0	0	0	
54	B95.0/(...)		inna określona i nieokreślona ¹⁰⁾	0	0	0	0	
55	A48.1	Legioneloza	choroba legionistów ^{UE/PL}	0	0	0	0	
56	A48.2		gorączka Pontiac ^{PL}	0	0	0	0	
57	A50	Kila ^{UE/PL}	wrodzona	0	0	0	0	
58	A51		wczesna	0	1	0	0,63797	
59	A52		późna	0	0	0	0	
60	A53		inne postacie kily i kila nieokreślona	0	0	0	0	
61	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}		0	0	0	0	
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie ^{UE/PL}		0	0	0	0	
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie ^{UE/PL}		0	0	0	0	
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem ^{UE/PL}	4	30	2,55602	19,139	↑
65			neuroborelioza ^{UE}	0	1	0	0,63797	
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		0	0	0	0	
67	A75	Dur wysypkowy		0	0	0	0	
68	A78	Gorączka Q ^{UE}		0	0	0	0	
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy ¹¹⁾		0	0	0	0	
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem	0	0	0	0	
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	0	0	0	0	
72	---	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		0	1	0	0,38938	
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}	0	0	0	0	
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}	0	0	0	0	

75	A81		inne i nieokreślone	0	0	0	0	
76	A82	Wścieklizna ^{UE}		0	0	0	0	
77	Z20.3/Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹²⁾		22	25	14,0581	15,9492	↑
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{UE}		0	0	0	0	
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenia mózgu	opryszczkowe	0	0	0	0	
80	A81.1;A83;A85;B02 .0		inne określone	0	0	0	0	
81	A86		nieokreślone	0	0	0	0	
82	---		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³⁾	0	0	0	0	
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	0	0	0	0	
84	B00.3		opryszczkowe	0	0	0	0	
85	A87.1-9;B02.1		inne określone i nieokreślone	0	0	0	0	
86	---		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁴⁾	0	0	0	0	
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{UE}		0	0	0	0	
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya ^{UE}		0	0	0	0	
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}		0	0	0	0	
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}		0	0	0	0	
91	A95	Żółta gorączka ^{UE}		0	0	0	0	
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	Ebola, Marburg, Lassa ¹¹⁾	0	0	0	0	
93	A92.0;A96.0-1,8- 9;A98.0-2,5-8,A99		inna określona i nieokreślona ¹¹⁾	0	0	0	0	
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}		0	0	0	0	
95	B01	Ospa wietrzna		403	173	257,52	110,368	↓
96	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}		0	0	0	0	
97	B05	Odra ^{UE}		0	0	0	0	

98	B06	Różyczka ^{UE/PL}		0	0	0	0	
99	B08.8	Pryszczycza		0	0	0	0	
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}	0	0	0	0	
101	B16		typu B - ostre ^{UE/PL}	0	0	0	0	
102	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 15)}	0	0	0	0	
103	B17.1		typu C - ostre - ogółem ^{UE/PL}	0	0	0	0	
104	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE	0	0	0	0	
105	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 16)}	2	1	1,27801	0,63797	
106	B17.0,2-8; B18.8-9; B19		inne i nieokreślone	0	0	0	0	
107	B20-B24	AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		1	1	0,63901	0,63797	
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 17)}		2	5	1,27801	3,18983	↑
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		3	0	1,91702	0	↓
110	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}		0	0	0	0	
111	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}		0	0	0	0	
112	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		0	0	0	0	
113	B75	Włośnica ^{UE}		0	0	0	0	
114	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE, 18)}	ogółem	1	0	0,63901	0	
115	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	0	0,63901	0	
116	A40.3		posocznica	0	0	0	0	
117	J13; B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona	0	0	0	0	
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> ^{UE, 19)}		0	0	0	0	
119	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> ,	ogółem	0	0	0	0	
120	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0	

121	A41.3	inwazyjna UE/PL, 20)	posocznica	0	0	0	0	
122	A49.2;J14;B96.3/(...)		inna określona i nieokreślona	0	0	0	0	
123	G01;G04.2;G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ²¹⁾	0	0	0	0	
124	G00.2-8;G04.2		inne określone	0	0	0	0	
125	G00.9;G04.2		inne, nieokreślone	0	1	0	0,63797	
126	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		0	3	0	1,9139	↑
127	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		0	0	0	0	
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi ^{UE/PL 22)}		0	0	0	0	
129	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem	23	0	14,6971	0	↓
130			u dzieci w wieku 0-14 lat	21	0	8,15661	0	↓
131	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona ^{UE}	0	0	0	0	
132	P35.8		choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}	0	0	0	0	
133	P35.3-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾	0	0	0	0	
134	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza ^{UE}	0	0	0	0	
135	P37.2		listerioza ^{UE}	0	0	0	0	
136	P37.3-4,8-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾	0	0	0	0	
137	U04	SARS - Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE, 23)}		0	0	0	0	
138	T60	Zatrucia pestycydami - ostre ²³⁾		0	0	0	0	
139	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm ²³⁾	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	0	0	0	0	
140	T62.0		grzyby	0	0	0	0	
141	T62.1-2		jagody i inne części roślin	0	0	0	0	
142	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²³⁾	mikotoksyny	0	0	0	0	
143	-		dioksyny	0	0	0	0	
144	-		polichlorowane bifenyle	0	0	0	0	

145	-	inne określone i nieokreślone	0	0	0	0
-----	---	-------------------------------	---	---	---	---

Stan na dzień	Liczba	Grupa ludności	Stan na dzień	Liczba
2021-06-30	156748	Liczba ludności ogółem	2020-12-31	156493
2021-06-30	4501	Liczba dzieci do lat 2	2020-12-31	4642
2021-06-30	25682	Liczba dzieci do lat 14	2020-12-31	25746

Tabela 2. Sytuacja epidemiologiczna za 2021 r. - powiatu lubelskiego (ilość przypadków oraz współczynnik na 100 tys. mieszkańców)

Ogniska Szpitalne

Zakażenia szpitalne stanowią duże wyzwanie dla współczesnej medycyny, a zrozumienie ważności tej problematyki przez personel podmiotów leczniczych poprzez bieżący monitoring czynników alarmowych, czy ustawiczne szkolenia personelu pozwoli zminimalizować ryzyko zakażeń pacjentów i personelu, a tym samym podnieść jakość usług medycznych świadczonych w szpitalach. Szczególnie jest to istotne w związku z narastającym na całym świecie problemem lekooporności drobnoustrojów na dostępne antybiotyki, a także wzrostem liczby pacjentów zakażonych patogenami wielolekoopornymi jak Enterobacteriaceae, trudnymi do wyeliminowania ze środowiska szpitalnego.

Głównym czynnikiem biologicznym wywołującym ogniska epidemiczne w placówkach szpitalnych w 2021 r. był wirus SARS-CoV-2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie prowadził na bieżąco działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne obejmujące m. in. aktywny nadzór nad osobami narażonymi na zakażenie SARS-CoV-2 w placówkach ochrony zdrowia, a w szczególności w placówkach lecznictwa zamkniętego.

W ramach nadzoru epidemiologicznego nad zachorowaniami na Covid-19, w 2021 r. w ogniskach epidemicznych szpitalnych w każdym przypadku prowadzone były dochodzenia epidemiologiczne w celu ustalenia narażenia oraz możliwości ewentualnego przeniesienia zakażenia pomiędzy osobami narażonymi w obrębie oddziału (pacjenci i personel) i prawdopodobnych przyczyn wystąpienia ogniska. W każdym przypadku, po otrzymaniu raportu wstępnego o podejrzeniu lub wystąpieniu ogniska epidemicznego, dane zawarte w raporcie były analizowane i weryfikowane z danymi dostępnymi w systemach teleinformatycznych lub telefonicznie podczas rozmów z członkami zespołu kontroli zakażeń szpitalnych. W trakcie rozmów telefonicznych, w przypadku wątpliwości co do stosowania odpowiednich działań zapobiegawczych przez placówkę medyczną, zwracano się o dodatkowe wyjaśnienia i potwierdzenie informacji zawartych w raportach wstępnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie prowadzi czynny nadzór w ogniskach epidemicznych. Codziennie były przesyłane przez podmioty lecznicze raporty z ognisk zawierające dane dotyczące m. in. osób chorych w ognisku, osób poddanych kwarantannie na terenie placówki, osób przebadanych w kierunku SARS-CoV-2, osób zaplanowanych do badań, ozdrowieńców.

Ogniska wywołane innymi czynnikami biologicznymi niż SARS-CoV-2 występowały w 2021 r. w mniejszym nasileniu niż w okresie przedpandemicznym.

Ogniska szpitalne zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

Placówki leczenia stacjonarnego na terenie powiatu lubelskiego zgłosiły w 2021 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie 1 ognisko epidemiczne szpitalnych zakażeń przewodu pokarmowego. Ognisko epidemiczne zakażeń przewodu pokarmowego, w którym zidentyfikowano czynnik etiologiczny bakteryjny *Clostridium difficile*. W analogicznym okresie w 2020 r. placówki leczenia stacjonarnego na terenie powiatu lubelskiego nie zgłosiły ognisk epidemicznych szpitalnych zakażeń przewodu pokarmowego.

Czynnik etiologiczny	Liczba wywołanych ognisk
SARS-CoV-2	10
<i>Clostridioides difficile</i>	1
OGÓŁEM	11

Tabela 3. Biologiczne czynniki chorobotwórcze, które wywołały ogniska epidemiczne w podmiotach leczniczych w 2021 r.

Stan uodpornienia dzieci i młodzieży

Szczepienia ochronne są niezmiernie istotne w zapobieganiu chorobom zakaźnym oraz ograniczeniu i łagodzeniu ich skutków. Ich celem jest mobilizacja sił obronnych organizmu, czyli wytworzenie odpowiedniej ilości i rodzajów przeciwciał, które będą w stanie obronić nas przed zakażeniami. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, należy między innymi sprawowanie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych.

W Polsce szczepienia ochronne są realizowane zgodnie zobowiązującym Programem Szczepień Ochronnych (tzw. kalendarzem szczepień), który jest co roku aktualizowany. Dokument ten porządkuje kwestie wieku i zakresu wykonywanych szczepień ochronnych i uwzględnia: szczepienia bezpłatne (tzn. obowiązkowe) realizowane w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego bez dodatkowych opłat i szczepienia odpłatne (tzw. zalecane) wskazane w celu rozszerzenia zakresu ochrony zdrowia ludzi.

W 2021 roku obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży do ukończenia 19 roku życia realizowane były w 41 Poradniach Lekarza Rodzinnego oraz w 1 oddziale noworodkowym (realizacja szczepień ochronnych przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz przeciwko gruźlicy u noworodków).

Od 01.01.2021 r. realizacja Programu Szczepień Ochronnych została rozszerzona o szczepienie niemowląt w 1 roku życia przeciwko rotawirusom. Powyższe szczepienie zostało wykonane u 53,2 % niemowląt urodzonych w 2021 roku.

Rok życia	1 rok życia 2021 r.	2 rok życia	3 r.ż.	6r.ż	7 r. ż.	10 r.ż.	11 r.ż	14 r.ż.	19 r. ż.
Rodzaj szczepienia	BCG*	MMR I d	MMR I d	MMR II d	MMR II d	MMR II d	MMR II d.	dTpa – II d. przyp.	Td III d. przyp.
Procentowe wyk.	95,0%	64,8%	84,6%	36,2%	77,8%	50,5%	81,1%	58,2%	54,1%

Tabela 4. Szczegółowo procentowe wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych przeprowadzonych u dzieci i młodzieży w ramach Programu Szczepień Ochronnych na 2021 rok

- BCG – szczepionka p/gruźlicza
- WZW B – szczepienie p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- DTP- szczepionka p/błonicy, tężcowi i krztuścowi;
- HIB – szczepionka p/ haemophilus influenzae typ b;
- IPV – szczepionka p/ poliomyelitis (inaktywowana)
- DTaP- szczepionka p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (acelularna);
- dTpa- szczepionka p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (acelularna);
- Td - szczepionka p/błonicy i tężcowi
- PCV - szczepionka przeciwko *Streptococcus pneumoniae*

Analiza stanu uodpornienia dzieci i młodzieży wykazała poprawę stanu zaszczepienia (w porównaniu z rokiem 2020) przeciwko chorobom zakaźnym realizowanym w ramach Programu Szczepień Ochronnych na rok 2021. Niemniej jednak poprawa stanu uodpornienia będzie jednym z głównych kierunków działania w 2022 r. W roku 2020 realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych znacząco spadła, co było spowodowane trudną sytuacją

epidemiologiczną wywołaną zachorowaniami na SARS CoV-2. Szczepienia u małych dzieci kształtują się na poziomie zadawalającym.

W przypadku dzieci urodzonych w 2021 roku, uzyskano stan zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi wyższą o 3,3 % w stosunku do roku poprzedniego. Poprawę stanu zaszczepienia uzyskano w przypadku II dawki przypominającej przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, odsetek osób zaszczepionych wzrósł u dzieci w 14 roku życia o 7,5%, natomiast szczepienie III dawki przypominającej przeciwko błonicy i tężcowi u młodzieży w 19 roku życia wzrósł o 1,4%.

Spadek stanu zaszczepienia w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w przypadku szczepienia ochronnego przeciwko odrze, śwince i różyczce u dzieci w 2 i 10 roku życia. W 2021 r. odsetek zaszczepionych dzieci w 2 roku życia spadł o 2,3%, oraz u dzieci w 10 roku życia o 2,6%.

Nadal dużym problemem jest wzrastająca liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych.

V. OCENA STANU HIGIENICZNO – SANITARNEGO PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ NA TERENIE MIASTA LUBLIN ZA ROK 2021

Oddział Nadzoru Przeciwpidemicznego nadzoruje **152** obiekty na terenie powiatu lubelskiego. Placówki były nadzorowane w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego, czystości bieżącej, zabezpieczenia przeciwpidemicznego, w tym zaopatrzenia w materiały i sprzęt medyczny, prawidłowości prowadzenia procesów dekontaminacji, w tym dezynfekcji i sterylizacji, przeprowadzania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Na 96 obiekty, w których na terenie powiatu lubelskiego wykonywana jest działalność lecznicza w ramach szpitali i zakładów leczniczych, skontrolowano 17 - co stanowi 18 % ogółu tego typu placówek. W 3 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny.

Szpitala

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2021 r. posiadał pod nadzorem 21 jednostki organizacyjne w 3 placówkach prowadzących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne całodobowe szpitalne świadczenia zdrowotne na terenie powiatu lubelskiego (w tym 1 szpital jednodniowy).

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 7 (33 % spośród 21) jednostek organizacyjnych w 2 tego typu placówkach. W 2 jednostkach organizacyjnych zlokalizowanych na terenie 1 szpitala stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny, co stanowi 29 % jednostek organizacyjnych spośród 7 skontrolowanych.

Hospicja

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego nie posiadał pod nadzorem placówek opieki hospicyjnej.

Zakłady lecznicze, w których udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne obejmują świadczenia podstawowej lub specjalistycznej opieki zdrowotnej, badania diagnostyczne wykonywane w celu rozpoznania stanu zdrowia i ustalenia dalszego postępowania leczniczego oraz świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej, udzielane w warunkach niewymagających ich udzielania w trybie stacjonarnym i całodobowym w odpowiednio urządzonym pomieszczeniu. Ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych udziela się w ambulatorium (przychodni, poradni, ośrodka zdrowia, lecznicy lub ambulatorium z izbą chorych), w zakładzie badań diagnostycznych i medycznym laboratorium diagnostycznym, w pomieszczeniach zakładu leczniczego.

Na 93 obiekty, w których na terenie powiatu lubelskiego wykonywana jest działalność lecznicza ambulatoryjna skontrolowano 15 placówek, co stanowi 16 % ogółu- w 2 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny.

Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

1. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie

W 2021 r. w ewidencji obiektów znajduje się 8 tego typu praktyk zawodowych- obiekty nie zostały skontrolowane.

2. Indywidualne praktyki lekarzy dentyków, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków i grupowe praktyki lekarzy dentyków

W 2021 r. w ewidencji obiektów znajdowało się 48 praktyk zawodowych lekarzy dentyków- skontrolowano 5 placówek, co stanowi 10 % ogółu - w 5 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny.

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2021 r. we wszystkich obiektach na terenie powiatu lubelskiego stwierdzono właściwe zaopatrzenie placówek ochrony zdrowia w preparaty dezynfekcyjne oraz przestrzeganie procedur dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku.

Proces sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadza się w lecznictwie otwartym w autoklawach umieszczonych w gabinetach specjalistycznych (stanowiska sterylizacji gabinetowej) lub w wydzielonych pomieszczeniach do sterylizacji, a także na podstawie zawartej umowy z placówką posiadającą centralną sterylizatornię (w większości z placówkami szpitalnymi).

W placówkach lecznictwa zamkniętego na terenie miasta Lublin procesy sterylizacji przeprowadzane są w centralnych sterylizatorniach, w sterylizatorniach lokalnych lub na podstawie umowy zawartej z placówką posiadającą centralną sterylizatornię.

Na negatywną ocenę placówek, zarówno szpitalnych, jak i ambulatoryjnych, wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- nieprawidłowe warunki prowadzenia procesów dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego;
- niewłaściwy stan sanitarno- techniczny pomieszczeń;
- zbyt mała częstotliwość przeprowadzania kontroli wewnętrznych w zakresie skuteczności sterylizacji za pomocą testów biologicznych;

- brak opracowanych i wdrożonych procedur higieniczno-sanitarnych, w tym procedury kontroli wewnętrznej;
- brak wyodrębnionych lub prawidłowo wyposażonych izolatek w oddziałach szpitalnych;
- brak wydzielonych gabinetów diagnostyczno-zabiegowych, punktów pielęgniarskich oraz pokoi przygotowawczych pielęgniarskich;
- brak wydzielonych lub odpowiednio wyposażonych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w oddziałach, w tym pomieszczeń dostosowanych dla osób niepełnosprawnych, szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- brak prawidłowo zorganizowanych brudowników i pomieszczeń porządkowych;
- nieprawidłowe postępowanie z narzędziami medycznymi po użyciu (niewłaściwa dekontaminacja narzędzi, brak lub niepełna dokumentacja kontroli procesów mycia, dezynfekcji i sterylizacji);
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, podłóg, powierzchni stolarki drzwiowej, wyposażenia oraz armatury sanitarnej, co utrudniało lub uniemożliwiało przeprowadzenie prawidłowej dekontaminacji powierzchni;

Na podstawie dokumentacji będącej w posiadaniu organu można stwierdzić, że większość placówek lecznictwa otwartego dostosowana jest do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019 r. poz. 595 ze zm.), natomiast placówki lecznictwa stacjonarnego w dalszym ciągu prowadzą prace remontowo-modernizacyjne, mające na celu dostosowanie się do obowiązujących przepisów prawa. Większość prowadzonych prac budowlanych i remontowych dotyczących realizacji działań dostosowawczych do aktualnych wymagań przepisów prawa, w tym wykonywania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej SARS CoV-2, została wstrzymana. Część podmiotów lecznictwa stacjonarnego składała wnioski o przedłużenie terminów wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi.

W odróżnieniu od lat ubiegłych w roku sprawozdawczym 2021 skontrolowano mniej placówek działalności leczniczej. Część placówek zawiesiła lub ograniczyła działalność do minimum, co również wpłynęło na spadek liczby kontroli. Zadania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zostały skierowane na bieżący rodzaj działań przeciwepidemicznych, w tym także w zakresie stosowanych procedur dotyczących reżimu sanitarnego mającego na celu eliminację zagrożenia epidemiologicznego oraz ryzyka rozwoju epidemii.

Wspierano szpitale przeprowadzające reorganizację związaną z koniecznością dostosowania swoich struktur do wymagań przeciwepidemicznych wynikających ze specyfiki zakażenia SARS-CoV-2. Udzielano zespołom kontroli zakażeń szpitalnych oraz innym przedstawicielom podmiotów leczniczych konsultacji w zakresie dostosowania pomieszczeń do udzielania w nich świadczeń. Ocena stanu sanitarnego w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych w roku 2021, ze względu na specyficzne warunki wynikające z pandemii COVID-19 jest niewspółmierna do lat wcześniejszych, zmniejszeniu uległa liczba przeprowadzonych kontroli (działalność kontrolna ograniczona była do sytuacji

interwencyjnych, z uwagi na zmianę priorytetów działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej). Wzmoczonej ocenie poddano procedury: dekontaminacji powierzchni i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku, gospodarki odpadami medycznymi, postępowania z bielizną brudną i czystą.

VI. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Na terenie powiatu lubelskiego pod nadzorem Oddziału Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie w 2021 roku znajdowało się 4294 zakładów żywnościowo - żywieniowych, co daje wzrost liczby zakładów w porównaniu do roku 2020 (4056). W 2021 r. Oddział skontrolował 310 zakładów, co stanowi 7,2 % ogólnej liczby zakładów na nadzorowanym obszarze.

Liczba zakładów ujętych w ewidencji	4294 (w tym 2955 producentów produkcji pierwotnej)
Zatwierdzonych w roku 2021	63
Skontrolowanych w roku 2021	310 (w tym 157 producentów produkcji pierwotnej)
W tym ocenionych na podstawie arkusza	253
Niezdonych	1
Stwierdzone niezgodności najczęściej dotyczyły:	<ul style="list-style-type: none"> • obecność śladów bytowania szkodników (gryzoni) • zły stan techniczny pomieszczeń zakładu, • brak etykiet produktów spożywczych, • nieodpowiednie warunki magazynowania, w tym przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego.

Tabela 5. Liczba zakładów na terenie miasta Lublin będących pod nadzorem HŻiŻ

W porównaniu do roku 2020 nastąpił spadek liczby zakładów niezgodnych z wymaganiami. W 2020 roku ocenę niezgodną otrzymały 2 zakłady na 219 ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego, co daje 0,91%. Natomiast w 2021 roku taką ocenę uzyskał 1 zakład na 253 ocenionych, co daje 0,79%.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych	87
W tym zamknięcia	2
Najczęstsze powody wydania decyzji zamknięcia:	<ul style="list-style-type: none"> • obecność śladów bytowania szkodników (gryzoni) • zły stan techniczny pomieszczeń zakładu

	<ul style="list-style-type: none"> • rażący stan sanitarny pomieszczeń zakładu.
Decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków spożywczych	31
Najczęstsze powody wydania decyzji zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych:	<ul style="list-style-type: none"> • zakaz wprowadzania do obrotu środków spożywczych nieopakowanych z uwagi na złą jakość mikrobiologiczną wody w zakładzie
Liczba nałożonych mandatów karnych	29
Kwota nałożonych mandatów karnych	5550 zł
Najczęściej stwierdzane uchybienia (karane mandatami):	<ul style="list-style-type: none"> • niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia zakładu • niewłaściwe warunki do utrzymania higieny przez personel wykonujący prace w styczności z żywnością • brak do wglądu aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych ww. personelu • wprowadzanie do obrotu żywności nieoznakowanej/przeterminowanej • używanie do produkcji posiłków surowców przeterminowanych • brak przestrzegania w wybranych obszarach systemu bezpieczeństwa żywności opartego na zasadach HACCP • brak prawidłowych warunków do przechowywania żywności, naruszenie ciągłości łańcucha chłodniczego
Liczba wniosków o ukaranie kierowanych do LPWIS w Lublinie	2
Liczba wniosków kierowanych do sądu	0
Liczba aktów oskarżenia kierowanych do prokuratury	0

Tabela 6. Działania represyjne

Liczba pobranych i przebadanych próbek	22
Liczba próbek kwestionowanych	3
Powód kwestionowania próbki:	<ul style="list-style-type: none"> • obecność pałeczek Salmonella spp. w 25g; • przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów ochratoksyny A • stwierdzenie martwych szkodników i ich oprzędów w produkcji

Tabela 7. *Urzędowy pobór prób*

Ocena obiektów żywności i żywienia zlokalizowanych na szlakach turystycznych

Główne trasy turystyczne posiadające zaplecze gastronomiczne wraz z zakładami produkcyjnymi i handlowymi to okolice Wojciechowa.

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2021r. przeprowadzono 4 kontrole w zakładach żywnościowo-żywnościowych. W jednym z obiektów stwierdzono niezgodności w zakresie sanitarno-higienicznym oraz dotyczące stanu technicznego urządzeń chłodniczych. W związku z powyższym nałożono 1 mandat karny w wysokości 50zł oraz wydano 1 decyzję administracyjną.

Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie na terenie powiatu lubelskiego znajdują się 2 placówki ochrony zdrowia, w których żywienie pacjentów realizowane jest w systemie cateringowym, tj.:

1. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bełżycach, ul. Lubelska 90;
2. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie, ul. Piłsudskiego 26/28/30

W ww. placówkach funkcjonują punkty wydawania posiłków a usługę cateringową dla nich świadczy firma CATERMED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Traktorowa 126 lok. 201 91-204 Łódź.

Najliczniejszą grupę zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego stanowią bloki żywienia w jednostkach systemu oświaty, tj.

- **w szkołach** - 75 bloków żywienia w szkołach, z czego dla 39 usługę żywieniową realizuje zewnętrzny podmiot. W omawianym roku sprawozdawczym skontrolowano łącznie 16 zakładów, w tym 5 punktów wydawania posiłków. W sumie przeprowadzono 27 kontroli sanitarnych. Nie kwestionowano sposobu żywienia dzieci. Za nieprawidłowości natury sanitarnej stwierdzone podczas kontroli nałożono 4 grzywny w drodze mandatu karnego w kwocie 500 zł. Wydano 3 decyzje nakazujące

zapewnienie właściwego stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia bloków żywienia oraz opracowania procedur HACCP, 2 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności zakazujące stosowania podczas porcjowania posiłków i napojów oraz do utrzymania higieny w obiekcie wody niespełniającej wymagań mikrobiologicznych do czasu stwierdzenia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie jej przydatności do spożycia. Obowiązki decyzji zostały wykonane. Wydano również 2 decyzje zmieniające zatwierdzenie w związku w zakresie rozszerzenia działalności oraz 1 decyzję zmieniającą termin wykonania obowiązków. Zatwierdzono 1 nowy blok żywienia w zespole szkolno-przedszkolnym w zakresie produkcji od surowca posiłków wydawanych na naczyniach wielokrotnego użytku.

- **w przedszkolach** - 40 bloków żywienia, z czego w 15 działalność oparta jest na pełnej produkcji posiłków. W pozostałych placówkach funkcjonują punkty wydawania posiłków, w większości prowadzone przez podmioty prywatne. Skontrolowano łącznie 6 zakładów, w których przeprowadzono 7 kontroli. Nałożono 1 mandat karny w wysokości 100 zł. Wydano 3 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności zakazujące stosowania podczas porcjowania posiłków i napojów oraz do utrzymania higieny w obiekcie wody niespełniającej wymagań mikrobiologicznych do czasu stwierdzenia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie jej przydatności do spożycia. Ponadto wydano 1 decyzję zmieniającą zatwierdzenie w zakresie rozszerzenia działalności punktu wydawania posiłków.
- **w żłobkach i domach małego dziecka** - 9 punktów wydawania posiłków, z czego 3 prowadzone są przez Gminę, a pozostałe 4 przez podmioty prywatne. W 2021r. skontrolowano 3 placówki tego rodzaju. Przeprowadzono łącznie 8 kontroli. Nie nakładano mandatów karnych. Wydano 1 decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności w związku z zakwestionowaniem parametrów mikrobiologicznych wody. Zatwierdzono 2 nowe żłobki, w których żywienie realizowane jest w systemie cateringowym. Wydano także 1 decyzję zmieniającą zatwierdzenie w zakresie rozszerzenia działalności (przygotowywanie na miejscu mieszanek mlecznych).

Stałym elementem przeprowadzanych kontroli jest ocena sposobu żywienia dzieci, zarówno na zgodność wytycznymi obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, jak i pod kątem wdrażania aktualnych zaleceń i norm żywienia dla populacji Polski ustanowionych przez ekspertów Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie. W tym zakresie nie stwierdzano nieprawidłowości.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie sprawuje także nadzór nad sklepikami funkcjonującymi na terenie placówek oświatowych. W 2021r. skontrolowano 1 sklepik w związku z wnioskiem o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wydano decyzję zatwierdzającą zakład. W 2021r. do Oddziału wpłynęły 4 interwencje dotyczące nieprawidłowości w jednostkach systemu oświaty, 2 z nich uznano za zasadne.

Najczęściej pojawiające się nieprawidłowości popełniane przez producentów żywności przekładające się na bezpieczeństwo żywności

W omawianym roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej pojawiającymi się problemami i nieprawidłowościami napotykanymi w bieżącym nadzorze sanitarnym były:

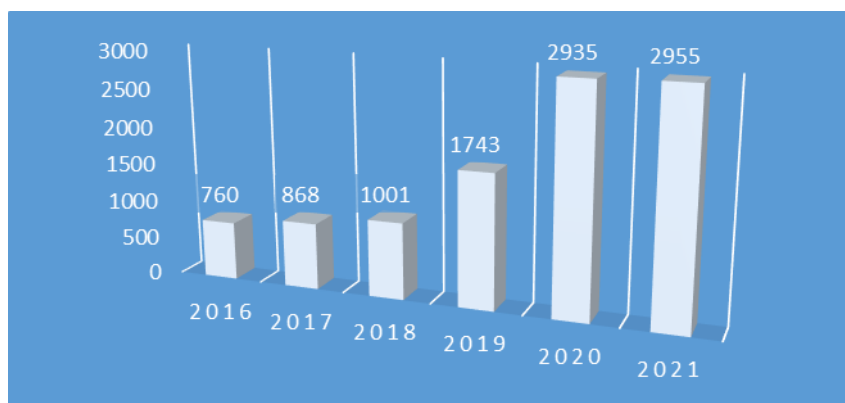

- znakowanie środków spożywczych niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego,
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny obiektów (posadzki, ściany, sufity) i wyposażenia (maszyn i urządzeń),
- brak utrzymania/przestrzegania systemu opartego na zasadach HACCP oraz instrukcji i procedur GHP/GMP w wybranych obszarach m.in. zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, zagospodarowania odpadów, przestrzegania ustalonej częstotliwości badania wody, zagospodarowania odpadów, warunków magazynowania, zapewnienia warunków do utrzymania bezpieczeństwa i higieny produkcji, szkoleń personelu.

Podobnie jak w poprzednich latach jako przyczynę stwierdzanych nieprawidłowości uznać należy niewystarczającą znajomość przepisów prawa wśród osób prowadzących działalność, rutynę, brak środków finansowych.

Nadzór nad produkcją pierwotną

W prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na koniec 2021 roku figurowało 2955 zakładów działających w obszarze produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego (wliczając punkty skupu owoców, warzyw i zbóż), w tym 2354 producentów produkcji pierwotnej, 10 prowadzących działalność w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego, 26 dostawców bezpośrednich, 1 producent produkcji pierwotnej i jednocześnie prowadzący działalność w ramach RHD, 560 producentów produkcji pierwotnej i jednocześnie dostawców bezpośrednich, 4 producentów produkcji pierwotnej prowadzących jednocześnie działalność w ramach RHD i dostaw bezpośrednich. Ponadto, tak jak w 2020 roku, na nadzorowanym terenie działalność prowadziło 1 gospodarstwo hodowli i konfekcjonowania kiełków spożywczych. Z rejestru zakładów w ciągu roku zostało wykreślonych 8 skupów owoców, warzyw i zbóż oraz 26 gospodarstw rolnych.

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych zakładów w obszarze produkcji pierwotnej w latach

W ramach rocznego harmonogramu zaplanowano do kontroli 200 producentów ww. produkcji i punktów skupu. Łącznie skontrolowano 171 zakładów działających w obszarze produkcji pierwotnej, w tym 157 producentów produkcji pierwotnej oraz 14 punktów skupu owoców i warzyw, tj. przeprowadzono:

- 156 kontroli w zakresie warunków produkcji pierwotnej żywności,
- 14 kontroli w zakresie warunków skupu owoców, warzyw i zbóż,
- 1 kontrolę w zakresie warunków produkcji żywności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego. Podczas tej kontroli nie okazano do wglądu aktualnej dokumentacji potwierdzającej prawidłowe usuwanie nieczystości płynnych z bezodpływowego zbiornika typu szambo. Dokumentacja przesłana została w późniejszym terminie.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 25 (w 2020 roku 71) producentów produkcji pierwotnej, które dotyczyły braku aktualnej dokumentacji potwierdzającej prawidłowe usuwanie nieczystości płynnych z bezodpływowego zbiornika typu szambo. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie skierował pisma do właściwych miejscowo Urzędów Gmin. Ponadto stwierdzono brak dokumentacji potwierdzającej prawidłową jakość wody wykorzystywanej w gospodarstwie m in. do mycia rąk, mycia pojemników na owoce, przygotowywania roztworów środków ochrony, brak dokumentacji handlowej. W przypadku 23 (43 w 2020 roku) producentów w tej sprawie skierowano do poszczególnych właścicieli gospodarstw wystąpienia pokontrolne.

W zakresie warunków produkcji kielków łącznie przeprowadzono 3 kontrole, w tym 1 kontrolę kompleksową, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu. Podmiot podjął działania naprawcze, które potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca. Ponadto wyegzekwowany został obowiązek decyzji wydanej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w 2020 roku dotyczący przeprowadzenia badań nasion do produkcji kielków przez producenta kielków.

W ramach „Planu działania na 2021r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach Porozumieniem z dnia 22 grudnia 2020 r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin

i Nasiennictwa oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”, do wspólnej kontroli z przedstawicielami ww. organów zaplanowano 4 producentów produkcji pierwotnej, tj.:

- Gospodarstwo rolne Malinowszczyzna 1, 24-200 Bełżyce należące do Pana Bogumiła Gułowskiego - w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono brak aktualnej dokumentacji potwierdzającej prawidłowe usuwanie odpadów komunalnych oraz brak dokumentacji potwierdzającej prawidłową jakość wody wykorzystywanej w gospodarstwie m in. do mycia rąk, mycia pojemników na owoce, przygotowywania roztworów środków ochrony roślin - nieprawidłowości zostały usunięte.
- Działki rolne nr 94,95 w miejscowości Krzczonów Wójtostwo, 23-110 Krzczonów należące do Pana Marcina Mazura - w wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Gospodarstwo rolne Malinowszczyzna 50A, 24-200 Bełżyce należące do Pana Sebastiana Kani - w wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Gospodarstwo hodowli i konfekcjonowania kielków spożywczych ul. Skalka 48, 23-110 Krzczonów - wyniki kontroli kompleksowej opisano powyżej.

W 2021r. u producentów produkcji pierwotnej pobrano łącznie 15 próbek żywności do badań laboratoryjnych, tj.:

- w Gospodarstwie hodowli i konfekcjonowania kielków spożywczych, ul. Skalka 48, 23-110 Krzczonów – 10 próbek kielków w kierunku wykrywania obecności *Salmonella* spp. w 25g, oznaczania liczby *Listeria monocytogenes* w 1g; wykrywania obecności *Escherichia coli* wytwarzającej toksynę Shiga (STEC) 026, 0111, 0103, 0145, 0157, 0104:H4 w 25g
- w Gospodarstwie rolnym Maszki 81A, Wojciechów Antoni Romanowski – 1 próbkę truskawek w kierunku pozostałości pestycydów
- w Gospodarstwie rolnych Jabłonna Druga 108, Jabłonna Krystyna Zawisłak – 1 próbkę truskawek w kierunku pozostałości pestycydów
- w Gospodarstwie rolnym Romanówka 37, Wojciechów Justyna Wioletta Węgorowska – 1 próbkę porzeczki czerwonej oraz 1 próbkę porzeczki czarnej w kierunku pozostałości pestycydów
- na działkach rolnych nr 94,95 w miejscowości Krzczonów Wójtostwo, 23-110 Krzczonów należących do Pana Marcina Mazura - 1 próbkę sałaty w kierunku zawartości azotanów.

W pobranych do badań ww. próbkach żywności nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

Działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie na przełomie ostatnich lat w ramach prowadzonej akcji informacyjnej, do których przyczyniły się również działania sołtysów, przelożyły się na dalszy wzrost liczby producentów

produkcji pierwotnej wpisanych do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną na podstawie art. 4 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195), art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r., poz. 2028 ze zm.) oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych. Jakość wody przeznaczanej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w załączniku nr 1 do wyżej wymienionego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. Zakres badań obejmuje parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz monitoring substancji promieniotwórczych.

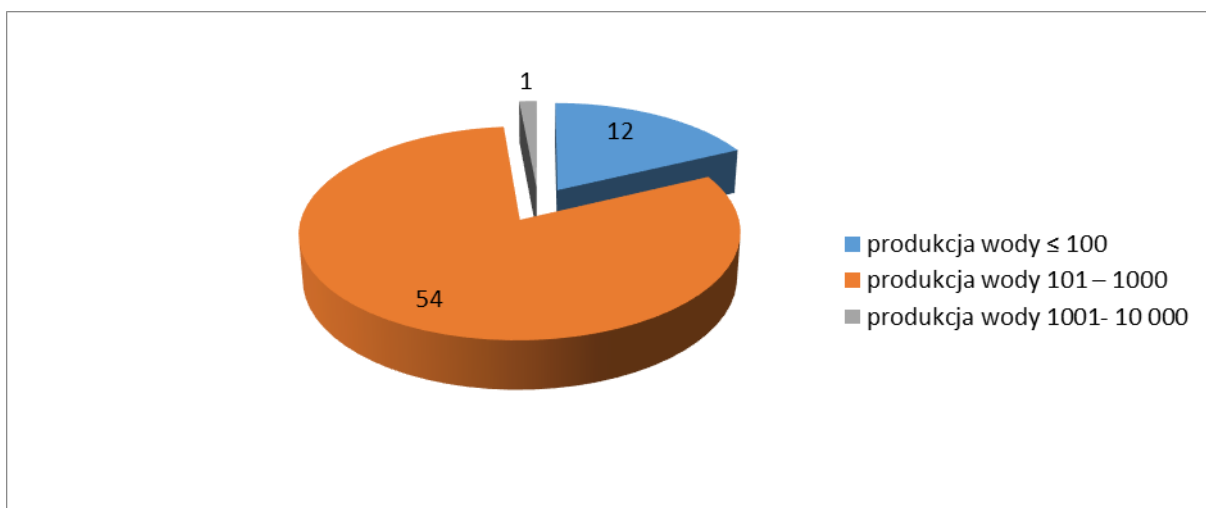
Badania jakości wody prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w ramach nadzoru oraz przez właścicieli/zarządców ujęć wody w ramach kontroli wewnętrznej.

Informacje o urządzeniach wodociągowych oraz o wynikach badań wody raportowane były w 2021 r. do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie w plikach sprawozdawczych funkcjonujących w Systemie Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia WODA-EXCEL. Przekazywane były również pliki sprawozdawcze z realizacji planu poboru próbek wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej oraz na pływalniach. Zasoby wód podziemnych stanowią w powiecie lubelskim główne źródło zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Z wody pochodzącej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzysta 142 585 mieszkańców powiatu. Z wody pochodzącej z indywidualnych ujęć wody korzysta ok. 67 mieszkańców.

Woda z ujęć indywidualnych dostarczana jest do podmiotów działających na rynku spożywczym (chłodnie, piekarnie, sklepy spożywcze) oraz do obiektów użyteczności publicznej (szkoły, szpitale, hotele, domy weselne).

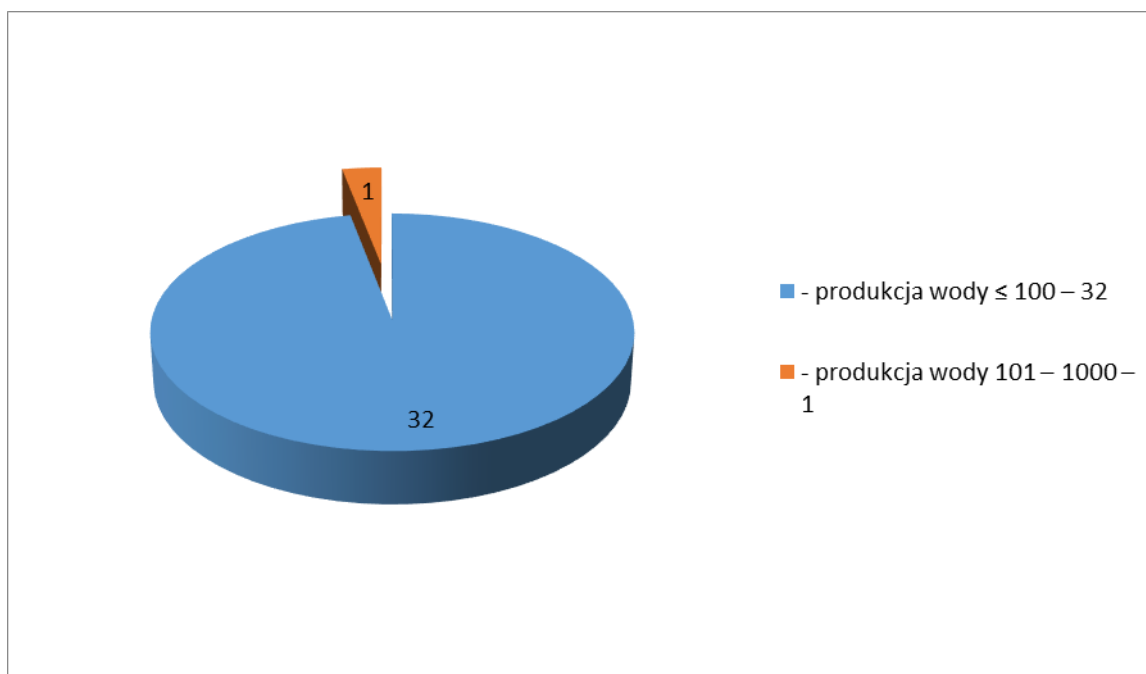
Nadzorem objęte są wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz indywidualne ujęcia wody:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - 67

Wykres 6. Udział wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę o różnych zakresach produkcji.

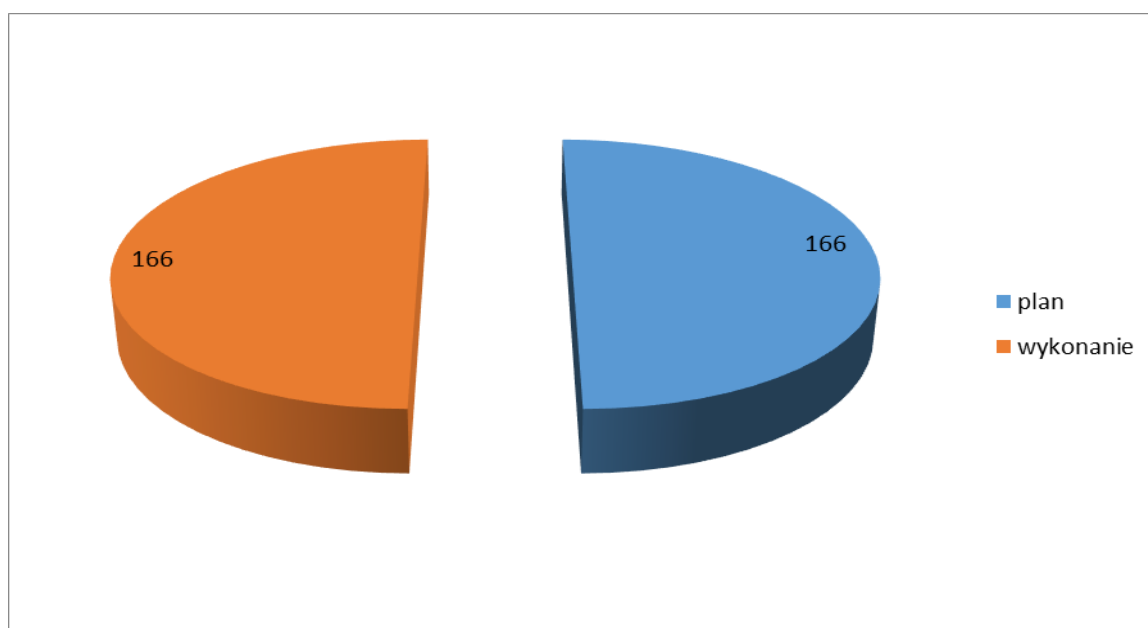
- indywidualne ujęcia wody - 33

Wykres 7. Udział indywidualnych ujęć wody o różnych zakresach produkcji

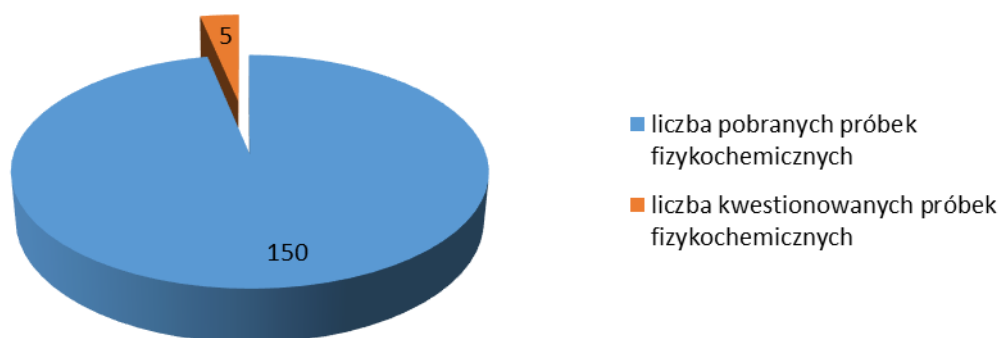
Lp.	Gmina	Liczba miejscowości zwodociagowanych w gminie	% ludności korzystającej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia
1.	Bełżyce	10	69,9 %
2.	Borzechów	20	99 %
3.	Bychawa	35	100 %
4.	Garbów	13	99 %
5.	Głusk	15	100 %
6.	Jabłonna	17	100 %
7.	Jastków	25	99 %
8.	Konopnica	14	70 %
9.	Krzczonów	27	100 %
10.	Niedzwica Duża	17	80%
11.	Niemce	33	100 %
12.	Strzyżewice	18	100 %
13.	Wojciechów	7	40 %
14.	Wysokie	20	98 %
15.	Wólka	17	98 %
16.	Zakrzew	14	99 %

Tabela 8. Ludność korzystająca z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę w gminach na terenie powiatu lubelskiego

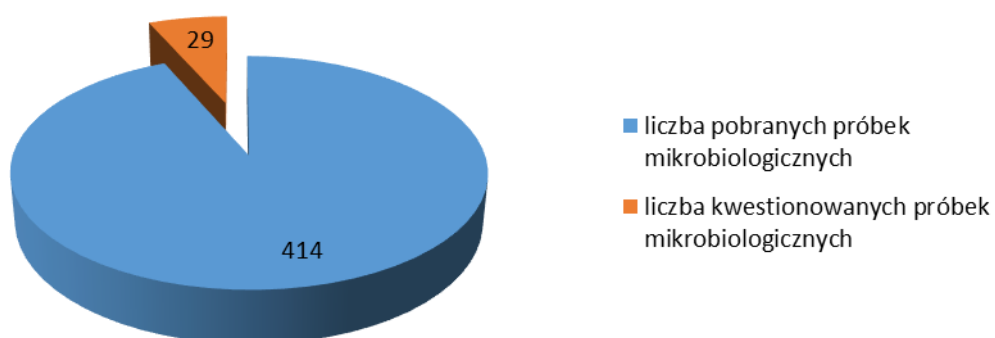
Wykres 8. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę – liczba zaplanowanych i pobranych próbek wody

badania prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej

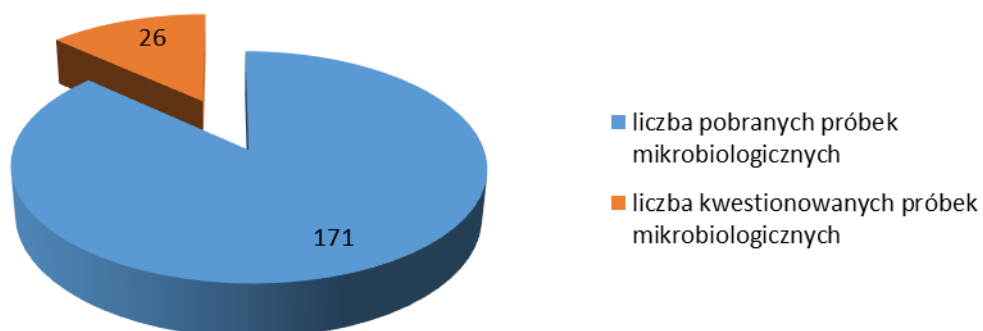
Wykres 9. Badania fizykochemiczne prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego

badania prowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przez administratorów wodociągów

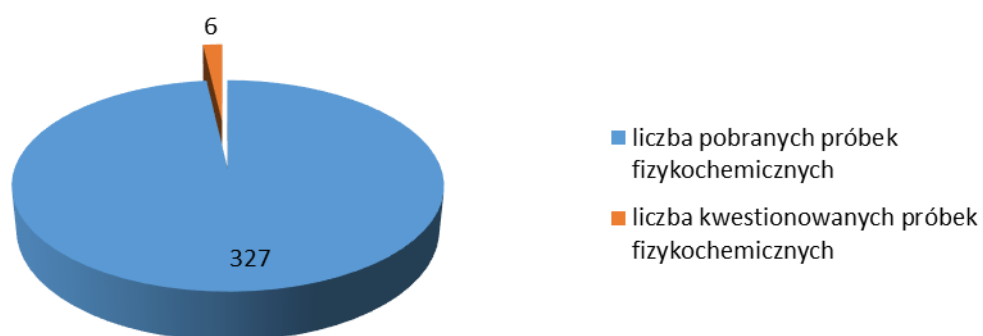
Wykres 10. Badania mikrobiologiczne prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej

badania prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej

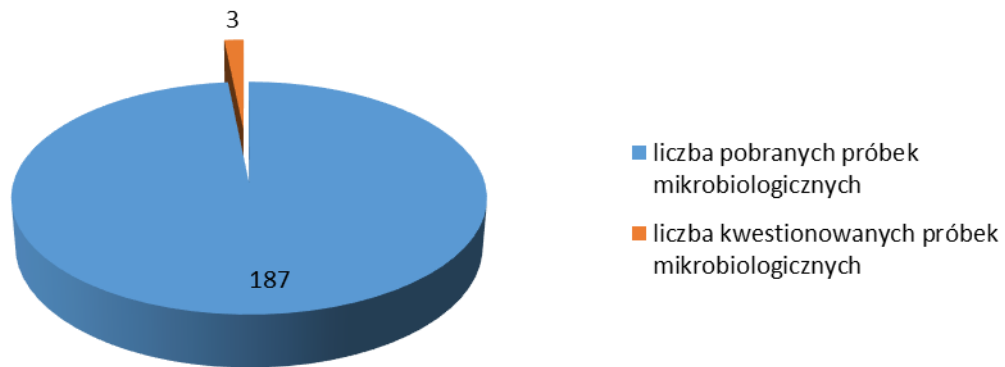
Wykres 11. Badania mikrobiologiczne prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego

badania prowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przez administratorów wodociągów

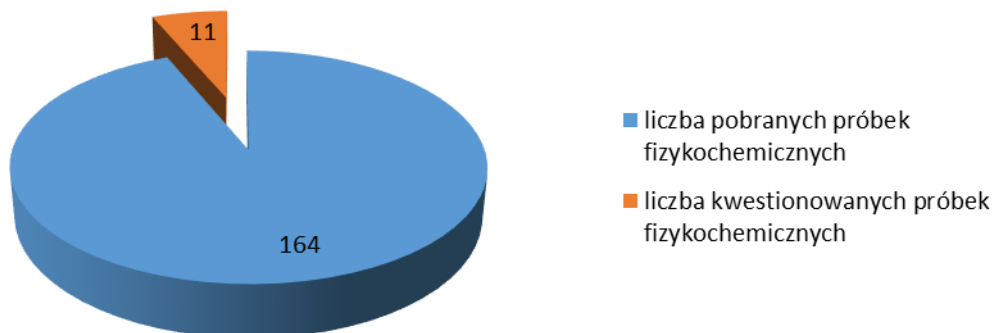
Wykres 12. Badania fizykochemiczne prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej

badania prowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody

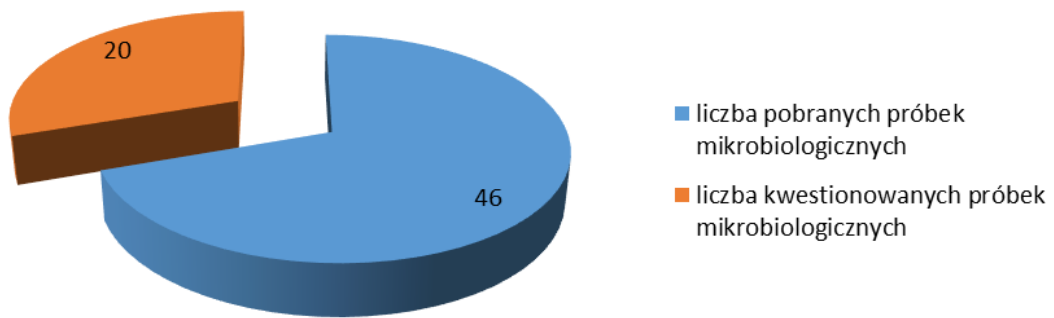
Wykres 13. Badania mikrobiologiczne prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej

badania prowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przez administratorów wodociągów

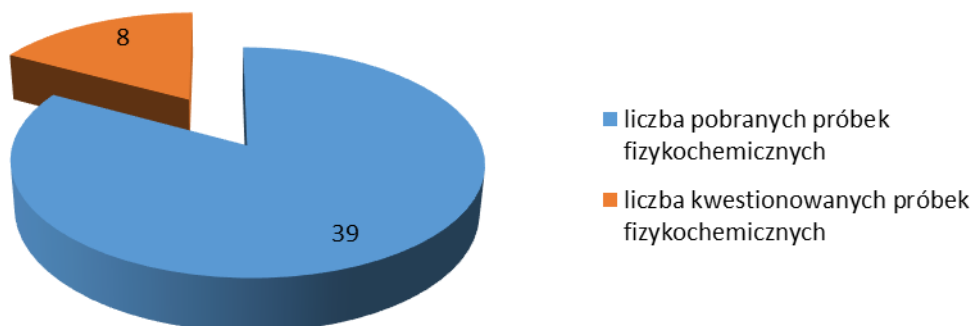
Wykres 14. Badania fizykochemiczne prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej

badania prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Wykres 15. Badania mikrobiologiczne prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego

badania prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Wykres 16. Badania fizykochemiczne prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego

W wodzie dostarczanej z ujęć w roku 2021 stwierdzono przekroczenia wartości parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Najczęściej stwierdzane przekroczenia parametrów mikrobiologicznych to: bakterie grupy coli, enterococcus, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, natomiast fizykochemicznych to: mętność, żelazo, mangan.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w roku 2021 w związku z przekroczeniami parametrów mikrobiologicznych:

w 14 przypadkach stwierdził brak przydatności wody do spożycia:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Bełżyce gm. Bełżyce
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Bełżyce gm. Bełżyce - wewnętrzna instalacja wodociągowa w budynku przy ul. Spółdzielczej 2 w Bełżycach – 2 decyzje
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Kalinówka gm. Głusk
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Snopków gm. Jastków
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Motycz gm. Konopnica
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Pustelnik gm. Krzczonów
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Niedzwica Duża gm. Niedzwica Duża wewnętrzna instalacja wodociągowa w budynku Przedszkola przy ul. Lubelskie 21 w Niedzwicy Dużej
- ujęcie indywidualne Szkoła Podstawowa Wronów 15 gm. Bełżyce – 2 decyzje
- ujęcie indywidualne LST Polska Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 50A, Bełżyce
- ujęcie indywidualne Fundacja „Między Nami” Krężnica Jara 498 gm. Niedzwica Duża
- ujęcie indywidualne Wiejski Ośrodek Zdrowia Radawczyk 81 gm. Niedzwica Duża
- ujęcie indywidualne Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny „Biały Lew” Romanówka 22 gm. Wojciechów

w 20 przypadkach stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Bełżyce gm. Bełżyce – 2 decyzje
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Kliny gm. Głusk
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Kalinówka gm. Głusk
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Prawiedniki gm. Głusk
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Snopków gm. Jastków – 3 decyzje
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Motycz gm. Konopnica
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Krzczonów gm. Krzczonów
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Niedzwica Duża gm. Niedzwica Duża
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Niemce gm. Niemce
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Dys gm. Niemce
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Palikije gm. Wojciechów
- ujęcie indywidualne Uren Novaberry Krężnica Okrągła 19C gm. Bełżyce
- ujęcie indywidualne Piekarnia Pola Stasin 34 gm. Konopnica
- ujęcie indywidualne Zajazd „Kmicie” Zemborzyce Dolne 62 gm. Konopnica
- ujęcie indywidualne Szkoła Podstawowa Zemborzyce Tereszyńskie 2 gm. Konopnica
- ujęcie indywidualne Szkoła Podstawowa Radawczyk 79 gm. Niedzwica Duża
- ujęcie indywidualne Szkoła Podstawowa Maszki 75 gm. Wojciechów

w 7 przypadkach wydał decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie wody w zakresie parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan) do wartości zgodnych z obowiązującym rozporządzeniem:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Borzechów gm. Borzechów
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Drimagine Sp. z o.o. Zagrody gm. Garbów
- ujęcie indywidualne SPZOZ ul. Piłsudskiego 28, Bychawa
- ujęcie indywidualne Szkoła Podstawowa Radawczyk 79 gm. Niedzwica Duża – 2 decyzje
- ujęcie indywidualne „Krężniczanka” Krężnica Jara gm. Niedzwica Duża
- ujęcie indywidualne Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny „Biały Lew” Romanówka 22 gm. Wojciechów

w 2 przypadkach wydał decyzje administracyjne zmieniające termin realizacji działań naprawczych w zakresie poprawy parametrów fizykochemicznych:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Snopków, gm. Jastków
- ujęcie indywidualne Szkoła Podstawowa Radawczyk 79 gm. Niedzwica Duża

w 11 przypadkach wydał decyzje umarzające wszczęte postępowania administracyjne:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Borzechów, gm. Borzechów – 2 decyzje
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Wola Duża Kolonia gm. Bychawa
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Kalinówka gm. Głusk
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Drimagine Sp. z o.o. Zagrody gm. Garbów
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Wólka gm. Wólka – 2 decyzje
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Palikije gm. Wojciechów
- ujęcie indywidualne Dom weselny „Katarzynka II” Bogucin 194 gm. Garbów – 2 decyzje
- ujęcie indywidualne Sklep spożywczy Ignaców 62 gm. Wojciechów

W sytuacjach stwierdzenia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie braku przydatności wody do spożycia zarządcy wodociągów i indywidualnych ujęć wody zapewniali odbiorcom awaryjne źródła zaopatrzenia w wodę. Wodę dostarczano cysternami, zapewniano wodę butelkowaną lub przełączano zasilanie w wodę do spożycia z innego wodociągu zbiorowego zaopatrzenia. Jednocześnie tak jak i w przypadku warunkowej przydatności wody do spożycia, prowadzone były działania naprawcze polegające na płukaniu i dezynfekcji sieci wodociągowej oraz zbiorników wody zapasowej. Za każdym razem po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykonywane były kontrolne badania jakości wody. Stwierdzone przekroczenia parametrów mikrobiologicznych związane były między innymi z warunkami atmosferycznymi, zastoinami w sieci wodociągowej oraz niewłaściwym nadzorem ze strony zarządcy wodociągu. Ujęcia wody na terenie powiatu lubelskiego to ujęcia zbudowane z kredowych utworów geologicznych, mogących powodować bezpośrednie przedostawanie się wody opadowej do wód podziemnych. Z uwagi na występowanie ponadnormatywnych wartości żelaza, manganu w wodzie surowej wydobywanej ze studni głębinowych, konieczne jest uzdatnianie wody.

Woda dostarczana konsumentom uzdatniana jest w procesach odżelaziania i odmanganiania:

- uzdatnianie w procesie odżelaziania i odmanganiania dotyczy 32 ujęć wody

Z uwagi na niestabilną mikrobiologiczną jakość wody:

- woda dostarczana z 1 ujęcia uzdatniania jest w procesie dezynfekcji chemicznej - podchlorynem sodu
- woda dostarczana z 2 ujęć uzdatniana jest w procesie dezynfekcji fizycznej – lampa UV.

Ponadto w 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 1 ocenę higieniczną dla zastosowanych materiałów/wyrobów użytych do dystrybucji wody dla wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Czerniejów.

Nazwa wodociągu zbiorowego zaopatrzenia				Liczba ludności korzystającej		
Gmina	Miejscowość	Produkcja [m ³ /d]	Ocena wody dobra/zła	Z wody dobrej jakości	Z wody złej jakości	Z wody nieodpowiadającej wymaganiom mikrobiologicznym
Bełżyce	Bełżyce	718	Dobra - 1 decyzja braku przydatności wody do spożycia z wzz Bełżyce (czas trwania 23.08.2021 r. do 24.08.2021 r.), 2 decyzje braku przydatności wody do spożycia z wewnętrznej instalacji w budynku ul. Spółdzielcza 2 w Bełżycach (czas trwania 25.08.2021 r. do 31.08.2021 r., 03.09.2021 r. do 12.09.2021 r.), 2 decyzje warunkowej przydatności wody do spożycia wzz Bełżyce –(czas trwania 05.03.2021 r. do 17.03.2021 r., 25.08.2021 r. do 02.09.2021 r.)	7309	0	0
	Matczyn	134	Dobra	1059	0	0
	Skrzyniec	25	Dobra	401	0	0
Borzechów	Borzechów	124	Dobra – 1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia w zakresie parametru mętność (czas trwania 06.10.2021 r. do 08.10.2021 r.), 1 decyzja umarzające postępowanie w związku z przekroczeniem parametru mętność (czas trwania 01.04.2021 r. – 26.04.2021 r.), 1 decyzja umarzające postępowanie w związku z przekroczeniem parametru ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C (czas trwania 24.09.2021 r. – 04.11.2021 r.),	1123	0	0
	Ludwinów	89	Dobra	670	0	0

	Łączki- Pawłówek	64	Dobra	710	0	0
	Kazimierów	171	Dobra	1906	0	0
Bychawa	Bychawa	1374	Dobra	7650	0	0
	Stara Wieś	91	Dobra	950	0	0
	Wola Duża Kolonia	50	Dobra - 1 decyzja umarzająca postępowanie w związku z przekroczeniem parametru mętność (czas trwania 06.04.2021 r. – 27.05.2021 r.)	912	0	0
	Zaraszów	132	Dobra	608	0	0
	Gałęzów Kolonia Druga	548	Dobra	2437	0	0
	Garbów	480	Dobra	2190	0	0
Garbów	Borków	320	Dobra	2169	0	0
	Gutanów	102	Dobra	695	0	0
	Bogucin	250	Dobra	1201	0	0
	Piotrowice Wielkie	180	Dobra	1510	0	0
	Drimagine Zagrody	120	Dobra - 1 decyzja w związku z przekroczeniami parametrów: mętność, żelazo, mangan (czas trwania 08.02.2021 r. – 26.03.2021 r.), 1 decyzja umarzająca postępowanie w związku z przekroczeniami parametrów: mętność, żelazo (czas trwania 01.10.2021 r. – 15.10.2021 r.)	1800	0	0
	Głusk	Kalinówka	631	Dobra -1 decyzja braku przydatności wody do spożycia z wzz Kalinówka (czas trwania 26.08.2021 r. do 29.08.2021r.), 1 decyzja zakazująca dostarczania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez sieć wodociągową WZZ Kalinówka (czas trwania od 30.08.2021 r. do 01.09.2021 r.), 1 decyzja wygaśnięcia dot. zakazu dostarczania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez sieć wodociągową WZZ Kalinówka gm. Głusk (decyzja wydana w dniu 02.09.2021 r., pismo o dobrej wodzie z dnia 21.09.2021 r.)	3577	0
Prawiedniki		253	Dobra - 1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Prawiedniki (czas trwania 06.10.2021 r. do 13.10.2021 r.)	1934	0	0
Wilczopole		313	Dobra	1429	0	0
Kliny		268	Dobra - 1 decyzja	1253	0	0

			warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Kliny (czas trwania 29.07.2021 r. do 11.08.2021 r.)			
Jabłonna	Jabłonna	484	Dobra	4072	0	0
	Chmiel	385	Dobra	2145	0	0
	Czerniejów	650	Dobra	5396	0	0
	Piotrków	306	Dobra	1702	0	0
Jastków	Jastków	433	Dobra	3747	0	0
	Ożarów	223	Dobra	1999	0	0
	Płuszowice	476	Dobra	3452	0	0
	Sieprawki	328	Dobra	2130	0	0
	Snopków	225	Dobra -1 decyzja braku przydatności wody do spożycia z wzz Snopków (czas trwania 25.10.2021 r. - 29.12.2021 r.), 3 decyzje warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Snopków (czas trwania 29.03.2021 r. do 27.04.2021 r., 15.09.2021 r. do 08.10.2021 r., 29.12.2021 r. do 11.01.2022 r.)	2588	0	0
Krzczonów	Piotrkówek	91	Dobra	424	0	0
	Pustelnik	5	Dobra -1 decyzja braku przydatności wody do spożycia z wzz Pustelnik (czas trwania 28.07.2021 r. do 08.08.2021 r.)	26	0	0
	Nowiny Żukowskie	19	Dobra	146	0	0
	Teklin Gierniak	98	Dobra	371	0	0
	Walentynów	19	Dobra	83	0	0
	Krzczonów Trzeci	130	Dobra	590	0	0
	Krzczonów	259	Dobra - 1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Krzczonów (czas trwania 28.10.2021 r. do 24.11.2021 r.)	947	0	0
	Kosarzew Dolny	138	Dobra	494	0	0
	Sobieska Wola	89	Dobra	462	0	0
	Żuków Olszanka	172	Dobra	673	0	0
Konopnica	Konopnica	109	Dobra	1535	0	0
	Radawiec Duży	503	Dobra	3350	0	0
	Motycz	478	Dobra -1 decyzja braku przydatności wody do spożycia z wzz Motycz (czas trwania 06.07.2021 r. do 11.07.2021 r.), 1 decyzja warunkowej przydatności wody do	2850	0	0

			spożycia z wzz Motycz (czas trwania 12.07.2021 r. do 09.08.2021 r.)			
	Motycz AGRAM	150	Dobra	Okresowo część mieszkańców gm. Konopnica	0	0
	Szerokie	290	Dobra	1165	0	0
Niedzwica Duża	Marianka	66	Dobra	534	0	0
	Niedzwica Duża	614	Dobra - 1 decyzja zakazująca dostarczania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wewnętrznej instalacji wodociągowej w budynku Przedszkola w Niedzwicy Dużej przy ul. Lubelskiej 21 (czas trwania od 03.09.2021 r. do 09.09.2021 r.), 1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Niedzwica Duża (czas trwania 25.11.2021 r. do 08.12.2021 r.)	5658	0	0
	Niedzwica Kościelna	399	Dobra	3111	0	0
	Krężnica Jara	22	Dobra	282	0	0
Niemce	Niemce	797	Dobra - 1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wzz Niemce (czas trwania 31.08.2021 r. do 21.09.2021 r.)	7830	0	0
	Dys	812	Dobra - 1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wewnętrznej z wzz Dys (czas trwania 31.08.2021 r. do 21.09.2021 r.)	4991	0	0
	Elizówka	355	Dobra	2607	0	0
	Krasienin	511	Dobra	3142	0	0
	Nasutów	227	Dobra	1981	0	0
Strzyżewice	Osmolice	407	Dobra	3164	0	0
	Strzyżewice	467	Dobra	4741	0	0
Wojciechów	Palikije	186	Dobra - 1 decyzja warunkowej przydatności wody do spożycia z wewnętrznej z wzz Palikije (czas trwania 07.09.2021 r. do 09.09.2021 r.), 1 decyzja umarzająca postępowanie w związku z przekroczeniem parametru mętność (czas trwania 01.04.2021 r. do 23.04.2021 r.)	1090	0	0
Wólka	Sobianowice	276	Dobra	2214	0	0
	Wólka	872	Dobra - 1 decyzja umarzająca postępowanie w związku z przekroczeniem parametru	3692	0	0

			mętność (czas trwania 12.04.2021 r. – 07.06.2021 r.), 1 decyzja umarzająca postępowanie w związku z przekroczeniem parametru ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C (czas trwania 09.07.2021 r. do 20.08.2021 r.)			
	Turka	234	Dobra	1565	0	0
	Turka osiedle Borek	348	Dobra	3461	0	0
	Łuszczów	263	Dobra	1870	0	0
Wysokie	Wysokie	132	Dobra	963	0	0
	Maciejów	549	Dobra	1971	0	0
	Gielczew	369	Dobra	1344	0	0
Zakrzew	Zakrzew	232	Dobra	2534	0	0
Razem		20635	-	142585		

Tabela 9. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, ocena jakości wody na koniec 2021 r.

W roku 2021 przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-higienicznego infrastruktury i urządzeń wodociągowych w 28 obiektach. Nieprawidłowości stwierdzono w 6 obiektach, które skutkowały wszczęciem postępowania administracyjnego. Nałożone obowiązki zostały wykonane. Stan sanitarno-higieniczny ujęć wody można ocenić jako dobry.

Ogółem przeprowadzono 34 kontrole w tym:

- 25 kontroli ujęć wody,
- 5 kontroli sprawdzających dot. wykonania nałożonych obowiązków,
- 4 kontrole sprawdzające w związku z decyzjami stwierdzającymi brak przydatności wody do spożycia.

W roku 2021 nastąpił spadek w stosunku do roku 2020 okresowych przerw w dostawach wody spowodowanych głównie przez awarie sieci wodociągowej, związane z pęknięciami rur, wymianą uszkodzonych zasuw/usuwanie przecieków w sieci, modernizacjami ujęć, brakiem prądu. Przyczyną awarii była w większości wieloletnia eksploatacja ujęć wody.

- liczba wodociągów, na których wystąpiły awarie - 25
- liczba awarii – 143

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie prowadził stałą i czynną współpracę z właścicielami i zarządzającymi wodociągami, co pozwoliło na zachowanie bezpieczeństwa w kwestii zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców. Badania jakości wody wykonywane były zgodnie z zaakceptowanymi na rok 2021 harmonogramami badań wody. W przypadku wystąpienia przekroczeń parametrów jakości wody zarządzający wodociągami przekazywali niezwłocznie wyniki badań w formie powiadomień o przekroczeniach lub wyniki cząstkowe.

W obszarze wewnętrznej kontroli jakości wody z ujęć indywidualnych w 2021 r. zdarzały się przypadki przekazywania sprawozdań z badań wody nieterminowo. Podejmowano działania obligujące podmioty do wywiązywania się z obowiązku terminowego przekazywania badań wody.

Nadzór nad jakością wody ciepłej

W 2021 roku bieżącym nadzorem sanitarnym nad jakością ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii Legionella sp. objęto: 1 podmiot wykonujący działalność leczniczą, 1 dom pomocy społecznej, 1 obiekt świadczący usługi noclegowe. W badanych próbkach wody nie stwierdzono skolonizowania wewnętrznej instalacji wody ciepłej bakteriami Legionella sp. Nadzór nad jakością wody ciepłej realizowany jest również w ramach kontroli wewnętrznej przez szpitale, placówki oświatowe oraz właścicieli obiektów świadczących usługi hotelarskie. W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wystosował pisma do organów prowadzących (przedszkola, żłobki, szkoły), informujące o konieczności sprawowania w ramach kontroli wewnętrznej nadzoru nad stanem sanitarno-technicznym instalacji wody ciepłej tj. wykonywanie okresowych badań laboratoryjnych próbek wody ciepłej na obecność bakterii Legionella sp., pobieranych z instalacji ciepłej wody.

W przypadku kiedy dwukrotne badania w odstępie rocznym nie wykazały przekroczeń, następne badanie należy wykonać po 3 latach.

W 2021 roku w ramach kontroli wewnętrznej pobrano próbki wody ciepłej w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. w 11 placówkach oświatowych, 2 obiektach świadczących usługi noclegowe, 6 obiektach służby zdrowia. W badanych próbkach wody stwierdzono przekroczenia bakterii Legionella sp. w 2 placówkach oświatowych. W związku z powyższym podjęto działania administracyjne nakazujące redukcję liczby bakterii Legionella sp. do poziomu określonego w załączniku nr 5 tabela A rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), dokonanie przeglądu technicznego sieci wody ciepłej, kontrolę temperatury wody oraz przeprowadzenie czyszczenia i dezynfekcji systemu. Kontrolne próbki wody wykazały przekroczenia w stopniu wysokim, dlatego też wydano kolejną decyzję zakazującą korzystania z instalacji prysznicowej w placówce oraz nakazującą podjęcie działań jw., włącznie z obowiązkiem przeprowadzenia badań kontrolnych wody po 1 tygodniu od czyszczenia i dezynfekcji i przedstawienia wyników badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie - postępowanie w toku.

Ponadto wydano 1 decyzję nakazującą natychmiast wyłączyć z eksploatacji urządzenia i instalacje wody ciepłej w budynku szkoły oraz przeprowadzić zabiegi ich czyszczenia, dezynfekcji, przeprowadzić kontrolne badania wody i przedstawić wyniki badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie. Postępowanie jest w toku.

Jakość wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpeli

W roku 2021 na terenie powiatu lubelskiego w dalszym ciągu nie funkcjonowały żadne kąpieliska ani miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

VIII. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 398 obiektów użyteczności publicznej. W 2021 roku przeprowadzono 36 kontroli obiektach użyteczności publicznej. Niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i techniczny stwierdzono w 2 obiektach, co stanowi 5,5 % przeprowadzonych kontroli.

W 2021 r. z uwagi na ogłoszony w Polsce stan epidemii wirusa SARS-CoV-2 nie przeprowadzono większości zaplanowanych kontroli.

Pływalnie kryte

Na terenie powiatu lubelskiego funkcjonują:

• 3 pływalnie kryte:

-pływalnia Zespołu Szkół w Bychawie ul. Piłsudskiego 81

-pływalnia Centrum Kultury Fizycznej i Sportu w Bełżycach ul. Wilczyńskiego 62

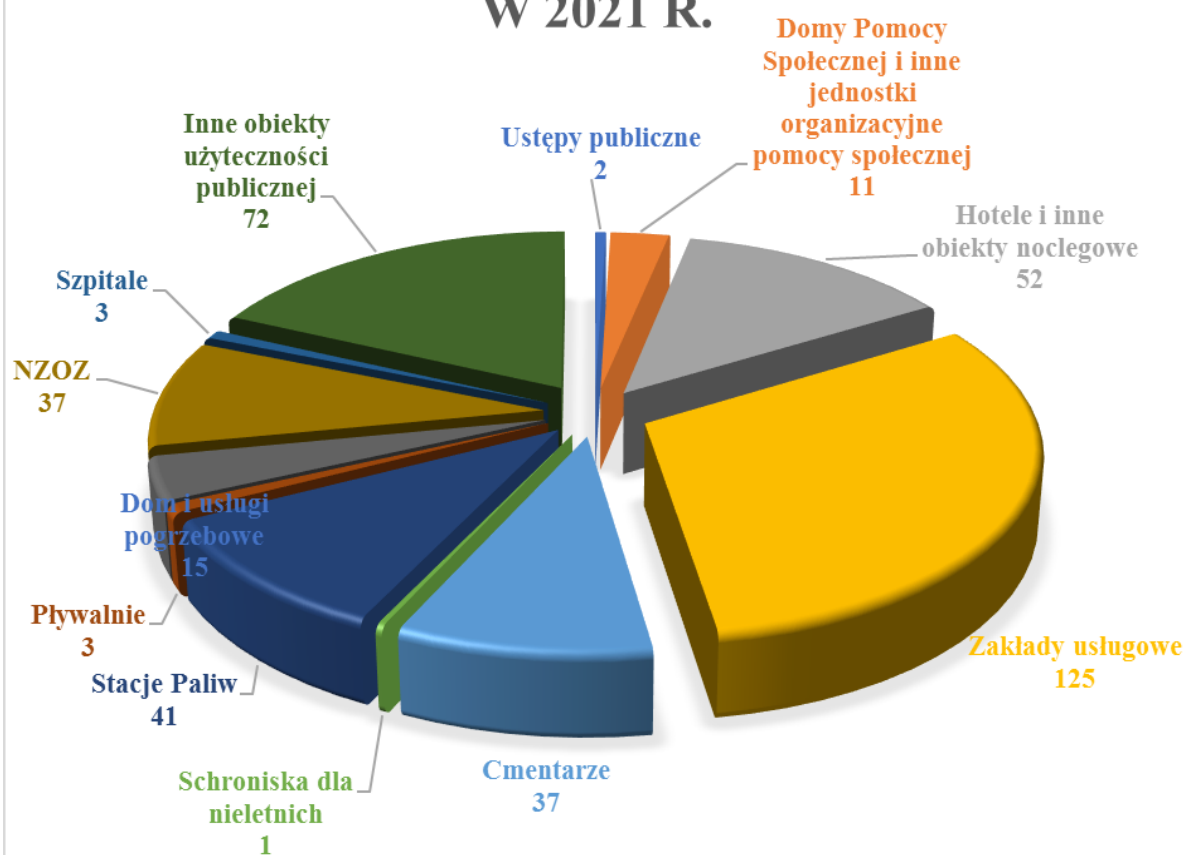
-pływalnia Dwujęzycznej Szkoły Podstawowej „Europejczyk” Szerokie 107A, gm. Konopnica

• 1 basen na terenie hotelu:

- Hotel Korona Zemborzyce Tereszyńskie 97A gm. Konopnica.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2021 r. w ramach bieżącego nadzoru przeprowadził badania jakości wody basenowej w 1 obiekcie. Badania jakości wody z pływalni prowadzone są również przez zarządców w ramach kontroli wewnętrznej. Badania obejmują wodę z systemu cyrkulacji, niosek basenowych, wanien jacuzzi. Prowadzone są również badania wody ciepłej z natrysków w kierunku występowania bakterii Legionella sp. Badania jakości wody z pływalni w 1 przypadku wykazało przekroczenie parametru mikrobiologicznego. W związku z powyższym PPIS w Lublinie wszczął postępowanie administracyjne. Po podjęciu działań naprawczych strona przeprowadziła kontrolne badania wody. Po przedłożeniu badań PPIS w Lublinie wydał decyzję umarzającą postępowanie administracyjne. Woda na pływalni spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

LICZBA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W 2021 R.

Ustępy publiczne

Pod nadzorem znajdują się 2 ustępy publiczne, całoroczne, skanalizowane:

- ustęp publiczny w Krzczonowie,
- ustęp publiczny w Bychawie.

W 2021 r. przeprowadzono kontrolę jednego z nich – w Bychawie. Nie stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych ani porządkowych. Oba szalety są stale nadzorowane przez zarządców, są w dostatecznym stanie technicznym.

Placówki pomocy społecznej

W tej grupie, w powiecie lubelskim znajdują się:

Domy Pomocy Społecznej (2):

- Dom Pomocy Społecznej w Matczynie,
- Dom Pomocy Społecznej w Kielczewicach Maryjskich.

Obiekty zapewniające całodobową opiekę (4):

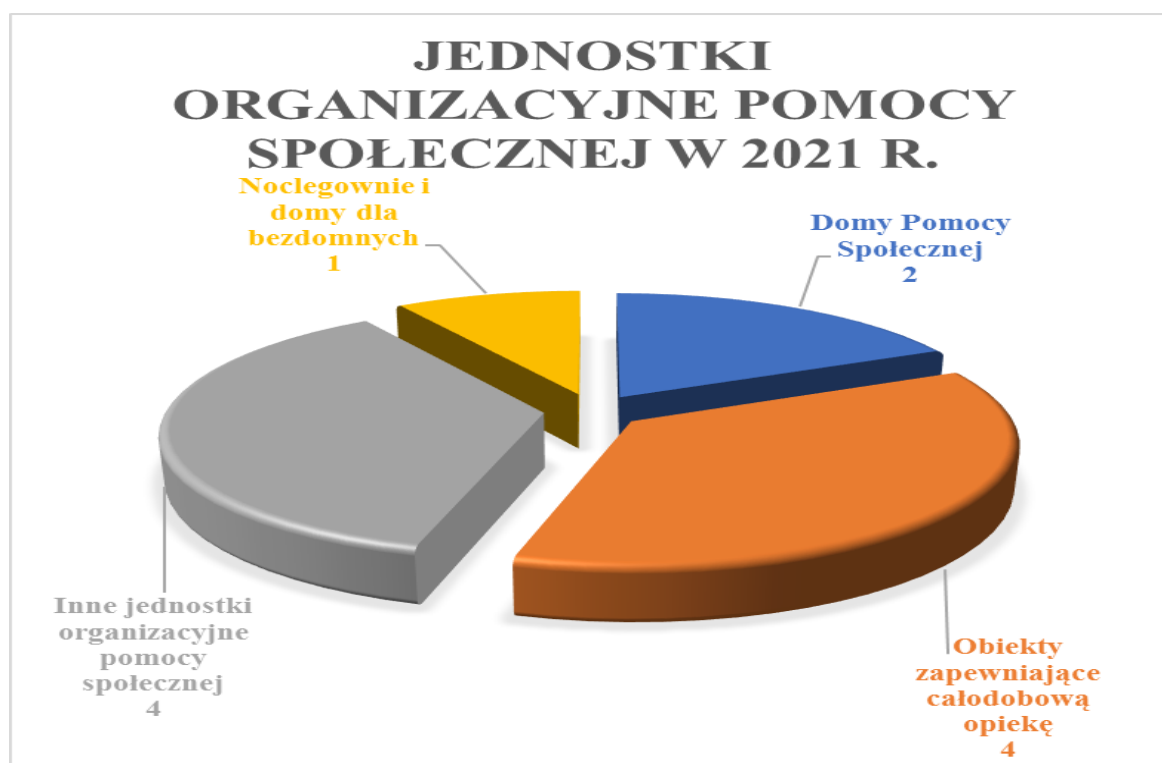
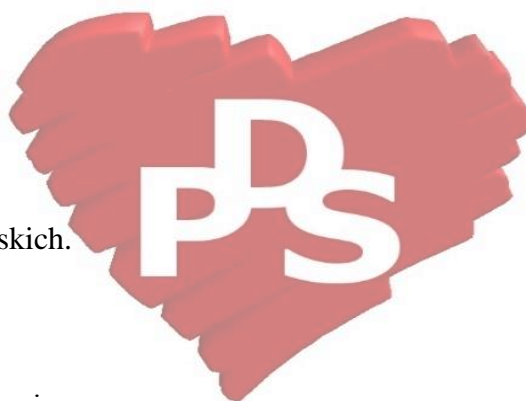
- Dom Opieki im. św. Brata Alberta w Bychawie,
- Dom Spokojnej Starości "Comfort Place" w Jastkowie,
- Dom Opieki "PATRONUS" w Kalinówce,
- Dom Seniora w Osmolicach.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej (4):

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Bychawie, Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym "Misericordia" w Głusku,
- Dom seniora w Piotrowicach,
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Matczynie.

Noclegownie i domy dla bezdomnych (1):

- Wspólnota Osób Bezdomnych i z Zaburzeniami Psychicznymi "EMAUS" w Krężnicy Jarej

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w 2021 r., w celu minimalizacji ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 nie przeprowadzono kontroli w ww. placówkach. W Domu Pomocy Społecznej w Matczyni, Domu Pomocy Społecznej w Kiełczewicach Maryjskich oraz w Domu Seniora w Osmolicach stwierdzono ogniska zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Kontrole przeprowadzane w latach ubiegłych w tej grupie obiektów nie wykazywały nieprawidłowości. Nadzorowane obiekty są utrzymane w dobrym stanie technicznym, sanitarno-higienicznym, poddawane są na bieżąco remontom.

Oddział Higieny Komunalnej w związku z wystąpieniem stanu epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej pozostawał w stałym kontakcie i współpracy z placówkami pomocy społecznej oraz prowadził monitoring sytuacji epidemiologicznej w tych obiektach poprzez analizowanie codziennych, przesyłanych przez placówki raportów o sytuacji epidemiologicznej, prowadzenie wywiadów epidemiologicznych i obejmowanie kwarantanną, konsultowanie sytuacji epidemiologicznej w placówkach, przesyłanie aktualnych wytycznych i rekomendacji Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego w celu zminimalizowania ryzyka zakażeń, monitorowanie sytuacji w pojawiających się ogniskach zakażeń, zlecenie wymazów w kierunku wirusa SARS-CoV-2 podopiecznym i personelowi placówek pomocy społecznej oraz osobom kierowanym do Domów Pomocy Społecznej.

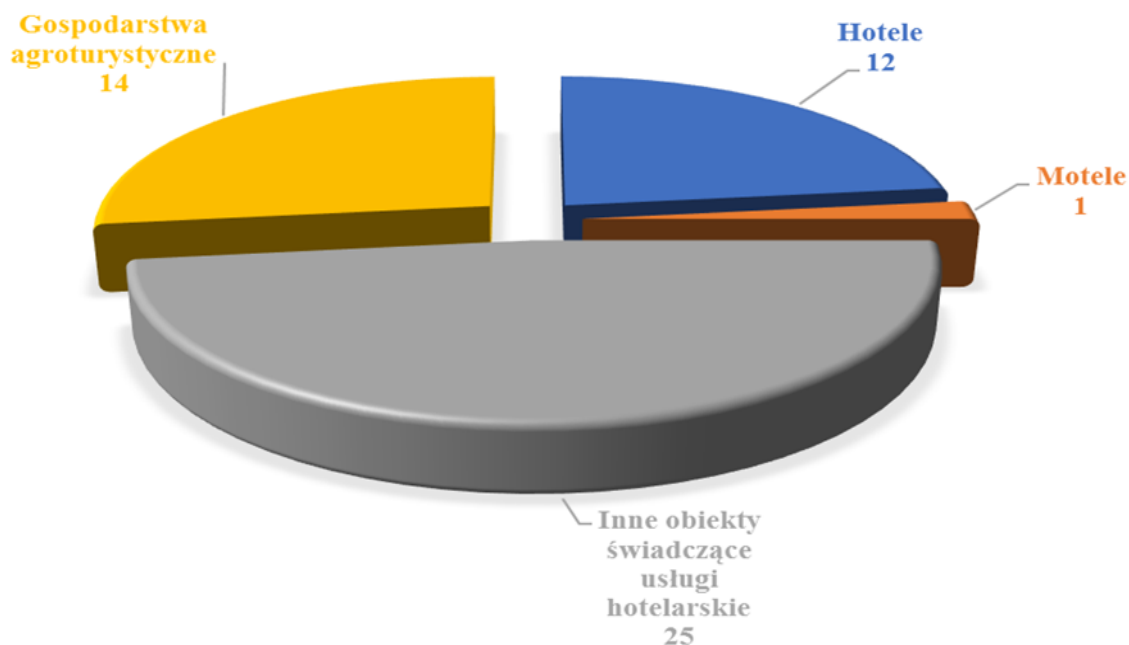
Ponadto realizowano nadzór epidemiologiczny nad obiektami nie będącymi pod stałym nadzorem Oddziału Higieny Komunalnej, gdzie przebywają całodobowo określone grupy osób, tj. domy dziecka, domy parafialne czy klasztory. W wymienionych obiektach monitorowano ogniska epidemiologiczne), zlecano testy w kierunku wirusa SARS-CoV-2 w ognisku oraz u nowo przyjętych podopiecznych, przeprowadzono wywiady epidemiologiczne.

Obiekty hotelarskie

Na terenie powiatu funkcjonuje 52 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie: 12 hoteli, 1 motel, 25 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie i 14 gospodarstw agroturystycznych. W grupie hoteli 1 hotel zmienił właściciela i nazwę tj. został zlikwidowany Hotel In Between ****, Panieńszczyzna 15P, na jego miejsce powstał hotel FOCUS Premium Lublin Conference & Spa. Na wniosek przedsiębiorcy przeprowadzono kontrolę sanitarną w celu wydania opinii sanitarnej.

LICZBA OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI HOTELARSKIE W 2021 R.

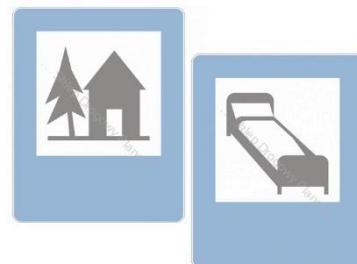
W 2021 r. przeprowadzono kontrole sanitarne w 4 hotelach, 5 w innych obiektach świadczących usługi hotelarskie, 3 kontrole gospodarstw agroturystycznych.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach, tj.:

- Pokoje Gościnne „Krężniczanka” Krężnica Jara 21, 20-515 Lublin stwierdzono nieprawidłowości w obszarze stanu sanitarno-higienicznego i technicznego. Wszystkie nieprawidłowości zostały usunięte, przeprowadzono kontrolę sprawdzającą
- Dom Spotkań „Caritas”, Dąbrowica 130A, 21-008 Tomaszowice stwierdzono nieprawidłowości w obszarze stanu technicznego.

Przeprowadzone w ubiegłym roku kontrole jak i te prowadzone na przestrzeni lat wcześniejszych wskazują, że obiekty hotelarskie w powiecie lubelskim posiadają wysoki standard. W większości obiektów węzły higieniczno-sanitarne zlokalizowane są przy pokojach. Pranie bielizny prowadzone jest zarówno w pralniach własnych jak i w pralniach zewnętrznych, które zapewniają transport brudnej oraz czystej bielizny. Bielizna czysta przechowywana jest w przeznaczonych do tego szafach lub magazynach. Obiekty utrzymywane są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym.

Źródłem zaopatrzenia w wodę obiektów tej grupy stanowią w większości wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Wyjątek stanowi 6 obiektów, które zaopatrują się w wodę z własnych indywidualnych ujęć. Badania jakości wody prowadzone są w ramach bieżącego nadzoru i w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów. W 2021 r. jakość wody została zakwestionowana w zakresie parametrów mikrobiologicznych w 3 obiektach,

w związku z tym wydano 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi, 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz wystosowano 2 wystąpienia nakazujące podjęcie działań naprawczych zmierzających do uzyskania poprawy parametrów mikrobiologicznych. Po podjęciu działań naprawczych przeprowadzono kontrolne badania wody, które nie wykazały przekroczeń. Ponadto wydano 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia w zakresie parametrów fizykochemicznych. Postępowanie w toku.

W 2021 r. badania ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii Legionella sp. przeprowadzone zostały w 2 obiektach świadczących usługi hotelarskie. Jakość ciepłej wody użytkowej odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Ścieki komunalne z obiektów hotelarskich odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej, zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni. Gospodarka odpadami komunalnymi zgodna z obowiązującymi przepisami.

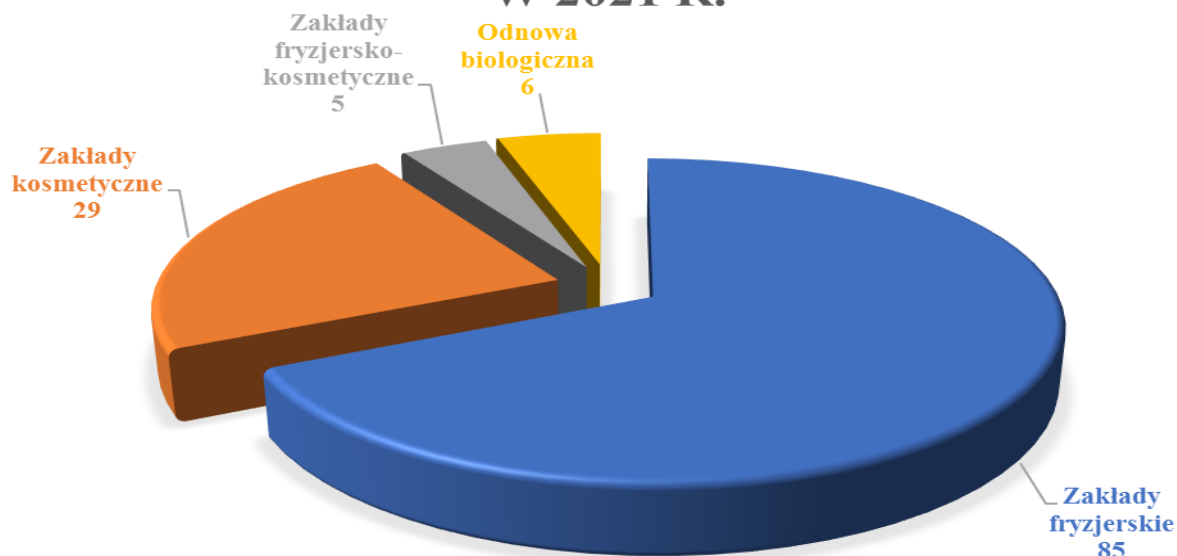
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz tatuażu

W ewidencji znajduje się 125 zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, fryzjersko-kosmetycznych i odnowy biologicznej. Na terenie powiatu lubelskiego brak jest salonów tatuażu będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. W roku 2021 skontrolowano 8 obiektów z tej grupy. Zakres przeprowadzonych kontroli dotyczył oceny przestrzegania przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno-higienicznego, technicznych oraz przestrzegania przepisów ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz oceny przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Dokonując oceny zakładów w tej grupie sprawdzane są m.in. zaopatrzenie w zimną i ciepłą bieżącą wodę,

odprowadzenie nieczystości płynnych, sposobu postępowania z odpadami, sposobu postępowania z bielizną przeznaczoną do obsługi klientów oraz postępowanie z narzędziami i przyborami używanymi podczas świadczenia usług. Ocenie podlega stosowanie procedur oraz właściwy dobór środków dezynfekcyjnych w stosunku do ilości i rodzaju narzędzi, w celu zapobiegania zakażeniom przy wykonywaniu usług. Sprawdzano daty ważności stosowanych środków chemicznych, rodzaje stosowanych środków, ich spektrum działania, oznakowanie pojemników z roztworami roboczymi oraz sposób sporządzania roztworów roboczych.

LICZBA ZAKŁADÓW USŁUGOWYCH W 2021 R.

Cmentarze

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w 2020 r. znajdowało się 37 cmentarzy. W 2021 r. przeprowadzono 2 kontrole cmentarzy z związku z interwencjami, które wpłynęły do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Pierwsza z nich dotyczyła niewłaściwej liczby pojemników na odpady komunalne na Cmentarzu Parafialnym w Bychawie – w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Druga interwencja dotycząca Cmentarza Parafialnego w Jastkowie wykazała nieprawidłowości z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym składowania odpadów pochodzących z cmentarza poza wyznaczonym do tego miejscem. Została wydana decyzja nakazująca usunąć odpady zgromadzone poza kontenerami z terenu cmentarza a odpady pochodzące z powierzchni grzebalnej cmentarza magazynować w pojemnikach lub kontenerach. Kontrola sprawdzająca potwierdziła, że nakaz wykonano tylko w części, nadal toczy się w tej sprawie postępowanie administracyjne.

Domy przedpogrzebowe i usługi pogrzebowe

Nadzorem objętych jest 8 domów przedpogrzebowych oraz 7 podmiotów świadczących usługi pogrzebowe. W 2021 r. przeprowadzono kontrole sanitarne w 4 domach pogrzebowych

i w dwóch obiektach prowadzących usługi pogrzebowe. Domy przedpogrzebowe znajdujące się na terenie powiatu lubelskiego są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym. Wyposażone są w komory chłodnicze wykonane z materiałów umożliwiających dezynfekcje, ze sterowaną temperaturą, pomieszczenia przygotowania ciał do pochówków wyposażone są w instalacje ciepłej i zimnej wody, kratki ściekowe. Personel posiada środki ochrony indywidualnej, zachowuje środki ostrożności podczas ostatniej toalety zmarłego i podczas ekshumacji. W przypadku gdy firma świadczy usługi ekshumacji, sprawdzany jest również sprzęt do jej wykonywania. Pomieszczenia utrzymywane są czysto, na bieżąco dezynfekowane. Sposób postępowania z odpadami prawidłowy.

Schronisko dla nieletnich

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się Schronisko dla nieletnich w Dominowie. Obiekt jest corocznie kontrolowany przez pracowników Oddziału Higieny Komunalnej, jednak od początku trwania epidemii wirusa SARS-CoV-2 nie przeprowadzono kontroli. Natomiast prowadzono bieżący monitoring sytuacji epidemiologicznej wśród mieszkańców i pracowników schroniska. Schronisko codziennie raportowało o sytuacji w placówce. Ponadto w przypadku podejrzenia zakażenia lub przyjmowania nowych osób zlecano badania w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Stacje paliw

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 41 stacji paliw. W 2021 r. przeprowadzono 3 kontrole sanitarne wynikające z bieżącego nadzoru. Nieprawidłowości stwierdzono w jednym obiekcie w zakresie braku prowadzenia corocznych kontroli drożności przewodów wentylacyjnych. Pozostałe obiekty znajdowały się w należyłym stanie sanitarno-higienicznym.

IX. ŚRODOWISKO PRACY, CHOROBY ZAWODOWE, PRODUKTY KOSMETYCZNE

W ewidencji obiektów nadzorowanych przez Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie figuruje 201 obiektów. W 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego skontrolowano 23 zakłady pracy, w których przeprowadzono ogółem 29 kontroli. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował m.in.: warunki zdrowotne środowiska pracy, stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych, narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, przestrzeganie przepisów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy przy usuwaniu, zabezpieczaniu i transporcie wyrobów zawierających azbest, przestrzeganie przepisów ustawy: o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, detergentach, prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie chorób zawodowych.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach pracy to:

- brak opracowanego lub brak dowodów świadczących o wprowadzeniu życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy,
- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- brak szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy u pracowników, mających kontakt z czynnikiem biologicznym,
- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń pracy,
- nieprawidłowo wyposażone pomieszczenia spożywania posiłków, szatni pracowników,
- nieaktualna ocena ryzyka zawodowego związana z wykonywaną pracą w zakładzie,
- pracownicy wykonujący pracę w narażeniu na hałas nie posiadają odpowiedniej ilości środków ochrony indywidualnej,
- pracownicy nie mają dostępu do stałego korzystania z instrukcji obsługi maszyn i urządzeń będących na wyposażeniu zakładów,
- brak rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 i 4 zagrożenia,
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 i 4 zagrożenia,
- brak opracowanej procedury, dotyczącej bezpiecznego usuwania i postępowania ze skażonymi biologicznie odpadami.

Nadzór nad warunkami pracy

W trakcie kontroli prowadzonych w 2021r. w zakresie nadzoru nad warunkami higieny pracy sprawdzano również przestrzeganie przez przedsiębiorców zakazu palenia tytoniu. Działania te miały na celu ustalenie stanu faktycznego dotyczącego respektowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu

i wyrobów tytoniowych. W 2021r. nie stwierdzono naruszenia przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu, nowatorskich wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych.

Realizując „Wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej” w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest przeprowadzono 2 kontrole prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. W jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowości, w związku z uchybieniami podmiotu działającego na terenie właściwości innego inspektora sanitarnego wystosowano pismo.

Na podstawie przeprowadzonych w 2021 r. kontroli środowiska pracy stwierdzono przekroczenia Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia hałasu w 2 skontrolowanych zakładach.

W pierwszym z zakładów w warunkach narażenia na ponadnormatywny hałas zatrudnionych było 118 pracowników. Pracodawca z uwagi na brak możliwości wyeliminowania przekroczeń normatywów higienicznych hałasu na stanowisku spawacz-słusarz (ze względu na technologię produkcji brak możliwości zastosowania działań technicznych) sporządził program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na ponadnormatywny hałas uwzględniający: zapewnienie stosowania odpowiednio dobranych środków ochrony słuchu, odpowiednia konserwacja maszyn, w tym przegląd, odpowiednie smarowanie, wyważenie części, objęcie pracowników profilaktycznymi badaniami audiometrycznymi (przez pierwsze trzy lata badania raz w roku), stały nadzór nad stosowaniem przez pracowników ochronników słuchu, oznakowanie stref narażenia na hałas, rotacja na stanowiskach pracy.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W 2021 r. skontrolowano 2 zakłady pracy w zakresie narażenia pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym. Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak aktualnych badań i pomiarów czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym przy pracach związanych z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy oraz brak rejestru pracowników i prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy przeprowadzono w 2021 r. w powiecie lubelskim przeprowadzono 5 kontroli. W 2 zakładach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 i 4 zagrożenia, brak rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 i 4 zagrożenia, brak prowadzonych szkoleń dla pracowników

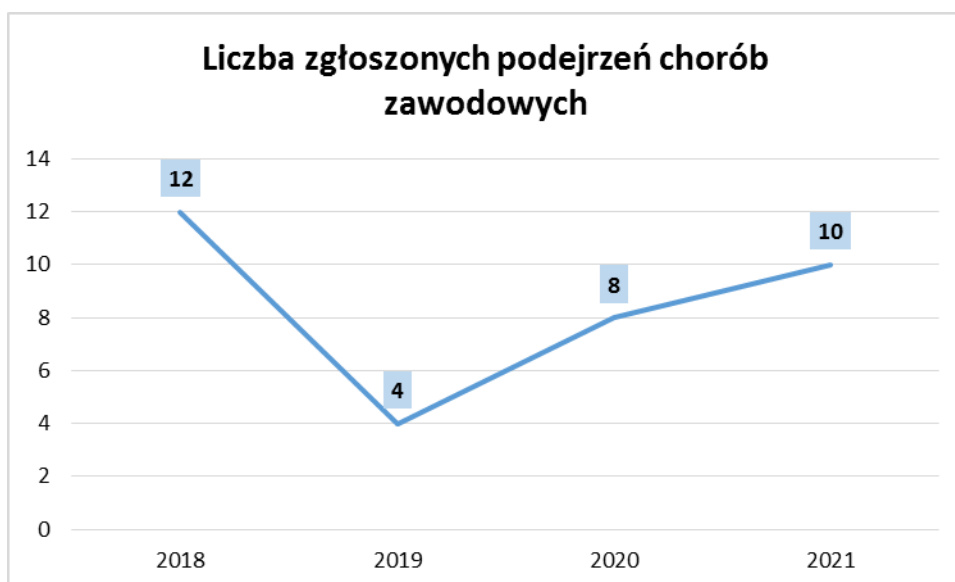
narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych, brak opracowanej procedury, dotyczącej bezpiecznego usuwania i postępowania ze skażonymi biologicznie odpadami.

Obecnie można zauważyć, iż stan sanitarno-techniczny pomieszczeń pracy w kontrolowanych zakładach uległ znacznej poprawie. Pracodawcy większą wagę przywiązują do warunków pracy zatrudnionych pracowników i dokładają wszelkich starań, aby miejsce pracy było bezpieczne i przyjazne dla pracownika. Większą uwagę przywiązują również opracowaniu niezbędnej dokumentacji, która systematyzuje i gwarantuje bezpieczeństwo i higienę pracy. Poprawa w omawianym obszarze to również efekt wcześniejszych działań prowadzonych przez organ inspekcji sanitarnej.

Choroby zawodowe

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

W 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego prowadzonych było ogółem 20 postępowań w sprawie chorób zawodowych. W 2021 r. wpłynęło 10 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej, pozostałe 10 były kontynuacją z lat ubiegłych.

W ramach prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych sporządzono 11 kart oceny narażenia zawodowego.

Wydano 15 decyzji dotyczących chorób zawodowych, w tym:

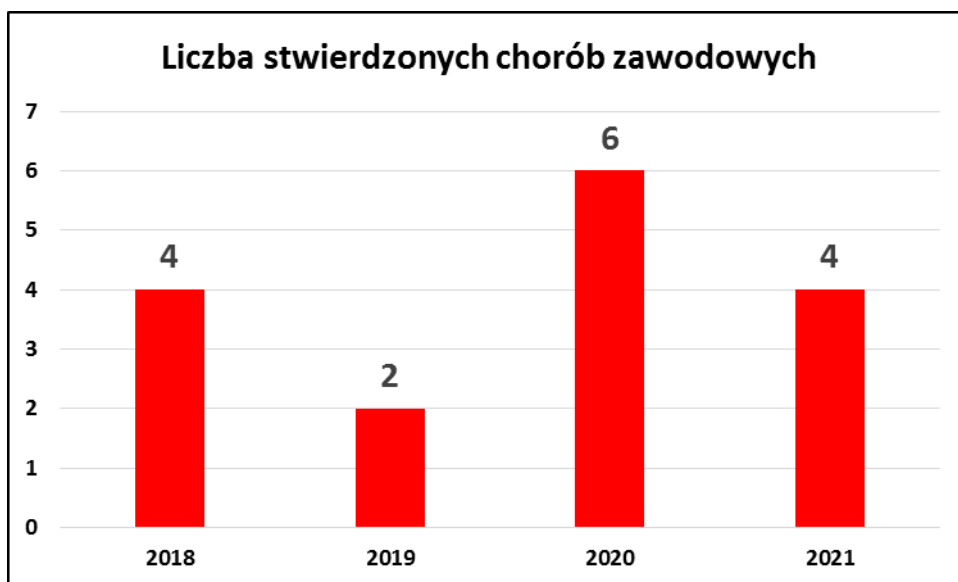
- 4 decyzje stwierdzające chorobę zawodową;

- 11 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.
 Opracowano i przesłano do IMP w Łodzi 4 karty stwierdzenia choroby zawodowej.
 Decyzje stwierdzające choroby zawodowe dotyczą głównie chorób z grupy chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw tj. boreliozy i COVID-19.
 Od wydanych decyzji nie wniesiono odwołań do organu II instancji.

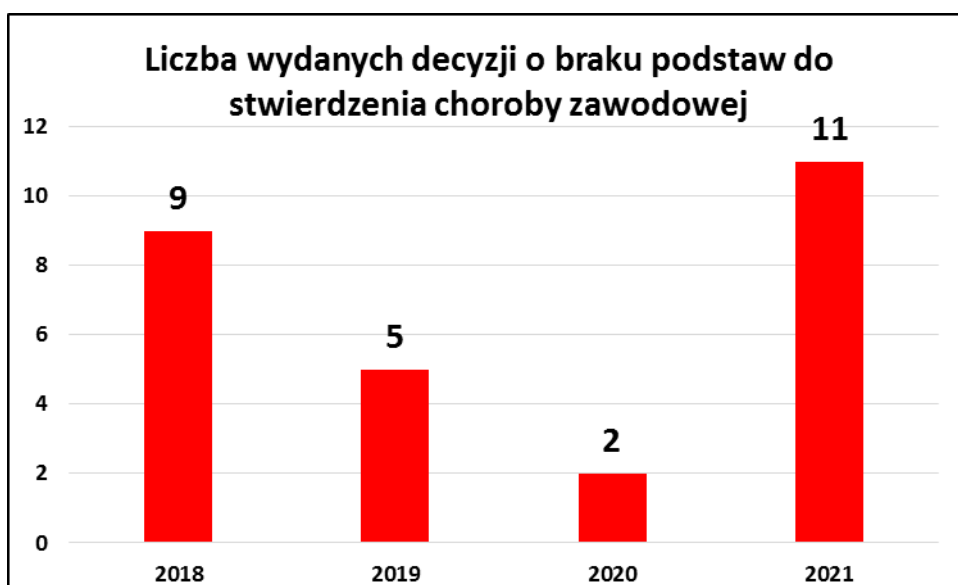
	2018	2019	2020	2021
Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	12	4	8	10
Liczba sporządzonych ocen narażenia	7	15	5	11
Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	4	2	6	4
Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	9	5	2	11
Liczba odwołań do LPWIS od decyzji w sprawie chorób zawodowych	0	1	2	0

Tabela 10. Zestawienie chorób zawodowych w powiecie lubelskim w latach 2018- 2021

Powyższa analiza obrazuje, iż najwyższą liczbę stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie lubelskim odnotowano w roku 2020. Natomiast w roku 2021 odnotowano najwyższą liczbę decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku 2018 wpłynęła największa na przestrzeni 4 lat liczba zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej.

Wykres 17. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie lubelskim w latach 2018- 2021

Wykres 18. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w powiecie lubelskim w latach 2018- 2021

Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi nadzór w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, monitoruje przypadki zatruc i zgonów spowodowanych środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi zgłaszane przez placówki ochrony zdrowia oraz wprowadzanie na rynek środków zastępczych, w tym również sprzedaż internetową. Realizacja działań dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych odbywa się we współpracy z Policją, Centralnym Biurem Śledczym Policji, Prokuraturą, Sądami, Urzędami

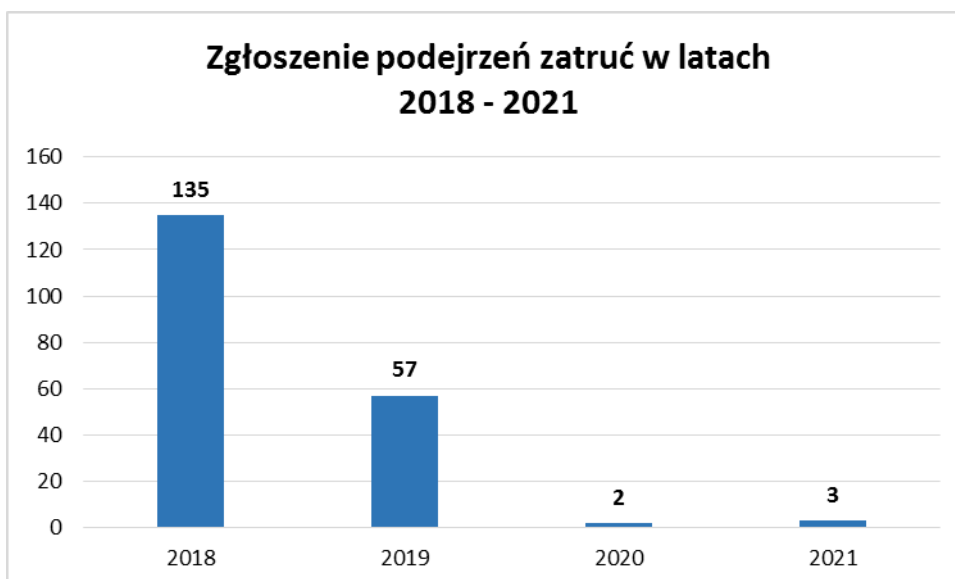
Celno-Skarbowymi, Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru Farmaceutycznego. Monitorowanie zatruć dopalaczami i nowymi substancjami psychoaktywnymi prowadzone jest dzięki ścisłej współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, które dysponują oddziałami toksykologii (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, Al. Kraśnicka 100 oraz Szpital Neuropsychiatryczny Lublinie, ul. Abramowicka 2) oraz z Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Lublinie, ul. prof. Antoniego Gębali 6. Informacje nt. badań pośmiertnych spowodowanych zatruciem środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną uzyskujemy z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, ul. Jaczewskiego 8b. O obowiązku bieżącego raportowania nałożonym na podmioty wykonujące działalność leczniczą z dniem 21 sierpnia 2018r. znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii poinformowano również Zakład Medycyny Sądowej Leśniak i Partnerzy Lek. Michał Leśniak ul. Ignacego Solarza 6, 20-815 Lublin oraz Zespół Lekarzy Opiniujących w Sprawach Karnych i Cywilnych sp. z o.o. 20-004 Lublin, ul. Narutowicza 21/18. Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Lublinie współpracuje również z Wydziałem Kryminalnym Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie w zakresie deponowania otrzymany od organów ścigania, zabezpieczonych w ramach prowadzonych postępowań dowodów rzeczowych celem zdeponowania w Magazynie Środków Narkotykowych.

W roku 2021 nie otrzymano z Prokuratury żadnych postanowień o wyłączeniu materiałów dochodzenia do odrębnego postępowania wraz z aktami spraw.

W porównaniu do lat ubiegłych liczba prowadzonych postępowań zdecydowanie spadła, co pozwala stwierdzić, że znowelizowane przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii odniosły oczekiwany skutek.

Epidemiologia zatruć

Od podmiotów prowadzących działalność leczniczą wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia zatrucia nowymi substancjami psychoaktywnymi lub środkami zastępczymi z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, Al. Kraśnicka 100 – Oddział Toksykologiczno – Kardiologiczny oraz 1 zgłoszenie (zgon) z Prokuratury Rejonowej we Włodawie. Przyczyną zatruć były środki zastępcze o niezidentyfikowanym składzie. W porównaniu do roku minionego liczba odnotowanych przypadków podejrzeń zatruć środkami zastępczymi jest zdecydowanie niższa (rok 2018 - 135 przypadków, 2019 – 57 przypadków, 2020 -2).

Wykres 19. Zgłoszenia podejrzeń zatruc środkami zastępczymi i NSP w latach 2018- 2021

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety
do 18 r. ż.	1	0
powyżej 19 r.ż.	2	0
pow. 30 r.ż.	0	0
pow. 40 r. ż.	1	0

Tabela 11. Wiek osób hospitalizowanych z powodu zatruc dopalaczami

Z przedstawionej analizy wynika, iż największą liczbę zatruc odnotowano u mężczyzn w wieku od 20 do 30 lat. Nie stwierdzono zatruc u kobiet.

Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi substancji chemicznych, ich mieszanin.

Na terenie powiatu lubelskiego działalność prowadzą dystrybutorzy substancji chemicznych, detergentów i produktów biobójczych oraz producenci wyrobów medycznych oraz detergentów. W zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych przeprowadzono 7 kontroli, podczas których w 3 stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie, tj. brak aktualnego spisu stosowanych substancji/mieszanin niebezpiecznych oraz brak kart charakterystyki.

Nadzór nad produktami biobójczymi i detergentami.

Kontrole w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono w 1 zakładzie wprowadzającym do obrotu produkty biobójcze. Przeprowadzono łącznie 2 kontroli. W trakcie kontroli sanitarnej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.

Na terenie powiatu lubelskiego skontrolowano jeden podmiot prowadzący działalność gospodarczą zajmujące się obrotem prekursorami narkotyków na terenie Unii Europejskiej oraz prowadzą handel z krajami trzecimi. W związku z importem prekursorów narkotyków na wniosek Głównego Inspektora Sanitarnego dokonano 10 sprawdzeń legalności transakcji. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Wydano 30 zezwoleń na wywóz prekursorów do krajów trzecich.

Nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi.

W ewidencji obiektów wytwarzających, konfekcjonujących i zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi nadzorowanych przez Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie figuruje 39 obiektów. Na terenie powiatu lubelskiego nie prowadzono kontroli w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi.

X. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU

Pod nadzorem Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie na terenie powiatu lubelskiego w 2021 r. - znajdowało się **147** placówek, funkcjonujących w 150 budynkach (2 budynki przedszkolne, 1 budynek szkoły) oraz 2 placówki wypoczynku zimowego i 52 placówek wypoczynku letniego.

Do nadzorowanych placówek należały: żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły (podstawowe, zespoły szkół), placówki opiekuńczo-wychowawcze z pobytem całodobowym (w tym: specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, schronisko), placówka wsparcia dziennego, dom kultury, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i placówki rekreacyjne oraz placówki wypoczynku zimowego i letniego.

Wykres 20. Liczba nadzorowanych placówek oświatowych na terenie powiatu lubelskiego

W 2021 r. na terenie powiatu lubelskiego przeprowadzono ogółem **46** kontroli, skontrolowano **8** placówek stałych i **9** sezonowych wypoczynku letniego.

Przeprowadzone kontrole obejmowały: kontrole sanitarne (stan sanitarno-techniczny), sprawdzające i interwencyjne oraz w związku z wydaniem opinii/decyzji do celów rejestracji placówek. Przeprowadzono: **8** kontroli sanitarnych, **29** kontroli sprawdzających, **6** kontroli interwencyjnych, **3** kontrole w związku z wydaniem opinii/decyzji dla nowych placówek, ponadto **9** kontroli wypoczynku letniego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując swoje zadania przeprowadzała kontrole w zakresie:

- przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania,
- przestrzegania przez osoby stosujące substancje chemiczne obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2020r., poz. 2289) oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych.

Rodzaj placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobki	11	1	3
Kluby Dziecięce	1	0	0
Przedszkola	37	1	6
Inne Formy Wychowania Przedszkolnego	1	0	2
Szkoły Podstawowe	66	6	27
Zespoły Szkół	18	0	9
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	2	0	0
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (SOS Wioski Dziecięce, Dom Dziecka)	5	0	1
Placówki z pobytem całodobowym – inne (Polic. Izba Dz.)	1	0	0
Ogniska pracy pozaszkolnej	2	0	0
Placówki wychowania pozaszkolnego – inne (DK, Szk. Muz.)	1	0	1
Placówki rekreacyjne – inne (Poradnie PP. 23, Centra Zabaw 6)	3 (147)	0 (8)	8 (46)
Kontrole wypoczynku zimowego 2021 r.	2	0	0
Kontrole wypoczynku letniego 2021 r.	52	9	9
Razem	147+2+52=201	8+0+9=17	46+0+9=55

Tabela 12. Liczba przeprowadzonych kontroli z podziałem na grupy obiektów

W 2021r. wydano:

- 4 decyzje administracyjne nakazowe
- 2 decyzje z rygiem natychmiastowej wykonalności
- 15 decyzji przedłużających termin wykonania nakazów
- 3 decyzje wygaszające postępowanie
- 1 decyzję o umarzeniu postępowania
- 18 decyzji o nałożeniu opłaty
- 3 decyzje/opinie dla nowych placówek

Zakończono postępowania w 27 placówkach.

Stan sanitarno-techniczny obiektów

Żłobki

Spośród 11 żłobków oraz 1 klubu dziecięcego, zlokalizowanych na terenie powiatu lubelskiego, w 2021 r. skontrolowano 1 żłobek, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, 1 kontrolę interwencyjną oraz 1 kontrolę w celu wydania decyzji dla nowych placówek.

W 2021 r. wydano 1 decyzję umarzającą postępowanie.

W 1 żłobku stwierdzono brak dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych u jednego z zatrudnionych pracowników, mającego kontakt z dziećmi oraz brak aktualnej dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych u kolejnego z zatrudnionych pracowników, mającego również stały kontakt z dziećmi. Nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji administracyjnej nakazowej, stan uległ poprawie, a wydana została 1 decyzja o nałożeniu opłaty.

Przedszkola

W 2021 r. skontrolowano 1 placówkę spośród 37 znajdujących się w ewidencji przedszkoli i 1 punkt przedszkolny, zlokalizowanych na terenie powiatu lubelskiego. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, 2 kontrole sprawdzające, 1 kontrolę interwencyjną, 2 kontrole w celu wydania decyzji dla nowych placówek.

W 2021 r. wydano 3 decyzje o nałożeniu opłaty: 2 za kontrole w celu wydania decyzji dla nowych placówek oraz 1 z tytułu braku aktualnej dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych u ośmiu zatrudnionych pracowników, mających stały kontakt z dziećmi. Nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji administracyjnej nakazowej, stan uległ poprawie.

Zakończono 1 postępowanie administracyjne z lat ubiegłych, uzyskując poprawę w zakresie zapewnienia podłóg gładkich, bez ubytków, łatwych do utrzymania w czystości w salach zabaw dla dzieci.

Szkoły

Na terenie powiatu lubelskiego spośród 84 placówek szkolnych objętych nadzorem, do których należą szkoły podstawowe oraz zespoły szkół, w 2021 r. skontrolowano 6 placówek, przeprowadzono 18 kontroli sprawdzających i 3 kontrole interwencyjne.

W 2021 r. wydano 5 decyzji administracyjnych, w tym: 1 decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności, 4 z dłuższym terminem wykonania zaleceń oraz 11 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- zapewnienia ścian, sufitów i podłóg w dobrym stanie sanitarno-technicznym w pomieszczeniach higienicznosanitarnych dla chłopców, w salach lekcyjnych, sali rekreacyjnej, na klatce schodowej oraz wejściu do szatni,
- zapewnienia punktów oświetleniowych zabezpieczonych przed możliwością ich rozbicia w salach zajęć, w ciągach komunikacyjnych oraz na klatkach schodowych,
- zapewnienia pokrycia mebli materiałami o powierzchni łatwozmywalnej, łatwej do utrzymania w czystości i dezynfekcji, posiadającymi odpowiednie atesty i certyfikaty bezpieczeństwa,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego ogrodzeń budynków szkolnych,
- zapewnienia wentylacji zgodnej z PN w pomieszczeniach szatni i przebieralni oraz przedstawienia wyników badań potwierdzających zapewnienie właściwej wentylacji,
- zapewnienia dobrego stanu technicznego urządzeń zabawowych na placach zabaw,
- zapewnienia bezpiecznego, posiadającego atest bezpieczeństwa szkła w drzwiach placówek szkolnych,
- zapewnienia aktualnej dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych osób zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych,
- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym w sali rekreacyjnej,
- zapewnienia możliwości higienicznego przechowywania odzieży i obuwia dla dzieci z oddziału przedszkolnego,
- zapewnienia wymaganej wysokości pomieszczenia przeznaczonego na salę lekcyjną,
- zapewnienia przedsionka w pomieszczeniu higienicznosanitarnym przy sali lekcyjnej,
- zapewnienia możliwości bezpiecznego przechowywania, zabezpieczonego przed dostępem dzieci środków czystości w pomieszczeniu higienicznosanitarnym przy sali lekcyjnej,
- zapewnienia w pełni zabezpieczonej instalacji elektrycznej w pomieszczeniu higienicznosanitarnym przy sali lekcyjnej.

Kontynuowanych jest 6 postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami (2 z 2018r., 2 z 2019r. oraz 2 z 2020r.).

Zakończono 27 postępowań (w tym: 1 z 2012r., 1 z 2015r., 2 z 2016r., 8 z 2018r., 11 z 2019r., 4 z 2020r.) uzyskując poprawę stanu technicznego nadzorowanych obiektów.

Ocena środowiska szkolnego

Ocenie podlegało zapewnienie właściwej wentylacji, temperatury oraz oświetlenia zgodnego z Polskimi Normami w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci/uczniów. W związku ze sprawowaniem nadzoru, nad jakością mikroklimatu zwracano również uwagę na możliwość wietrzenia pomieszczeń poprzez otwieranie okien w placówkach oświatowych.

Mikroklimat

W 2021 r. w okresie grzewczym wykonywane były pomiary temperatury w pomieszczeniach, z których korzystały dzieci i uczniowie. Ogółem zmierzono temperaturę w 4 placówkach w 4 pomieszczeniach.

W placówkach zapewniono temperaturę zgodną z wymaganiami, tj. co najmniej 18⁰C, w większości wynosiła ok. 21⁰C. Na terenie powiatu lubelskiego w 2021r. nie występowały problemy z niedograniem pomieszczeń przeznaczonych dla dzieci i uczniów. W okresie letnim wpłynęła interwencja dotycząca wychładzania pomieszczeń poprzez klimatyzację ustawioną na 22⁰C. Z uwagi na duże upały i temperaturę powietrza na zewnątrz dochodzącą do 35⁰C, różnica pomiędzy temperaturą wewnątrz pomieszczeń, a temperaturą na zewnątrz wynosiła około 13⁰C, co według rodziców powodowało liczne zachorowania wśród dzieci. W dniu kontroli dokonano pomiaru temperatury powietrza w pięciu salach zabaw dla dzieci w przedszkolu, pomiar wskazał 24⁰C – 24,4⁰C. Dokonano również pomiaru temperatury powietrza na zewnątrz, pomiar wskazał 22⁰C. Interwencję uznano za niezasadną.

Wentylacja

W większości placówek oświatowych w pomieszczeniach dydaktycznych przeznaczonych dla dzieci i uczniów oraz pomieszczeniach higienicznosanitarnych zapewniona jest wentylacja grawitacyjna i wspomagana mechanicznie.

W 2021 r. wydano 2 decyzje administracyjne (2 szkoły podstawowe) dotyczące zapewnienia wentylacji w pomieszczeniach w placówkach na terenie powiatu.

Zakończono postępowania administracyjne w zakresie zapewnienia właściwej wentylacji w pomieszczeniach w 5 placówkach (4 szkoła podstawowa, 1 zespół szkolno-przedszkolny).

Kontynuowane są 4 postępowania administracyjne w 4 placówkach (1 szkole podstawowej, 2 zespołach szkół, 1 ośrodku szkolno-wychowawczym).

Oświetlenie

Ważnym elementem środowiska szkolnego jest zapewnienie właściwego, zgodnego z obowiązującymi normami oświetlenia, które jest niezbędne w zapewnieniu higieny procesu nauczania. Pomiary natężenia oświetlenia elektrycznego przeprowadzane każdego roku przez Pracownię Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy PSSE w Lublinie wykazują znaczne niedoświetlenie stanowisk pracy ucznia, w związku z tym w dalszym ciągu występuje konieczność poprawy natężenia oświetlenia w placówkach oświatowych.

W 2021r. Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Lublinie Pracownia Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy przeprowadziła pomiary natężenia oświetlenia w 3 placówkach, we wszystkich 3 stwierdzono oświetlenie niezgodne z wymaganiami Polskiej Normy. W związku z powyższym w odniesieniu do jednej z tych placówek wydano decyzję administracyjną, w odniesieniu do dwóch prowadzone będzie postępowanie administracyjne.

W 2021r. nastąpiła poprawa oświetlenia w 2 placówkach w związku z wykonanymi decyzjami administracyjnymi (2 szkoły podstawowe).

Kontynuowanych jest w dalszym ciągu 1 postępowanie (1 szkoła podstawowa) w zakresie zapewnienia oświetlenia zgodnego z Polska Normą.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

Podczas kontroli ocenie podlegały warunki pracy ucznia przy stanowisku komputerowym, dostosowanie ich do zasad ergonomii. Zwracano uwagę na elementy wyposażenia, w tym powierzchnię przypadającą na stanowisko komputerowe, ustawienie i odległość sprzętu od sąsiedniego monitora oraz odległości między uczniem, a tyłem sąsiedniego monitora, właściwą powierzchnię blatów stołów, zapewnienie prawidłowego oświetlenia elektrycznego, oświetlenia naturalnego i wentylacji. W zakresie wyposażenia pracowni w meble – stoliki i krzesła stwierdzono, że nie wszystkie pracownie są wyposażone w sprzęt zróżnicowany, regulowanej wysokości. Z jednej lub kilku pracowni komputerowych w szkole korzystają uczniowie ze wszystkich oddziałów klasowych o bardzo zróżnicowanym wzroście. Coraz częściej stosowanym rozwiązaniem w placówkach jest użytkowanie przenośnych komputerów - notebooków, z których uczniowie korzystają nie zmieniając stanowiska pracy odpowiadającego wymaganiom ergonomii. Placówki wyposażone w stacjonarne zestawy komputerowe użytkują monitory ciekłokrystaliczne zapewniające większy komfort pracy i nauki.

Ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych w klasopracowniach szkolnych

W 2021r. w zakresie oceny warunków do realizowania podstawy programowej przedmiotu chemii w czasie kontroli stwierdzono, że nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne i zapewniają warunki do przeprowadzania doświadczeń na lekcjach chemii przez uczniów. W większości skontrolowanych szkół nie ma pracowni lub klasopracowni chemicznych, nie ma substancji i preparatów chemicznych. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy pomocy sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów lub doświadczeń przeprowadzanych przez nauczyciela na drodze demonstracji.

Higiena procesu nauczania i wychowania

Ocena higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w szkołach

Oceniając środowisko szkolne ramach nadzoru bieżącego, szczególną uwagę zwracano na tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny.

W 2021r. ocena prowadzona była pod kątem rozpoczynania zajęć o stałej porze dnia oraz zachowania różnicy 1 godziny lekcyjnej pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia. W roku 2021 oceniono plan lekcji w 6 placówkach, w 44 oddziałach. W przypadku stwierdzenia różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynoszącej więcej niż 1 godzina, zalecano dokonać zmiany mając na uwadze higienę procesu nauczania. W 6 skontrolowanych placówkach szkolnych na terenie powiatu lubelskiego (szkoły podstawowe) zajęcia lekcyjne prowadzone są w systemie jednozmianowym. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Dyrektorzy placówek uwzględniają zasady higieny pracy umysłowej uczniów.

Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzana jest ocena dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów. Niewłaściwe dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu

uczniów może być spowodowane: przemieszczaniem się uczniów pomiędzy salami dydaktycznymi (brakiem własnych klas, przeznaczonych wyłącznie dla jednego oddziału), brakiem zróżnicowania mebli szkolnych (np. tylko jedna wielkość mebli w salach lekcyjnych), nieodpowiednim zestawieniem stołów i krzeseł, częstą zmianą stanowisk pracy, brakiem odpowiednich nawyków i samokontroli uczniów, nieprzestrzeganiem prawidłowego doboru mebli w klasie przez nauczycieli. W ww. zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena wyposażenia placówek oświatowych w meble i sprzęt sportowy posiadający certyfikaty bezpieczeństwa

Ocenę przeprowadzono wg wytycznych GIS w odniesieniu do mebli i sprzętu sportowego zakupionego po 1997 r.

Spośród skontrolowanych placówek w zakresie wyposażenia w meble posiadające certyfikaty bezpieczeństwa (w tym przedszkola, szkoły podstawowe) stwierdzono, że:

- 1 placówka przedszkolna posiada meble w 100% zakupione po 1997r.,
- 4 placówki szkolne posiadają meble w 100% zakupione po 1997r., a w 2 placówkach powyżej 50% wyposażenia zostało zakupionego po 1997r.

W zakresie spełnienia wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego stanowiącego wyposażenie sali gimnastycznej ustalono, że 5 szkół ze skontrolowanych jest wyposażonych w sprzęt sportowy i urządzenia zakupione po 1997r.:

- 3 placówki posiadają wyposażenie w 100% w salach gimnastycznych,
- 2 placówki posiadają wyposażenie w 20% w salach gimnastycznych,
- 1 placówka posiadają wyposażenie w 0%.

Jedna szkoła posiada urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997r. nieposiadający certyfikatów bezpieczeństwa na sali gimnastycznej.

W zakresie spełnienia wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego stanowiącego wyposażenie boisk szkolnych ustalono, że 3 szkoły ze skontrolowanych posiadają sprzęt sportowy i urządzenia zakupione po 1997r.:

- 3 placówki posiadają wyposażenie w 100% na boiskach szkolnych,
- 2 placówki nie posiadają wyposażenia na boiskach szkolnych.

Jedna szkoła posiada urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997r., nieposiadający certyfikatów bezpieczeństwa na boisku szkolnym.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkołach.

Mając na uwadze stan zdrowia uczniów, w związku ze zbyt dużym obciążeniem uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych, wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych.

W 2021 r. stwierdzono, że 3 skontrolowane szkoły zapewniają indywidualne szafki przeznaczone do pozostawienia przez uczniów części podręczników lub przyborów szkolnych, 3 zapewniają wydzielone półki lub szafki w salach dydaktycznych, którymi opiekuje się dany oddział klasowy. Zapisy o spełnieniu wymogu dotyczącego zapewnienia możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w danej placówce zawarte są w dokumentacji prowadzonej przez szkołę, zarządzeniach dyrektorów lub zapisach z narad

pedagogicznych. Rodzice uczniów informowani są o zastosowanych rozwiązaniach podczas zebrań w szkole.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, skontrolowano również warunki sanitarno-higieniczne do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Ocenie poddano m. in. infrastrukturę do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w placówkach, która w dalszym ciągu niewystarczająca.

- 1 ze skontrolowanych szkół posiada salę gimnastyczną oraz salę rekreacyjną,
- 3 szkoły posiadają sale rekreacyjne i boisko,
- 2 szkoły posiadają sale rekreacyjne.

Na 84 szkoły będące w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej tylko 1 posiada basen.

Warunki do utrzymania higieny

W 2021 r. w 2 skontrolowanych placówkach oświatowych na terenie powiatu lubelskiego występowała ponadnormatywna liczba dzieci i uczniów na urządzenie ustępowe. W pomieszczeniach sanitarnych, z których korzystały dzieci i uczniowie dokonywany był pomiar temperatury ciepłej wody w strumieniu przy punktach wodnych. Ogółem zmierzono temperaturę ciepłej wody w strumieniu w 8 placówkach w powiecie lubelskim, wykonano 9 pomiarów. W kontrolowanych placówkach stwierdzono zapewnienie bezpiecznej temperatury ciepłej wody przy umywalkach do mycia rąk oraz wyposażenie w podstawowe środki do utrzymania higieny osobistej uczniów.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2021 r. nadzorem objęto 9 placówek wypoczynku letniego na terenie powiatu lubelskiego, z którego korzystało 213 dzieci i młodzieży. W 8 skontrolowanych placówek zorganizowany był wypoczynek w miejscu zamieszkania i 1 w formie wyjazdowej.

Wypoczynek w większości przypadków był organizowany w formie półkolonii na bazie obiektów objętych całorocznym nadzorem. Przeprowadzono 9 kontroli, w wyniku których w 2 placówkach stwierdzono nieprawidłowości.

Stwierdzone w placówkach wypoczynku letniego nieprawidłowości na terenie powiatu lubelskiego dotyczyły braku dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników mających kontakt z uczestnikami wypoczynku. W 1 z podmiotów dokumentacja została uzupełniona przed wydaniem decyzji administracyjnej, w kolejnym wydano decyzję. Informacje o organizatorach wypoczynku i placówkach, w których wypoczynek będzie organizowany, uzyskiwane są z bazy danych prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Lublinie. Wszystkie placówki wypoczynku skontrolowane na terenie powiatu lubelskiego były zgłoszone do ww. bazy.

Warunki sanitarno-higieniczne w związku z wykonanymi decyzjami administracyjnymi oraz pobytu i nauki dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu lubelskiego ulegają systematycznej poprawie poprzez:

- wyposażenie w sprzęt szkolny w dobrym stanie technicznym i sanitarnym, posiadający certyfikaty bezpieczeństwa,

- remonty pomieszczeń higienicznosanitarnych dla dzieci i uczniów, stały dostęp do środków higieny osobistej i zapewnienie bieżącej ciepłej wody do mycia rąk.

W dalszym ciągu placówki powiatu lubelskiego nie posiadają:

- wystarczającej bazy do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego,
- właściwego, zgodnego z PN natężenia oświetlenia elektrycznego. Stopień niedoświetlenia występujący w placówkach na stanowiskach pracy ucznia jest bardzo wysoki i istnieje znaczne ryzyko, że uciążliwości z tym związane prowadzić mogą do osłabienia ostrości widzenia, a co za tym idzie do późniejszych konsekwencji zdrowotnych, a zaplanowane remonty przez placówki ze względu na duży zakres robót i koszty przedłużają się w czasie,
- właściwej wentylacji zarówno w pomieszczeniach dydaktycznych jak i pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, wymiana powietrza jest niezbędna do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci,
- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania przed kontaktem z elementem grzejnym, w wyniku zaleceń i wydanych decyzji administracyjnych zabezpieczenia sukcesywnie są uzupełniane,
- w wyniku oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy udziale sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów i demonstracji. Dostosowanie placówek do prowadzenia bezpiecznych zajęć z chemii, nastąpi po zapewnieniu szkołom środków finansowych przez organy prowadzące w kolejnych latach,
- właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń przeznaczonych do zajęć i na pobyt dzieci,
- właściwego stanu sanitarno-technicznego urządzeń i sprzętu stanowiącego wyposażenie sal gimnastycznych, boisk i placów zabaw.

Zachorowania wśród dzieci i młodzieży:

W związku ze stanem epidemii COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i licznymi zachorowaniami wśród dzieci/uczniów, pracowników na terenie placówek oświatowo-wychowawczych, przygotowano opinie dotyczące zmiany organizacji - zawieszenia zajęć i ograniczenia funkcjonowania placówek. Do końca 2021r. wydano 430 opinii w tym zakresie.

W 2021r. opracowano 50 ognisk w placówkach opiekuńczych w tym: 1 ognisko dotyczyło żłobka, 11 dotyczyło przedszkoli, 38 dotyczyło szkół.

XI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie sprawuje zapobiegawczy nadzór sanitarny nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych szczebla gminnego oraz indywidualnych, prowadzonych na terenie miasta Lublin. Działalność Oddziału polega na kontrolowaniu procesów inwestycyjnych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania, realizacji i przekazywania do użytkowania oraz na etapie przygotowania do prowadzenia działalności wg przepisów szczególnych.

Zadania Oddziału skupiają się na ochronie zdrowia ludzkiego przed ujemnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, w szczególności w następującym zakresie:

kontroli warunków higieny środowiska zewnętrznego, w tym kontrola:

- planowanego sposobu zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi, w tym sposobu ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem, sposobu uzdatniania wody, lokalizacji ujęć wód podziemnych i ich stref ochrony sanitarnej,
- planowanego sposobu oczyszczania i odprowadzania ścieków, w tym lokalizacji urządzeń do oczyszczania i odprowadzania ścieków i związanych z nimi obszarów ograniczonego użytkowania,
- planowanej gospodarki odpadami, w tym lokalizacji miejsc gromadzenia / składowania odpadów,
- planowanego sposobu ochrony zdrowia ludzkiego przed hałasem środowiskowym i zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego, w tym położenia obszarów zabudowy mieszkaniowej, zabudowy na pobyt dzieci i młodzieży oraz zabudowy na pobyt osób ze szczególnymi potrzebami w stosunku do obszarów przemysłowych, tras komunikacyjnych, w tym dworców i lotnisk itp., lokalizacji ekranów akustycznych i rozwiązań technicznych systemów wentylacyjnych;

kontroli warunków higieny środowiska wewnętrznego, w tym kontrola:

- planowanych warunków higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami, w tym sposobu ochrony zdrowia pracowników przed szkodliwymi czynnikami biologicznymi, chemicznymi i fizycznymi,
- planowanych warunków higieny procesów nauczania i wychowania,
- planowanych warunków higieny wypoczynku i rekreacji,
- planowanych warunków zdrowotnych żywności i żywienia,
- planowanych warunków higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach przeznaczonych na wykonywanie działalności leczniczej,
- planowanych warunków higieniczno-sanitarnych w budynkach zamieszkania zbiorowego dla osób ze szczególnymi potrzebami, z uwzględnieniem właściwego oświetlenia, wysokości i kubatury pomieszczeń, właściwego układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego wyposażenia technologicznego, właściwych rozwiązań instalacyjnych, właściwej jakości środowiska wewnętrznego (komfort cieplny, komfort akustyczny, komfort jakości powietrza).

W 2021 r. zakres działalności Oddziału obejmował następujące zadania ustawowe:

- udział w postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- udział w postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej, w tym wyrażanie zgody na zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych;
- opiniowanie projektu planu remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku;
- przeprowadzenie kontroli obiektu budowlanego w trakcie budowy;
- udział w dopuszczeniu obiektu budowlanego do użytkowania, w tym przeprowadzanie kontroli obiektu budowlanego;
- udział w dopuszczeniu obiektu budowlanego do prowadzenia działalności wg przepisów szczególnych (w tym obiekty oświatowe, żłobki, obiekty związane ze środkami farmaceutycznymi, obiekty związane z bronią i amunicją, obiekty instytucjonalnej pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, niektóre obiekty działalności leczniczej, obiekty z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej), w tym przeprowadzanie kontroli obiektu budowlanego;
- wydawanie stanowisk w innych sprawach:
- opinii dla potrzeb krajowego systemu ekozarządzania i audytu EMAS,
- decyzji o wyrażeniu zgody na założenie / rozszerzenie cmentarza,
- opinii w sprawie uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy,
- innych opinii wg przepisów szczególnych;
- wydawanie decyzji o nałożeniu opłaty za wykonane zadanie; które wykonywane są na wniosek inwestora / prezydenta / burmistrza / wójta / regionalnego dyrektora ochrony środowiska / strony skarżącej albo z urzędu.

Dodatkowo w 2021 r. Oddział na bieżąco współpracował z innymi organami uczestniczącymi w procesach inwestycyjnych, w tym organami administracji architektoniczno-budowlanej, organami nadzoru budowlanego oraz z rzeczoznawcami ds. sanitarnohigienicznych.

Realizacja zadań Oddziału w zestawieniu liczbowym i w zakresie rodzaju obiektów budowlanych.

W 2021 r. realizowano zadania zgodnie z wpływającymi wnioskami, bez podejmowania czynności z urzędu (z wyłączeniem wydawania decyzji o nałożeniu opłaty).

Pod względem liczbowym i w zakresie przykładowego rodzaju obiektu budowlanego - podsumowanie realizacji tych zadań przedstawia się następująco:

Wydanie stanowiska dotyczącego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w formie opinii - 7,
- opiniowanie dokumentu (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w formie opinii - 14, w tym 3 negatywne.

Wydanie stanowiska dotyczącego oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- wydanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia (droga gminna/powiatowa, zakład produkcyjny, zakład zbierania i przetwarzania odpadów, stacja paliw, ferma hodowlana) na środowisko, a w przypadku takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w formie opinii – 82.

Wydanie stanowiska dotyczącego uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- wydanie opinii w sprawie zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej planowanych przedsięwzięć, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej - 1,
- uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych (stacja wodociągowa, zakład gastronomiczny, hala magazynowo produkcyjna) w formie opinii – 11, w tym 1 negatywna.

Wydanie stanowiska dotyczącego zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych:

- wyrażenie zgody na zastosowanie terenowej wyrzutni powietrza w formie decyzji - 1,

Wydanie stanowiska dotyczącego dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań sanitarnych:

- wydanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań sanitarnych wg art. 56 ustawy Prawo budowlane (budynek produkcyjno-magazynowy, sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, budynek domu weselnego, budynek mieszkalny, świetlica środowiskowa, lokal gastronomiczny, oczyszczalnia ścieków, budynek produkcyjny, budynek usługowy, obiekt hotelowy, zakład produkcyjny, hurtownia leków, szkoła, przedszkole, zakład leczniczy, żłobek)
– 30.

Wydanie stanowiska dotyczącego innych spraw:

- wydanie stanowiska w innych sprawach w formie pisma / opinii / decyzji / zaświadczenia / postanowienia – 149, w tym wydanie zgody na rozszerzenie cmentarza w Dąbrowicy, gmina Jastków w formie decyzji -1

Przeprowadzenie kontroli (wizytacji) obiektów budowlanych, w tym kontroli obiektów w trakcie budowy:

- kontrole (wizytacje) obiektów budowlanych – 50, w tym 36 kontroli, podczas których stwierdzono występowanie nieprawidłowości,
- w tym kontrole obiektów w trakcie budowy – 1.

Wydanie decyzji o nałożeniu opłaty za wykonane czynności merytoryczne:

- decyzje o nałożeniu opłaty - 66

Zaobserwowane kierunki rozwoju inwestycyjnego na terenie objętym nadzorem.

W trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych zwrócono uwagę na następujące trendy / kierunki rozwoju inwestycyjnego powiatu lubelskiego:

WAŻNIEJSZE PROCESY INWESTYCYJNE (etap z udziałem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie):

ZAKŁADY LECZNICZE

- blok operacyjny w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej nr 1 w Bełżycach przy ul. Przemysłowej 44 po dokonanej przebudowie części budynku szpitalnego - etap przekazywania obiektu do użytkowania,

SPECJALISTYCZNE ZAKŁADY PRODUKCYJNE

- budynek produkcyjny (produkcja płynnych wyrobów medycznych/suplementów diety) w budowie do istniejącego budynku produkcyjnego na działce nr ew. 821/35 w Łuszczowie Drugim, gmina Wólka - etap przekazywania obiektu do użytkowania,

- budowa młynów na terenie działek nr ew. 621/2, 621/3, 621/4, 624, 625, 626/3, 627/6, 669/8, 670/4 w Przybysławicach, gmina Garbów - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,

- przedsięwzięcie polegające na „wdrożeniu technologii wytwarzania folii budowlanej z zastosowaniem dodatku pochodzącego z recyklingu” na działce nr 1454/15 w miejscowości Nasutów, gmina Niemce - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych;

INNE OBIEKTY BUDOWLANE

- budynki zajazdu na działce nr ew. 2676/1 w Woli Przybysławskiej, gmina Garbów - etap przekazywania obiektu do użytkowania,

- budynek przy ul. Przemysłowej 44 w Bełżycach po przebudowie i dostosowaniu na potrzeby Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Matczyni - etap przekazywania obiektu do użytkowania,

- żłobek gminny na działkach nr ew. 2109 i 2111/3 w miejscowości Niedrzwica Duża, gmina Niedrzwica Duża - etap przekazywania obiektu do użytkowania,

- rozszerzenie cmentarza w Dąbrowicy, gmina Jastków – etap wydawania decyzji na rozszerzenie cmentarza,

- przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z budynkiem socjalno-technicznym na działce o nr ew. 577/2 w Garbowie, gmina Garbów - etap przekazywania obiektu do użytkowania;

Występujące konflikty społeczne związane z procesami inwestycyjnymi ze wskazaniem etapu, w którym brał udział Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie:

- sprzeciw części właścicieli sąsiednich działek w sprawie planów rozszerzenia cmentarza w Dąbrowicy, gmina Jastków – etap wydawania decyzji na rozszerzenie cmentarza;

najczęściej spotykane braki / nieprawidłowości:

- etap strategicznej oceny oddziaływania – niewłaściwe określenie standardu akustycznego dla poszczególnych rodzajów terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wprowadzanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego definicji zastosowanych pojęć w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami, występowanie niespójności pomiędzy poszczególnymi ustaleniami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- etap kontroli obiektu budowlanego – brak dokumentacji powykonawczej w zakresie odstępień od projektu budowlanego.

zauważalne trendy / kierunki rozwoju procesów inwestycyjnych:

- rozwój infrastruktury drogowej,
- najwięcej zgłoszeń planowanych / zrealizowanych procesów inwestycyjnych na obszarze gminy Konopnica i gminy Jastków,

W 2021 r. Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie:

- przeprowadził 295 postępowań administracyjnych zakończonych zajęciem pisemnego stanowiska w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym 1 zakończone stanowiskiem negatywnym,
- w ramach wymienionych postępowań administracyjnych przeprowadził 50 kontroli (wizytacji) obiektów budowlanych, w tym 36 kontroli, podczas których stwierdzono nieprawidłowości,
- w ramach wymienionych postępowań administracyjnych wydał 66 decyzji o nałożeniu opłaty. Wszystkie postępowania administracyjne, z wyłączeniem wymienionych postępowań w sprawach ustalenia opłaty za wykonane czynności, były przeprowadzone na wniosek zainteresowanego podmiotu lub w odpowiedzi na wystąpienie organu prowadzącego główne postępowanie administracyjne.

Liczba przeprowadzonych postępowań administracyjnych była pochodną liczby realizowanych procesów inwestycyjnych na obszarze objętym nadzorem i trwającego w kraju stanu epidemii oraz była uzależniona od treści złożonych wniosków tj. ich kompletności i zgodności z obowiązującymi przepisami (część wniosków wymagała uzupełnienia, czasem wielokrotnego). Wykazany wzrost lub spadek liczby zrealizowanych zadań Oddziału nie daje zatem podstaw do sformułowania jednoznacznych wniosków na temat kierunków rozwoju procesów inwestycyjnych na obszarze objętym nadzorem ani na temat poprawy lub pogorszenia się stanu sanitarnego na obszarze objętym nadzorem.

Oceny poprawności przebiegu procesów inwestycyjnych w zakresie higieniczno-zdrowotnym, przeprowadzone w ramach wymienionych postępowań administracyjnych, obejmowały przede wszystkim ocenę ryzyka narażenia ludzi na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia człowieka w miejscu jego zamieszkania i przebywania oraz minimalizacji tego ryzyka. Przy wydawaniu tych ocen dążono do wypracowania najbardziej korzystnych rozwiązań planistycznych, projektowych, a następnie wykonawczych, zapewniających ochronę zdrowia ludzi i jednocześnie uwzględniających istniejący stan środowiska, istniejące / dostępne rozwiązania techniczno-budowlane, interes publiczny i względy ekonomiczne. Tylko ewidentne braki / nieprawidłowości rozwiązań planistycznych,

projektowych lub wykonawczych decydowały o wydaniu stanowisk negatywnych, w pozostałych przypadkach postępowania administracyjne były prowadzone aż do uzyskania stanowiska z wynikiem pozytywnym. Część postępowań administracyjnych, przede wszystkim dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, była powtarzana, nawet kilkakrotnie, z uwagi na uzupełnianie materiału dowodowego na wniosek organów opiniujących / uzgadniających oraz w związku z wnoszonymi skargami i występującymi konfliktami społecznymi. Część postępowań administracyjnych, przede wszystkim dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, została przeprowadzona przy współdziałaniu oddziałów nadzoru bieżącego, co zostało odzwierciedlone na drukach wewnętrznych w tym zakresie. Część kontroli obiektów budowlanych była przeprowadzana powtórnie w związku z nieprawidłowościami w obiekcie, stwierdzonymi podczas pierwszej jego kontroli.

Mając na względzie wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie głównych kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2021 r.:

- część prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego - po przeanalizowaniu materiału dowodowego w sprawie oraz uwzględnieniu rodzaju i specyfiki przedsięwzięcia / obiektu budowlanego - została zakończona zajęciem stanowiska w formie pisma o tzw. milczącym załatwieniu sprawy, czyli odstąpieniu od wydania opinii / odstąpieniu od przeprowadzania kontroli obiektu budowlanego, taki sposób postępowania przyjęty był przede wszystkim dla przedsięwzięć / obiektów budowlanych, które nie są obejmowane bieżącym nadzorem sanitarnym,
- część prowadzonych postępowań administracyjnych związanych z kontrolami obiektów budowlanych, w trakcie których stwierdzono występowanie nieprawidłowości, zostało zakończonych bez przeprowadzania powtórnych kontroli obiektów tj. stanowisko dotyczące obiektu budowlanego zostało zajęte po otrzymaniu i przeanalizowaniu dokumentów potwierdzających likwidację stwierdzonych nieprawidłowości (dokumentacja fotograficzna i/lub dokumenty dotyczące zakończenia robót budowlanych, przeprowadzenia niezbędnych pomiarów itp.),
- część prowadzonych postępowań administracyjnych nie została zakończona w 2021 r. i w związku z tym ich zakończenie zaplanowano w kolejnym roku sprawozdawczym.

XII. PROMOCJA ZDROWIA

Zadania z zakresu promocji zdrowia były realizowane w różnych formach. Jednymi z głównych przedsięwzięć były działania profilaktyczno – edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej oraz stronie Facebook PSSE w Lublinie, jak też na monitorze LCD w budynku PSSE w Lublinie.

W ramach działań były wdrażane i koordynowane programy profilaktyczne skierowane do dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodziców, jak też uczniów i rodziców szkół podstawowych z terenu miasta Lublin i powiatu lubelskiego. Ze względu na panującą sytuację epidemiczną w kraju, pracownicy Oddziału Promocji Zdrowia w roku 2021 podjęli szereg działań profilaktyczno – edukacyjnych w związku z zapobieganiem, zwalczaniem oraz przeciwdziałaniem COVID-19.

W 2021 r. placówki oświatowe przez część roku szkolnego nauczały w trybie on-line, dlatego realizatorzy szkolni i przedszkolni napotkali duże trudności we wdrażaniu treści programów profilaktycznych koordynowanych przez PSSE w Lublinie, do których przystąpili w roku szkolnym 2020/2021. W związku z powyższym, jedynie nieliczna część placówek zrealizowała programy w całości, a większość z nich przełożyła realizację programów na następny rok szkolny.

W 2021 r. nie prowadzono wizytacji działalności oświatowo - zdrowotnej w ramach monitoringu interwencji programowych w placówkach na terenie powiatu lubelskiego.

Programy profilaktyczne realizowane przez placówki oświatowe:

„Trzymaj Formę” – program zapobiegania otyłości i nadwadze, kształtujący nawyki prozdrowotne wśród młodzieży szkolnej i jej rodzin poprzez promocję aktywnego stylu życia i odpowiednio zbilansowanej diety. W bieżącej edycji programu przystąpiło 3 szkoły z terenu powiatu lubelskiego, obejmując swoim zasięgiem 99 uczniów oraz 100 rodziców.

Działania profilaktyczne i akcje edukacyjne:

Profilaktyka palenia tytoniu

Prowadzono comiesięczny monitoring oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w placówkach nauczania i wychowania, placówkach ochrony zdrowia, zakładach pracy i zakładach gastronomicznych w oparciu o art. 5 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.). Jego głównym celem jest zobrazowanie problemu łamania zakazu palenia tytoniu w miejscach, w których jest ono ustawowo zakazane, a tym samym ocena znajomości przepisów w/w ustawy – sporządzenie 12 comiesięcznych sprawozdań.

Akcja „Bezpieczny wypoczynek letni”

- Wysłano pisma do 6 organizatorów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu lubelskiego, obejmując działaniami profilaktycznymi 205 odbiorców. Ponadto zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Lublinie 8 informacji oraz na stronie Facebook PSSE w Lublinie 62 posty dotyczące bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego;
- Przekazano materiały edukacyjne dot. bezpiecznego wypoczynku letniego Oddziałowi Higieny Dzieci i Młodzieży – 160 ulotek, które zostały rozdysponowane podczas kontroli placówek organizujących wypoczynek.

Profilaktyka zatruc grzybami:

Podczas sezonu grzybowego (28 kwiecień – 23 listopad 2021 r.) podjęto następujące działania:

- wysłano pisma do szkół ponadpodstawowych w na terenie powiatu lubelskiego promujących konkurs fotograficzny pt. „Grzyby – skarby natury”;
- udzielono wywiadu radiowego nt. profilaktyki zatruc grzybami – 25 000 odbiorców;
- udzielono wywiadu dla TVP3 nt. profilaktyki zatruc grzybami – 50 000 odbiorców;
- zamieszczono 4 posty na stronie Facebook PSSE w Lublinie dot. grzybów i profilaktyki zatruc grzybami – 1000 odbiorców.

Działania w ramach profilaktyki zakażeń koronawirusem SARS-COV-2 oraz promocji szczepień ochronnych przeciwko COVID-19:

Podjęmowano działania mające na celu promocję szczepień przeciwko COVID-19 poprzez zacieśnienie współpracy ze Starostwem, podmiotami leczniczymi, wójtami gmin, burmistrzami miast w pow. Lubelskim. Nawiązano współpracę z Kurią Metropolitalną w Lublinie w zakresie realizacji działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz przeciwdziałaniem COVID-19, w celu ograniczenia zachorowań wśród mieszkańców powiatu lubelskiego. Podjęto również współpracę z organizatorami wypoczynku letniego mającą na celu dystrybucję materiałów profilaktycznych wśród uczestników półkolonii na terenie miasta Lublin, prowadzenie prelekcji i udzielanie instruktaży. Na bieżąco aktualizowano stronę internetową PSSE w Lublinie jak również zamieszczano posty i informacji na stronie Facebook PSSE.

XIII. PODSUMOWANIE

1. W 2021 roku sytuacja epidemiologiczna nie była stabilna. Z uwagi na szybkość rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 i zagrożenie jakie wiązało się z zakażeniem tym czynnikiem biologicznym, pracownicy PSSE w Lublinie podejmowali wszelkie działania mające na celu przecięcie dróg szerzenia zakażenia. W związku z zachorowaniami przeprowadzono 28 830 wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych.
2. Prowadzono stałe monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie pozostałych jednostek chorobowych. Zaobserwowano spadek zachorowań w stosunku do lat ubiegłych. Ograniczenia wprowadzone w związku z wystąpieniem epidemii, w tym ograniczenie kontaktów społecznych oraz zwiększenie świadomości dotyczącej zachowania higieny, wpłynęły na zmniejszenie ilości rejestrowanych przypadków chorób zakaźnych.
3. Zaobserwowano trend związany ze zwiększeniem się liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych. W związku z tym będą prowadzone działania mające na celu wyegzekwowanie poprawy stanu uodpornienia populacji na nadzorowanym terenie.
4. Działania prowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w 2021r. miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno – higienicznego w różnych obszarach zdrowia publicznego na nadzorowanym terenie. W celu zapobiegania realnym i potencjalnym zagrożeniom mogącym wpływać na stan warunków zdrowotnych ludności nadzorowano i monitorowano m.in.
 - sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych
 - bezpieczeństwo żywności, żywienia i przedmiotów użytku
 - środowisko pracy, w którym mogą występować czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia
 - jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
 - stan sanitarny obiektów żywnościowo- żywieniowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania i innych obiektów użyteczności publicznej
5. W obiektach żywieniowo- żywnościowych stan sanitarny ulega pozytywnym zmianom. Jest to wynikiem poprawy stanu sanitarno – technicznego placówek, przestrzegania ogólnych zasad higieny w produkcji, obrocie, transporcie, wdrożenia i funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej (GHP, GMP, HACCP). Sprawowany nad zakładami nadzór sanitarny zwiększa bezpieczeństwo konsumentów spożywających wyprodukowaną i wprowadzoną do obrotu żywność.

6. Prowadzono monitoring wody, występowały krótkotrwałe skażenia mikrobiologiczne w wodzie wodociągowej (ogólna liczba bakterii w 22⁰ C, bakterii grupy coli). Jednak prowadzone postępowania administracyjne przez organy PIS oraz wdrażane przez zarządców doraźne działania naprawcze skutecznie przeciwdziałały ewentualnym zagrożeniom zdrowotnym konsumentów.
7. Konieczny jest również stały nadzór sanitarny nad jakością wody na pływalniach oraz monitorowanie obecności bakterii z rodzaju Legionella w instalacjach ciepłej wody m.in. w placówkach oświatowych i ochrony zdrowia.
8. Wszystkie podejmowane działania miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańcom powiatu lubelskiego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.